

**T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**AMERİKAN ARŞİV BELGERİ İŞİĞİNDA İZMİR
ULUSLARARASI KOLEJİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SELİN KESİCİ

**TEMMUZ, 2016
MUĞLA**

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İLKÖĞRETİM EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

AMERİKAN ARŞİV BELGELERİ İŞİĞİNDA İZMİR ULUSLARARASI KOLEJİ

SELİN KESİCİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsünce
“Yüksek Lisans”
Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 18.08.2016
Tezin Sözlü Savunma Tarihi : 20.07.2016

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Özgür YILDIZ
Jüri Üyesi: Prof. Dr. Bayram AKÇA
Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Seher BOYKOY

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Ayşe Rezan ÇEÇEN EROĞUL

TEMMUZ, 2016

TUTANAK

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün 24/06/2016 tarih ve 148/1 sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 24/6 maddesine göre, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek lisans öğrencisi Selin KESİCİ'nin "Amerikan Arşiv Belgeleri Işığında İzmir Uluslararası Koleji" adlı tezini incelemiş ve aday 20/07/2016 tarihinde saat 09.00'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra 60 dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin **kabul** edildiğine OYBİRLİĞİ ile karar verildi.

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Özgür YILDIZ

Üye
Prof. Dr. Bayram AKÇA

Üye
Yrd. Doç. Dr. Seher BOYKOY

YEMİN

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Amerikan Arşiv Belgeleri Işığında İzmir Uluslararası Koleji” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

..18.. / ..08.. / ..2016

Selin KESİCİ

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

YAZARIN

MERKEZİMİZCE DOLDURULACAKTIR.

Soyadı: KESİCİ

Adı : SELİN

Kayıt No:

TEZİN ADI

Türkçe : AMERİKAN ARŞİV BELGELERİ İŞİĞİNDA İZMİR ULUSLARARASI KOLEJİ

Y. Dil : İngilizce

TEZİN TÜRÜ: Yüksek Lisans

Doktora

Sanatta Yeterlilik

•

O

O

TEZİN KABUL EDİLDİĞİ

Üniversite : Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Fakülte :

Enstitü : Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Diğer Kuruluşlar :

Tarih :

TEZ YAYINLANMIŞSA

Yayınlayan :

Basım Yeri :

Basım Tarihi :

ISBN :

TEZ YÖNETİCİSİNİN

Soyadı, Adı : YILDIZ, Özgür

Ünvanı : Doç. Dr.

TEZİN YAZILDIĞI DİL :Türkçe

TEZİN SAYFA SAYISI:

TEZİN KONUSU (KONULARI) :

1. Eğitim-Öğretim
- 2.Yabancı Okullar
- 3.Amerikan Okulları

TÜRKÇE ANAHTAR KELİMELER:

1. İzmir Uluslararası Koleji
- 2.Eğitim
- 3.Amerikan Board Teşkilatı
4. Misyonerlik

İNGİLİZCE ANAHTAR KELİMELER: Konunuzla ilgili yabancı indeks, abstract ve thesaurus' u kullanınız.

1. İzmir International College
- 2.Education
3. Amerikan Board of Commissioners
4. Missionary

1- Tezimden fotokopi yapılmasına izin vermiyorum	O
2- Tezimden dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümünün fotokopisi alınabilir	•
3- Kaynak gösterilmek şartıyla tezimin tamamının fotokopisi alınabilir	O

Yazarın İmzası :

Tarih :/..../2016

ÖZET

Dünyanın güçlü devletlerinden biri olan Osmanlı Devleti, tarih boyunca çeşitli dil, din, ırk ve siyasal rejime sahip ülkeleri bünyesinde bulundurmıştır. Osmanlı Devleti'nin toplum yapısı, ırklar, dinler ve gruplar arası bir denge içerisinde düzenlenmiştir. Azınlık ve yabancılar da Osmanlı toplumunda yer almışlardır. Ticaretin ve gelişmişliğin ileri düzeyde olduğu liman kenti İzmir'de de yabancı ve azınlıkların sayısı oldukça fazla olmuştur. 1820 yılında Pliny Fisk ve Levi Parsons'un İzmir'e gelmesiyle başlayan süreçten sonra bu şehre gelen misyonerlerin sayılarında artış gözlenmiş ve buraya bir istasyon kurulmuştur. Misyonerler İzmir'de faaliyet alanlarını genişletmek için dini çalışmalarla işe başlamışlardır. Tüm halkı gerek dağıttıkları broşürler gerekse anlattıkları dini bilgilerle etkilemeye çalışmışlardır. Önemli faaliyet alanlarından biri de eğitim olmuştur. 1891 yılında İzmir'e okul açmışlardır. Burada faaliyetlerini sürdürme imkânı bulmuşlardır. Okul, ilk açıldığında erkek okulu olarak faaliyet göstermiştir. İzmir'de tüm ırktan kesime hitap etmek için tüm gücüyle çalışan misyonerler okulun faaliyet alanını genişletmiştir. Okul 1934 yılında kapatılmıştır. Ancak ACI ismi ile tekrar açılarak özel okullar statüsünde eğitim hayatına devam etmiştir. Günümüzde İzmir Amerikan Koleji adı ile eğitim öğretim vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Board Teşkilatı, Misyonerlik, İzmir, Uluslararası Kolej, Eğitim-Öğretim

ABSTRACT

The Ottoman Empire, one of the world's strongest states, throughout the history, had had many countries which had several languages, religious, race and political regimes. The structure of the Ottoman Empire was arranged in a balanced with races, religious and groups. There were also minorities and foreigners in The Ottoman Empire. In the port city of İzmir where trade and development is advanced the number of the minorities and foreigners had been considerable. In 1820, after Pliny Fisk and Levi Parsons had come to İzmir, there was an increase on the number of missionaries and then they set a unit here. They started with religious studies to expand the activities in İzmir. They tried to affect all the community by brochures and religious advices. One of their important activities is education. In 1891, they established a school here and they had a change to carry on their activities. The school was only for boys when it first opened. To appeal all race, missionaries working with all strength expanded the school's activities. The school was closed in 1934. However, it has reopened with the name of the ACI and it has continued its activities as a private school. Today, the name of this school is 'Amerikan Koleji' 'American Collage'

Keywords: Board Organization, Missionary, İzmir, International Collage, Education

ÖNSÖZ

Osmanlı devleti içinde birçok misyonerlik faaliyeti yapılmış ve bu çalışmalar devletin yıpranmasına neden olmuştur. Özellikle Amerikan Protestan misyonerleri her alanda etkili çalışmalar yapmış ancak eğitim alanında gösterilen faaliyetlere özel bir önem vermişlerdir. Bu doğrultuda pek çok okul açmışlardır. Osmanlı toprakları üzerinde açmış oldukları okullar devleti derinden sarsmıştır. Amerikan Protestan misyonerlerinin açmış oldukları bu okullardan biri de İzmir’de bulunan İzmir Uluslararası Koleji’dir. Bu noktada İzmir Uluslararası Koleji’nin detaylı bir şekilde incelenmiş olması çalışmayı önemli hale getirmektedir. Okulun yapmış olduğu faaliyetler Türk eğitim tarihi açısından incelenerek ele alınmıştır.

Bu çalışmayı hazırlarken, konu seçimiyle başlayan süreçten itibaren tezin her aşamasında değerli fikirleriyle bana yol gösteren, tezimin her safhasında yaptığı detaylı incelemeler ve değerlendirmelerle bana yeni ufuklar açan ve çalışma konusunda beni cesaretlendiren danışman hocam Sayın Doç. Dr. Özgür YILDIZ’a teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Ayrıca çalışma sürecinde değerli fikirlerine başvurduğum Prof. Dr. Bayram AKÇA’ya, Yrd. Doç. Dr. Seher BOYKOY’a ve Doç. Dr. Dilşen İNCE ERDOĞAN’a çok teşekkür ederim.

Aynı zamanda tez kapsamında danışman hocam Sayın Doç. Dr. Özgür YILDIZ ile hazırlamış olduğumuz Bilimsel Araştırma Projesi sürecinde yardımcı olan Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi çalışanlarına; kaynak temininde her türlü desteği sağlayan Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Kütüphanesi Daire Başkanı Kürşad ERİŞTİ beye; tezim kapsamında Ankara Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi’ndeki kaynaklardan yararlanmam konusunda kolaylık gösteren Ankara Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi’nde görevli olan Pınar Hanım’a ve tüm kütüphane çalışanlarına; tez kapsamında yaptığım çalışmalarım esnasında yardımını esirgemeyen İzmir Amerikan Kız Koleji 1968 mezunlarından Sayın Bahar VARDARLI’ya ve çalışma süresince sürekli yanımda olan arkadaşım Refika YAVAŞER’e çok teşekkür ederim. Ayrıca çalışmam boyunca bana her konuda destek olan nişanlım Mert PEKDİKER’e çok teşekkür ederim.

Çalışmalarım sırasında bana inanarak beni her zaman destekleyen ve her daim motivasyonumun yüksek olmasını sağlayan babam Mesut KESİCİ’ye, annem Mualla KESİCİ’ye, kardeşlerim Hatice KESİCİ ve Alper Yasin KESİCİ’ye sonsuz teşekkür ederim.

(Bu çalışma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) tarafından desteklenmiştir.)

Selin KESİCİ
Muğla, 2016

İÇİNDEKİLER

ÇİZELGELER LİSTESİ	xiv
KISALTMALAR	xv
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ	1
1.1.Problem	1
1.2. Amaç	2
1.3. Önem	2
1.4.Varsayımlar	3
1.5.Sınırlılıklar	4
1.5.1.Araştırmanın Konu Bakımından Sınırlandırılması	4
1.5.2.Araştırmanın Mekân Bakımından Sınırlandırılması	4
1.5.3.Araştırmanın Zaman Bakımından Sınırlandırılması	5
1.6.Tanımlar	5
BÖLÜM 2	8
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	8
BÖLÜM 3	10
YÖNTEM.....	10
3.1.Verilerin Toplanması.....	10
3.2.Verilerin Analizi ve Yorumlanması	11
BÖLÜM 4	12
ANADOLU'DA AMERİKAN MİSYONER FAALİYETLERİ VE YABANCI OKULLAR	12
4.1.Yabancı Okullarının Açılışı ve Gelişimi	17
4.1.1. Fransız Okulları	18
4.1.2.İngiliz Okulları	20
4.1.3.İtalyan Okulları	22
4.1.4. Rus Okulları	24
4.1.5. Alman Okulları.....	25
4.1.6. Bulgar Okulları.....	26
4.1.7. Avusturya Okulları	27
4.1.8. İran Okulları	28
4.1.9. Amerikan Okulları.....	29
BÖLÜM 5	35
AMERİKAN BOARD MİSYONERLERİNİN İZMİR'E GELMELERİ VE KURULUŞUNDAN 1934 YILINA KADAR İZMİR ULUSLARARASI KOLEJİ	35
5.1. Amerikan Board Misyonerlerinin İzmir'e Yerleşmeleri ve İzmir İstasyonu	35
5.2.İzmir Uluslararası Koleji Kurulmadan Önce İzmir İstasyonu'nda Eğitim Faaliyetleri	39
5.3. İzmir Uluslararası Koleji'nin Kuruluşu ve Gelişimi	41
5.4. İzmir Uluslararası Koleji'nin Yerleşkesi	43
5.4.1.Ana Bina.....	46

5.4.2. Spor Salonu	47
5.4.3. Toplantı Salonu	47
5.4.4. Personel Evleri	47
5.4.5. Kenarden Lodge (Başkan Evi)	48
5.4.6. Bristol Binası (Bristol Hall)	49
5.4.7. İbrahim Taner Binası (Taner Hall)	49
5.4.8. Parsons Binası (Parsons Hall)	50
5.4.9. Beacon Binası (Beacon Hall)	50
5.4.10. Greene Müdürlük	50
5.4.11. West Hall	50
5.4.12. Hill Fen Merkezi	50
5.4.13. Shepard Spor Binası	51
5.4.14. Naomi Foster Kütüphane ve Medya Merkezi	51
5.4.15. Blake Evi (Blake House)	51
5.4.16. Erkek Öğrencilerin Yatılı Binası	52
5.5. İzmir Uluslararası Koleji'nin Kadrosu	52
5.5.1. İzmir Uluslararası Koleji Tüm Yöneticileri	52
5.5.2. 1920'li yıllarda İzmir Uluslararası Kolejinin Kadrosu	53
5.5.3. İzmir Uluslararası Koleji Diğer Öğretmenleri	55
5.6. İzmir Uluslararası Koleji'nin Öğrencileri	55
5.6.1. Öğrenci Sayıları ve Mezunlar	55
5.7. İzmir Uluslararası Koleji'nin Bölümleri	59
5.7.1. Ziraat Bölümü	59
5.7.2. Hazırlık Bölümleri	60
5.8. İzmir Uluslararası Koleji'nde Karakter Eğitimi	61
5.9. İzmir Uluslararası Koleji'nde İngilizce Öğretimi	63
5.10. İzmir Uluslararası Kolejinin Sosyal ve Kültürel Faaliyetleri	65
5.10.1. Öğrenci Kulüpleri	65
5.10.1.1. Dini Kulüpler	65
5.10.1.2. Müzik Kulübü	65
5.10.1.3. Edebiyat Kulübü	66
5.10.1.4. Spor Kulübü	66
5.10.2. Kurucular Günü	68
5.10.3. Paradise Öğrenci Konferansları	69
5.10.4. Okul Gazetesi	69
5.11. İzmir Uluslararası Koleji'nin Dini Faaliyetleri	70
5.11.1. Sabah Kilise Aktiviteleri ve İncil Sınıfları	70
5.11.2. Pazar Kilise Hizmetleri	71
5.11.3. Haftalık Toplantılar	72
5.11.4. Dini Öğrenci Teşkilatları	72
BÖLÜM 6	75

İZMİR AMERİKAN KOLEJİ'NİN 1934 YILINDAN GÜNÜMÜZE KADAR EĞİTİM FAALİYETLERİ VE ETKİLERİ	75
6.1. İzmir Amerikan Koleji'nin Öğretmen Kadrosu.....	75
6.1.1. Türk Öğretmenler ve Dersler	75
6.1.2. Yabancı Öğretmenler ve Dersler	77
6.2. İzmir Amerikan Koleji'nde Yer Alan Dersler	79
6.2.1. Türk Dili ve Edebiyatı Dersleri	79
6.2.2. Sosyal Bilimler Dersleri	80
6.2.3. Matematik Dersleri.....	81
6.2.4. Fen Bilimleri Dersleri.....	82
6.2.5. Beden Eğitimi Dersleri	82
6.2.6. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Dersleri	82
6.2.7. Bilişim Teknoloji Dersleri.....	83
6.3. İzmir Amerikan Koleji Okul Kuralları	83
6.3.1. Kılık Kıyafet Düzeni	84
6.3.2. Saç ve Tırnak Düzeni	85
6.3.3. Sınıf Düzeni	85
6.3.4. Okul Ablaları.....	86
6.4. İzmir Amerikan Koleji'nde Öğrenci Etkinlikleri ve Sosyal Faaliyetler	86
6.4.1. İzmir Amerikan Koleji'nde Öğrenci Etkinlikleri	86
6.4.1.1.Orta Mezuniyeti – Mayıs Günü (May Day)	86
6.4.1.2. Pazar Günü (BazaarDay).....	87
6.4.1.3. Helva Günü veya Helva Piknik	87
6.4.2. İzmir Amerikan Koleji'nde Sosyal Faaliyetler.....	88
6.4.2.1. Okul Komiteleri.....	88
6.4.2.2.Okul Kulüpleri.....	91
6.4.2.3. Okul Sosyal Servisleri	100
6.4.3.İzmir Amerikan Koleji'nde Spor Faaliyetleri.....	101
6.4.3.1. Okul İçi Aktiviteleri	102
6.4.3.2.Okul Dışı Aktiviteleri.....	102
6.4.3.3.Shepard Spor Kupası	102
6.4.3.4. Okul Takımları	103
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	104
KAYNAKÇA.....	114
Ekler	117
Ek 1.Olive Greene'nin ACI Kampüs Çizimi	117
Ek 2.Olive Greene'nin Kampüs Çalışmaları.....	118
Ek 3.Olive Greene'nin ACI Dersi.....	119
Ek 4.ACI Kampüs Hayatı.....	120
Ek 5.İzmir Uluslararası Koleji Tiyatro Çalışmaları -İzmir Amerikan Koleji “Koza Yıllığı”ndan alınmıştır.	121

Ek 6.İzmir Uluslararası Kolejinden Görünümler - İzmir Amerikan Koleji “Koza Yıllığı”ndan alınmıştır.....	122
Ek 7.İzmir Uluslararası Koleji’nde Yaşam-İzmir Amerikan Koleji “Koza Yıllığı”ndan alınmıştır.	123
Ek 8.İzmir Uluslararası Koleji Öğrencileri-İzmir Amerikan Koleji “Koza Yıllığı”ndan alınmıştır.	124
Ek9.P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 264.....	125
Ek 10. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 237.....	126
Ek 11. P.A.B.C.F.M. REEL: 628 BELGE NO: 60.....	127
Ek 12. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 318.....	128
Ek 13. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 319.....	129
Ek 14. P.A.B.C.F.M. REEL 508 BELGE NO:320.....	130
Ek 15. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 322.....	131
Ek 16. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 321.....	132
Ek 17. P.A.B.C.F.M. REEL 508 BELGE NO 323.....	133
Ek 18. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 324.....	134
Ek 19. P.A.B.C.F.M. REEL 508 BELGE NO 325.....	135
Ek 20. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 326.....	136
Ek 21. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 326.....	137
Ek 22. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 327.....	138
Ek 23. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 328.....	139
Ek 24. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 334.....	140
Ek 25. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 334.....	141
Ek 26. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 332.....	142
Ek 27. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 336.....	143
ÖZGEÇMİŞ.....	144

ÇİZELGELER LİSTESİ

Tablo 1. Türk Öğretmenler ve Dersler	76
Tablo 2. Yabancı Öğretmenler ve Dersler.....	78

KISALTMALAR

ABCFM: American Board of Commissioners for Foreign Missions

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ACI: American Collegiate İnstitutue

Çev. : Çeviren

Dr: Doktor

PABCFM: Papers of The American Board of Commissioners For Foreign Missions

Prof: Profesör

YMCA: Young Man's Christian Association

YWCA: Young Women's Christian Association

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1.Problem

Osmanlı topraklarında açılan okulların birçoğu misyonerlerin açmış oldukları okullardır. İlk açılan okullar Katolik okullarıdır. Katoliklerin açtıkları bu okulları Protestanların açmış oldukları okullar takip etmiştir (Sezer, 1999: 7). Hıristiyan misyonerler çeşitli dönemlerde bu topraklara gelmişlerdir. 19. yüzyıl ile birlikte Anadolu, Amerikan Protestan misyonerlerinin ilgi odağı haline gelmiştir. 1819 yılında Boston'dan İzmir'e gelen ilk Amerikan misyonerleri hızlı bir şekilde teşkilatlanarak ülkenin her yerine nüfuz etmişlerdir. Amerikalı misyonerler Anadolu'da yayılmak için eğitimi araç olarak kullanmışlardır. Amerikan okulları, Amerikan Board Misyoner Teşkilatı (ABCFM) tarafından desteklenerek Anadolu'da çeşitli faaliyet gösteren okullardır. Protestan misyonerleri tarafından kurulan ve desteklenen örgüt Anadolu'da yoğun eğitim faaliyetlerinde bulunmuştur. Kısa süre içinde Anadolu'ya okullar aracılığıyla yayılmıştır (Yıldız, 2011: 11). Osmanlı İmparatorluğu'nda, Yakındoğu'nun gelişmesini etkileyen güçlü bir etken olan pek çok yabancı okul vardır. Kapitülasyonlar, Osmanlı Devleti'nin yabancı okulların müfredat programlarına müdahalesini önlemiştir. 1912–1922 Savaşları'ndan Kız Amerikan Koleji, Robert Koleji ve İzmir Uluslararası Koleji gibi kurumlarda 25'in üzerinde öğrenciyi barındıran ve 500'ün üzerinde Amerikan okulu bulunmaktaydı. Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra, imparatorlukta bulunan okullardan yalnızca birkaç tanesi kalmıştır (Hopkins ve diğerleri, 2006: 458-459). Bu Amerikan okulları arasında önemli bir yere sahip olan İzmir Uluslararası Koleji'nin eğitim öğretim faaliyetlerini incelemek ve Türk Eğitim anlayışına olan etkilerini hedefinden yola çıkılarak yapılmıştır.

1.2. Amaç

Bu çalışma, Türkiye’de açılan Amerikan okullarından biri olan İzmir Uluslararası Koleji’nin kuruluşundan günümüze dek olan süreçte gelişimini ve kolejin eğitim öğretim faaliyetlerini arşiv belgelerine dayalı olarak araştırmayı amaçlamaktadır.

Bu amaç doğrultusunda çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. İzmir Uluslararası Koleji’nin faaliyetleri nelerdir?
2. İzmir Uluslararası Koleji’nin öğretim programı nasıldır?
3. İzmir Uluslararası Koleji’nin eğitim öğretim kadrosu nasıldır?
4. İzmir Uluslararası Koleji’nin sosyal ve kültürel faaliyetleri nasıldır?
5. İzmir Amerikan Koleji’nde günümüzde eğitim ve öğretim nasıldır?
6. İzmir Amerikan Koleji’nin Türk eğitim hayatına etkisi nedir?

1.3. Önem

19.yüzyılda altın çağını yaşayan misyonerler, Hıristiyanlığı tamamen beyazların dini olmaktan çıkarmak ve tüm dünyanın dini haline getirmek amacıyla hareket etmişlerdir. Osmanlı topraklarını silahsız Haçlı Seferi ile işgal etmeye gelmiş olan misyonerler, çeşitli çalışmalarla derin izler bırakmışlardır. Amerikan Board, 1820 yılında Osmanlı İmparatorluğu’nu üzerinde çalışılması gereken bir bölge olduğunu düşünerek programına dâhil etmiştir (Erdoğan, 2012: 98). Amerikan misyonerleri bu tarihten sonra hızla teşkilatlanmışlar ve çeşitli vilayetlerde çok sayıda uç istasyon oluşturmuşlardır. Osmanlı toprakları misyonerler ve misyoner okulları tarafından bir örümcek ağı gibi örülmüştür (Mutlu, 2005: 290). Anadolu’nun iç kesimlerindeki ilk Amerikan Board okullarının tamamı, Osmanlı’daki dini azınlıklara yönelik olarak açılmışlardır. Anadolu’nun batısına yerleştirilen Amerikan Board istasyonları *Batı Türkiye Misyonu*’nu oluşturmuştur. İstanbul’dan Trabzon’a İzmir’den Kayseri’ye uzanan bu misyon, Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde en geniş alanı kapsamıştır. İzmir, ABCFM misyonerlerinin Osmanlı topraklarındaki ilk faaliyet alanı olmuştur.

Bu sebeple birçok eğitim projesi de burada toplanmış, İzmir Uluslararası Koleji de burada açılmıştır (Stone, 2011: 163). Osmanlı Devleti içinde Türkiye’de Amerikan Protestan misyonerlerinin faaliyetlerinin yetersiz olması özellikle İzmir Uluslararası Koleji ile ilgili bir çalışmanın olmaması, çalışmayı önemli kılmaktadır. Eğitim fakültelerinde zorunlu olarak okutulan Türk Eğitim Tarihi dersi için İzmir Uluslararası Koleji ilk kez Amerikan Arşiv belgeleri ışığında incelenmiştir. Amerikan okul sistemi ve İzmir Uluslararası Koleji’nin öğretim programı açıklanmıştır. Amerikan eğitim sistemi ve öğretim programları ile Türk eğitim sistemi ve öğretim programları karşılaştırılarak aralarında bulunan farklar belirtilmiştir. Günümüzde varlığını sürdüren yabancı okulların Türk eğitim sistemine etkileri belirlenmiştir. Öğretmen adayları eğitim fakültelerinde zorunlu olarak okutulan Türk Eğitim Tarihi dersi kapsamında bu konuyu öğrenmiş olarak mezun olacak ve yabancı okullarda uygulanan öğretim programıyla Türk milli eğitim politikasını karşılaştırma fırsatını bulacaktır. Eğitim faaliyetleri kapsamında İzmir Uluslararası Koleji’nin ilk kez incelenerek gün yüzüne çıkartılması bakımından çalışma Türk Eğitim Tarihi açısından yararlı olacaktır. Araştırmanın milli eğitim konusunda Cumhuriyet’in ilk yıllarında alınmış olan kararların ne kadar önemli olduğunu ortaya çıkarması ve geleceğimiz olan genç kuşakların eğitimi konusunda alınacak olan kararların ülke ve millet hayatı için ciddi bir öneme sahip olduğunun vurgulanması açısından da öneme sahiptir.

1.4.Varsayımlar

İzmir Uluslararası Koleji, Amerikan Board Misyoner Teşkilatı tarafından desteklenerek faaliyet gösteren okullardan birisidir. Okul, Protestan Amerikan misyonerleri tarafından kurulmuştur. Okulda görev yapan öğretmenler misyonerdir ve bu misyonerler tarafından modern bir eğitim verilmektedir. Kolej, Özel Okullar statüsünde yer almaktadır. Araştırma bu varsayımlara dayanmaktadır.

1.5.Sınırlılıklar

Araştırma sırasında yaşanan bazı problemlere rağmen pek çok arşiv belgesi ve kaynağa ulaşılmıştır. İzmir istasyonu ve İzmir Uluslar arası Kolejle ilgili çok sayıda belge olmasına rağmen yeterli bilgiler sağlanmamıştır. Ayrıca bazı belgelerdeki yazıların silik olması ve çoğu belgenin okunamayacak şekilde el yazısıyla kaleme alınmış olmaları araştırma süresince karşılaşılan önemli bir sınırlılıktır. Araştırma elde edilen literatür ve belge ile sınırlıdır.

1.5.1.Araştırmanın Konu Bakımından Sınırlandırılması

Anadolu'da başta Katolikler olmak üzere pek çok misyoner grubu faaliyet göstermiştir. Bu çalışmada Protestan misyonerlerinin yaptığı faaliyetler üzerinde durulmuştur. Protestan misyonerler içerisinde ise sadece Amerikan misyonerlerin faaliyetleri ele alınmıştır.

1.5.2.Araştırmanın Mekân Bakımından Sınırlandırılması

Amerikan Protestan misyonerleri Türkiye'nin birçok yerinde faaliyet göstermişlerdir. Anadolu'nun her köşesinde okul açmışlardır. Bu çalışmada Amerikan Protestan misyonerlerinin İzmir İstasyonu'ndaki faaliyetleri incelenmiş olup çalışma İzmir Uluslararası Kolej ile sınırlandırılmıştır. İzmir'de misyonerlik çalışmaları

- İzmir'de çalışan misyonerler,
- İzmir' Amerikan Protestan misyonerlerin eğitim faaliyetleri,
- İzmir Uluslararası Koleji'nin açılışı,
- İzmir Uluslararası Koleji'nin eğitim ve öğretim faaliyetleri,
- İzmir Uluslararası Koleji'nin günümüze etkileri araştırmanın kapsam ve sınırlılıkları içerisinde yer almıştır.

1.5.3.Araştırmanın Zaman Bakımından Sınırlandırılması

Araştırma İzmir Uluslar arası Koleji'nin 1891 yılında kuruluşundan günümüze kadar olan süreçte okulun faaliyetleri ile sınırlandırılmıştır.

1.6.Tanımlar

American Board of Commissioners for Foreign Missions (Amerikan Board Misyoner Teşkilatı): Amerikan Board Teşkilatı, Amerika Birleşik Devletleri'nin dış ülkelere yönelik Protestan misyonerliği faaliyetlerini yürütmek amacıyla kurduğu bir örgüttür (Öztürk ve Yıldız, 2007: 24). Board Teşkilatı'nın temelleri 19. yüzyılın başında ABD'nin New England bölgesinde atılarak 5 Eylül 1810 tarihinde kurulmuştur. Board Teşkilatı misyonlar, istasyonlar ve uç istasyonlar kurarak dünya haritasının büyük bir alanında etkili olmuştur (Yıldız, 2011: 14). Amerikan Board, dünyanın pek çok yerinde misyon bölgeleri ve istasyonlar kurarken kendine has bir çalışma düzeni ve anayasa niteliğinde birtakım kurallar oluşturmuştur. Teşkilatlanmaya başladığı dönemlerde belirlemiş olduğu anayasa ve tüzükle birlikte kendi içerisinde sistematik bir işleyişe sahiptir (Yücel, 2005: 14).

Azınlık: Sosyoloji bilimi bakımından azınlık kelimesi; içinde yaşadığı toplumun genel yapısından, ırk dil, din, kültür ve millet olarak ayrılan ve genel nüfusa oranla daha küçük toplulukları ifade etmektedir. Osmanlılarda azınlık anlayışı ise; bir nüfus veya bir insan ayrımı olmaksızın, azınlıkları kimlikleri, tanınmaları ve bilinmeleri açısından kullanılmıştır (Ertuğrul, 2005: 21).

Hıristiyanlık: Hıristiyanlık kelimesinin kökü Grekçe olup "Khristos" kelimesine dayanmaktadır. Hz. İsa'nın sıfatı olarak "Mesih" anlamını ifade etmektedir. "Khristos" kelimesinden Mesih'e bağlı olan anlamında "Khiristionos" kelimesi türetilmiştir ve oradan batı dillerine "Christian" olarak geçmiştir. Türkçede kullanılan Hıristiyanlık kelimesi, batı dillerindeki Christianisme'in karşılığıdır. Hıristiyanlık, Hz. İsa'nın yaşamını, kişiliğini, öğretilerini ve tanrısal görevini temel alan Eski Ahit ve Yeni Ahit'ten oluşan Kitab'ı Mukaddes'i kutsal metin olarak kabul eden dindir (Öztürk ve Yıldız, 2007: 10).

İstasyon: Amerikan Board Misyonerleri, yönetimde kolaylık sağlanması için istasyonlara ayırmıştır. Bir misyonerin idaresi altında olan ve genellikle şehirlerde kurulan organizasyonlara istasyon denilmektedir. Örneğin, Trabzon, Batı Türkiye Misyonu'nun bir istasyonudur (Öztürk ve Yıldız, 2007: 24).

Kapitülasyon: Bir ülkede oturan vatandaşlara devletlerarası antlaşmalarla sağlanmış imtiyazlar olarak ifade edilmektedir. Yabancılara verilen bu özel haklar, padişah tarafından bir ferman veya devletlerarası antlaşmalarla iki taraflı yükümlülükler olarak ortaya çıkmıştır (Vahapoğlu, 2005: 70).

Misyoner ve Misyonerlik: Misyonerlik ilk olarak Hıristiyanlığın yayılmasını amaçlayan bir faaliyet özelliği taşımaktadır. "Mission" terimi Latince asıllıdır. Göndermek anlamına gelen "mittere" fiilinden türetilmiş "missio" kelimesinden gelmektedir. Hıristiyanlığı kabul etmemiş ülkelerde, çeşitli faaliyetler adı altında yürütülen Hıristiyanlık propagandasının her türüsüne verilen addır. Misyoner ise propaganda çalışmaları için gönderilmiş kadın veya erkek olarak tanımlanmaktadır (Şişman, 2006: 6). Dinsel anlamdaki misyon ve misyonerlik, ilk Havariler döneminden günümüze gelen evriminde esas olarak İncil'i öğretmek, Hıristiyan olmayanları bu dine kazanmak ya da belirli bir mezhepten olmayanları o mezhebe çevirmek şeklinde algılanmış ve matbaa, tıbbi bakım, okul gibi araçların yardımıyla uygulamaya konulmuştur. Osmanlı mülküne ayak basan ilk Protestan misyoner, 1815 yılında Mısır'a gönderilen İngiliz Church of Missionary Society'ye bağlı bir papazdır. Onu 1820 yılında Ocak ayında İzmir'e ayak basan Pliny Fisk ve Levi Parsons adlı Amerikalı misyonerler izlemiştir (Kocabaşoğlu, 2000: 15).

Protestanlık: Hıristiyan teologu Martin Luther 1517 yılında Wittenberg Kilisesi'nin kapısına astığı doksan beş maddelik itiraz tezi ile Katolik Kilisesi'ne isyan bayrağını açmıştır. Marthin Luther'le başlayıp Jean Calvin ve Aultrich Zwingli ile devam eden bu hareket Protestanlık mezhebinin doğmasına neden olmuştur. 16. yüzyıldaki reform hareketleriyle doğan Protestanlık, Hıristiyanlığın üç ana kolundan biridir. Protestanlara göre bir kişinin Hıristiyan olabilmesi için ilk iş vaftiz olması gerekmektedir. Kilisenin yedi kutsisini kabul etmelidir. Onlara göre Hz. İsa Tanrı'nın oğludur. Kilise de aynı dine inananların birleştiği yerdir. Kilise üyesi olmak isteyen kişi önce vaftiz olmak zorundadır. Bunun yanı sıra Hıristiyanlık dinini tasdik etmek,

ekmek yemek ve şarap içmek gerekmektedir. Pazar ayinleri şereflendirilmelidir. Protestanlığın diğer şartları ise, kutsal günlerde kiliseye gitmek, Çarşamba ve Cuma günleri yoğun çalışmak, kibir, öfke, açgözlülük, kin ve şehvetten uzak durmaktır (Öztürk ve Yıldız, 2007: 11-12).

Yabancı: Toplumun bütününe yabancı, onun dilini bilmeyen ve toplumun dışında kalan kimsedir. Yabancı bir devletin sınırları içinde olan fakat o devlete vatandaşlık bağı ile bağlı olmayan kimse anlamında gelmektedir. Bu sebepten yabancı, vatandaşlık bağı ile bağlı olanlarla birlikte aynı haklara sahip olması gerektiğini iddia edememektedir (Vahapoğlu, 2005: 30).

Yabancı Okul: Osmanlı Devleti içinde yabancılar tarafından açılan okullardır. Anadolu'da Amerika, İngiltere ve Almanya gibi yabancı devletler tarafından açılan okullar yabancı okul kavramı ile örtüşmektedir (Yıldız, 2011: 11).

BÖLÜM 2

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Amerikan okulları konusunda yerli ve yabancı çalışmalar bulunmakla birlikte bu çalışmalarda İzmir Uluslararası Koleji ile ilgili genel bilgilere yer verilmiştir. İzmir Uluslararası Koleji ile ilgili Amerikan arşiv belgelerine dayalı detaylı olarak bir çalışma bulunmamaktadır. Yapılan çalışmanın bu alandaki boşluğu doldurması umut edilmektedir.

Anadolu'da açılan Amerikan okullarıyla ilgili önemli çalışmaların başında Uygur Kocabaşoğlu'nun *Anadolu'daki Amerika* adlı kitabı gelmektedir. Kitapta Anadolu'da Amerikan Protestan misyonerlerinin faaliyetleri ve özellikle eğitim çalışmaları üzerinde durulmaktadır. Necmettin Tozlu'ya ait olan *Kültür ve Eğitim Tarihimizde Yabancı Okullar* adlı eser Anadolu'da açılan Amerikan okullarıyla ilgili detaylı bilgilere sahip olması açısından önemlidir. Osmanlı Devleti içindeki yabancı okulları ele alan Hidayet Vahapoğlu'nun *Osmanlı'dan Günümüze Azınlık ve Yabancı Okulları* adlı eseri konuyla ilgili önemli bir kaynaktır. Kitapta yabancı ve azınlık kavramları, misyonerlik faaliyetleriyle ilgili önemli bilgiler yer almaktadır. Ayrıca eserde yabancı okullar ile ilgili hukuki düzenlemeleri ayrıntılı bir şekilde işlenmesi açısından da eser son derece önemlidir. Halit Ertuğrul'un kaleme aldığı *Kültürümüzü Etkileyen Okullar* adlı kitap Osmanlı Devleti'nde açılmış olan azınlık ve yabancı okullara geniş bir bakış açısı kazandırması yönünden değerlidir. Yabancı okulları elen alan eserle arasında Adnan Şişman'ın *20. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti'nde Yabancı Devletlerin Kültürel ve Sosyal Müesseseleri* bulunmaktadır. Kitap, yabancı okulların Osmanlı üzerindeki etkilerini ele alması bakımından konuya farklı bir yaklaşım getirmektedir. Şamil Mutlu'nun *Osmanlı Devleti'nde Misyoner Okulları* isimli kitabı yabancı okulları ele alan eserler arasında önemli bir yere sahiptir. Eserde yabancı okulların durumu tablolaştırılarak detaylı olarak okuyucuya sunulmuştur. Çalışma, Osmanlı arşiv belgeleriyle desteklenmiştir.

Amerikan Okulları ile ilgili detaylı bilgiler içeren diğerk bir kitap da Özgür Yıldız tarafından hazırlanan *Anadolu'da Amerikan Okulları*'dır. Amerikan okullarının durumu Amerikan arşiv belgeleri ile açıklanmıştır. Özgür Yıldız'ın kaleme aldığı diğerk bir eser ise Amerikan Board Teşkilatı'dır. Board'ın Türkiye'deki siyasal ve sosyal hayata etkilerini detaylı bir şekilde ele alması bakımından büyük bir öneme sahiptir. Ayhan Öztürk ve Özgür Yıldız'ın hazırlamış oldukları *Amerikan Protestan Misyonerlerinin Türkiye'deki Faaliyetleri* adlı eser misyonerlerin çalışma sistemlerini detaylı olarak işlemeıi bakımından son derece önemlidir. Kitapta Amerikan Protestan misyonerlerinin dini çalışmalarını ve eğitim üzerindeki etkileri sunulmaktadır.

Yabancı okulların durumuyla ilgili Ayten Sezer'in *Atatürk Dönemi'nde Yabancı Okullar* adlı kitabından bahsetmek gerekmektedir. Sezer, çalışmasını Atatürk Dönemi ile sınırlandırmıştır. Eser, Atatürk Dönemi'nde yabancı okullara yönelik düzenlemeleri ele almaktadır. İlknur Polat Haydaroğlu'nun *Osmanlı İmparatorluğu'nda Yabancı Okullar* adlı kitabı Anadolu'da faaliyet göstermiş tüm okulları kapsaması bakımından önem arz etmektedir.

Amerikan Okullarına farklı bir yaklaşım getiren diğerk bir eser ise *Sömürgeciliğın Hasat Mevsimi Anadolu'da Amerikan Misyoner Okulları*'dır. Eser, Frank A. Stone tarafından kaleme alınmıştır. Kitap, Amerikan misyonerlerinin faaliyetleri ve özellikle eğitim kurumlarına dair çeşitli bilgileri içermesi bakımından önemlidir.

Erdal Açıkse's'in *Amerikalıların Harput'taki Misyonerlik Faaliyetleri* adlı kitabı Doğu Anadolu'daki misyoner faaliyetlerini işlemeıi bakımından değerlidir.

İzmir Amerikan Koleji mezunlarından Bahar Vardarlı'nın kaleme aldığı *Biz Kolejliyiz* adlı eser kolejin işleyişini konu edinmesi bakımından son derece önemlidir. Kendi anıları vasıtasıyla kolej hakkında detaylı bilgileri okuyucuya sunmaktadır.

Sözü edilen çalışmaların yanında Anadolu'da açılan yabancı okullar, Amerikan Protestan misyonerlerinin eğitim faaliyetlerine yönelik çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalara tez içeriğinde yer verilmektedir.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Çalışmada, geçmişte ya da var olan bir durumu var olduğu şekliyle tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımı olan *tarama modeli* kullanılmıştır. Bu model çerçevesinde konu ile ilgili olaylar kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılmıştır.

Araştırma hakkındaki veriler, var olan kayıt ve belgeler incelenerek *belgesel tarama* veya *doküman metodu* diye bilinen yöntem ile elde edilmiştir.

3.1.Verilerin Toplanması

Mevcut kayıt ve belgeler tespit edilecek, ulaşılanlar okunup konu ile ilgili olan kısımları not edilerek ve değerlendirilerek tahlil edilmiştir. Çalışmanın özelliğine uygun olarak önce konuyla ilgili literatür taraması tamamlanmıştır. Tespit edilen arşiv belgelerine ulaşmaya çalışılmış, bunun içinde Amerikan Board of Commissioners for Foreign Missions (ABCFM) Arşivi'nde bulunan belgeler incelenmiştir. Bu belgeler çalışmanın dayanacağı temel kaynaklardandır. Mevcut kaynak ve belgeler tespit edilmiştir. “Olive Greene” adlı farklı bir esere ulaşılmıştır. Kolej yıllıklarından “Alumnae Album 1928-1953”, “Koza 1966”, Oluşum “1967-1968” yıllıklarına ulaşarak, yıllıklar incelemiştir. İzmir Amerikan Kız Koleji 1968 mezunlarından yazar Bahar Vardarlı'nın yazmış olduğu “Biz Kolejliyiz” adlı eseri alınmıştır. İzmir Amerikan Koleji'nin çıkarmış olduğu dergilere ulaşılmıştır. İzmir Uluslararası Koleji'ni anlatan kaynaklar incelendikten sonra kaynaklar kolejin tarihçesi, kolejin eğitim faaliyetleri, kolejin günümüzdeki faaliyetleri olmak üzere sınıflandırılmıştır. 24.11.2013 - 04.12.2013 ve 13.01.2014 - 20.01.2014 tarihleri arasında Amerikan arşiv belgelerini incelemek ve İzmir Uluslararası Koleji ile ilgili olanları almak amacı ile iki kez Ankara'da bulunan Bilkent Üniversitesi

Kütüphanesi'ne gidilmiştir. Kütüphanedeki belgeler mikrofilm şeklindedir ve kütüphanede bulunan mikrofilm makinesi ile çalışılmıştır. Mikrofilm makinesinden tüm belgeler tez kapsamında önem sırasına göre incelemiş ve İzmir Uluslararası koleji ile ilgili olan belgeler alınmıştır. Toplamda 1888 adet mikrofilm çıktısı alınmıştır. Aynı zamanda Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi'nden İzmir Uluslararası Koleji ile ilgili kaynak oluşturacak kitaplar da incelemiştir. Bu incelenen kaynaklarda gerekli görülen bölümler arasından 230 adet fotokopi çektirilmiştir. Daha önceden kitabı alınmış olan yazar Bahar Vardarlı'ya ulaşılmış ve kendisi ile İzmir Amerikan Koleji'nde 26 Şubat 2014 tarihinde bir röportaj gerçekleştirilmiştir. Röportajda yazarın okul dönemlerini kapsayan, okulun 1960–1968 yılları temel alınarak eğitim faaliyetleri, sosyal faaliyetleri, kültürel faaliyetleri, okulun öğretmenleri ve yöneticileri hakkında bilgi edinilmiştir. Günümüzdeki ile geçmiş arasında bağ kurulması istenmiş, teze kaynak oluşturacak bir röportaj gerçekleştirilmiştir. Bilkent Üniversitesi'nden alınan Amerikan Arşiv belgelerinin çevirisi yapılmıştır. Bu aşamalardan sonra belgeler ve dokümanlardan toplanmış olan bilgiler, kaynakça belirtilerek ve konu tasnifi yapılarak fişlenmiştir. Tasnifi yapılan fişler önem sırasına göre düzenlenmiştir.

3.2.Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Belgeler ve dokümanlardan toplanmış olan bilgiler, kaynakça belirtilerek ve konu tasnifi yapılarak fişlenmiştir. Tasnifi yapılan fişler önem sırasına göre düzenlenerek zarflara yerleştirilmiştir. Sınıflandırmada araştırmanın problemi ve amacına uygunluk, her sınıfı birbirinden bağımsız olması, konunun bütün yönlerini kapsamaması ilkelerine önem verilmiştir. Bilgiler konu başlıklarına göre sırasıyla araştırmanın amacına uygun olarak anlamlı hale getirilmeye çalışılmıştır. Fişlerdeki bilgiler yorumlanacak ve araştırmanın problemine çözüm önerisi getirebilmek amacıyla bütünleştirilmiştir. Araştırmanın sağlam kaynaklara dayandığını göstermek, çalışmaya bilimsel bir perspektif kazandırmak ve bilgi almak isteyenlere yol göstermek için kaynak gösterilmiştir. Araştırmanın yazım işleminin ardından araştırma metni okunarak düzeltmeler yapılmıştır. Son olarak değerlendirme ve sonuç bölümü yazılarak çalışma tamamlanmıştır.

BÖLÜM 4

ANADOLU'DA AMERİKAN MİSYONER FAALİYETLERİ VE YABANCI OKULLAR

Dünyanın sayılı devletlerinden biri olan Osmanlı Devleti, tarih boyunca çeşitli dil, din, ırk ve siyasal rejime sahip milletleri bünyesinde barındırmıştır. Osmanlı Devleti'nin toplum yapısı; ırklar, dinler ve değişen bir denge içerisinde düzenlenmiştir. Azınlık ve yabancılar da Osmanlı toplumunda yer almışlardır (Ertuğrul, 2005: 42-44).

Yabancı ve azınlık kavramları aynıymış gibi algılansa da, bu kavramlar farklı anlamları içermektedir. "Yabancı" kelimesi sosyoloji bilimi bakımından, toplumun kültürüne yabancı olan, onun dilini bilmeyen kimse olarak tanımlanmaktadır. Yabancı bir devletin sınırları içinde olmasına rağmen o devlete vatandaşlık bağı ile bağlı değildir. Azınlıklarla ilgili mesele ise nüfusun bileşimi ile ilgili olmayıp daha siyasi özelliklidir. Bu sebeple azınlıkların tespit edilmesinde fert sayısı veya toplulukların birbirine oranı diye bir kural yoktur. Bununla birlikte genel anlamda azınlık denildiğinde, içinde yaşadığı toplumun genel yapısında, ırk, dil, din, kültür olarak ayrılan ve genel nüfusa oranla daha küçük ve kamu vicdanında şekillenmiş topluluklar ifade edilmeye çalışılmıştır (Vahapoğlu, 2005: 17-30).

Bu noktada yabancı okul üzerinde durulacak, Osmanlı Devleti içinde açılan yabancı okullar ele alınacaktır.

Yabancı okul denildiğinde; Osmanlı Devleti içinde yabancılar tarafından açılan okullar anlaşılmalıdır. Anadolu'da Amerika, İngiltere ve Almanya gibi yabancı devletler tarafından açılan okullar yabancı okul kavramı ile örtüşmektedir.

Yabancı okullar, devletin çöküşe geçmesi ile birlikte ülke içinde önemli bir sorun teşkil etmiş, bu okullarda eğitim alan azınlıklar, ülke aleyhinde çalışmalar yapmaya başlamışlardır. Zamanla bu okulların sayısı artmış; vilayet, sancak ve köylere kadar yayılmıştır (Yıldız, 2011: 11).

İlk defa 1535 yılında Fransa'ya verilen kapitülasyonlar ile verilen imtiyazlara bağlı olarak faaliyete başlayan bu okulların, devletin zayıflamasıyla diğer ülkelere de aynı imtiyazların verilmesi sayesinde sayısı ve çeşidinde artış gözlenmiştir (Alan, 2002: 20).

Yabancı okulların çoğalmasındaki en büyük neden, 19. yüzyılın sonunda Osmanlı Devleti'nin zayıflamasıdır. Çöküş beraberinde imtiyazları getirmiş, sonu gelmeyen imtiyazlar Anadolu'nun misyoner okulları tarafından istilaya uğramasına neden olmuştur. Yabancıların açtıkları okullar, misyoner örgütleri tarafından desteklenmiştir. Osmanlı tarihinde 19. yüzyıl misyoner faaliyetleri açısından altın çağ olarak değerlendirilmiştir (Kocabaşoğlu, 2000: 14).

Misyonerlik ilk olarak Hıristiyanlığın yayılmasını amaçlayan bir faaliyet özelliği göstermiştir. "mission" terimi Latince asıllıdır. Göndermek anlamına gelen "mittere" fiilinden türetilmiş missio kelimesinden gelmektedir. Propaganda çalışmalarını için gönderilmiş kadın veya erkek anlamını da taşır. Hıristiyanlığı kabul etmemiş ülkelerde, çeşitli faaliyetler adı altında yürütülen Hıristiyanlık propagandasının her türüsüne "Misyonerlik" denmektedir (Şişman, 2006: 6).

Misyonerler Osmanlı Devleti'ne karşı özel bir ilgi duymuşlardır. Osmanlı topraklarında misyonerlik yapmak her Hıristiyan gönüllüyü cezbetmiştir. Bu durumun iki nedeni vardır:

Birincisi; Osmanlı Devleti'nin yabancılara karşı son derece hoşgörülü ve adil olması ikincisi ise; Osmanlı hâkimiyetindeki bölgelerden önemli bir kısmını kutsal yerlerin oluşturması ve Türk devletinin kurulu olduğu bölgenin jeopolitik ve jeostratejik açıdan dünya coğrafyasının kilit bölgelerinden biri olmasıdır. Osmanlı Devleti'nin zengin yeraltı kaynaklarına sahip olması Uzakdoğu'ya en kısa şekilde ulaşabilecek iki kilit noktayı Akdeniz'den Kızıldeniz'e ve Akdeniz'den de Basra Körfezi'ne giden yolları elinde bulundurması, bu topraklara olan ilgiyi arttırmıştır (Ertuğrul, 2005: 59).

Osmanlı döneminde çeşitli ülkelerden gelerek buraya yerleşen Hıristiyan misyonerler, yabancı devletlerin himayesinde bir dizi çalışmalar yapmışlardır. Bu süreçte eğitimi bir araç olarak görmüşlerdir (Yıldız, 2011: 11).

Osmanlı Devleti'nde bütün Hıristiyanlara tanınan din ve vicdan hürriyeti, eğitim öğretim alanında da uygulanmıştır. Çok dinli ve çok milletli devlet özelliğine sahip imparatorlukta eğitim ve öğretim kurumları da farklılık göstermektedir. Bu dönemde bir tarafta Türk ve Müslüman tebaaya yönelik faaliyette bulunan Sıbyan okulları ile medreseler gibi klasik öğretim kurumlarıyla, 18. yüzyıldan itibaren açılan ve sayıları gittikçe artan eğitim kurumları diğer tarafta ise Rum, Ermeni ve Yahudilere ait azınlık okulları faaliyetlerini sürdürmektedirler. Böyle bir ortamda azınlıklara tanınan bu serbestlik ve haklardan yararlanan yabancılar özellikle 19. yüzyılın ortalarından itibaren sayıları hızla artan okullarını açmışlardır. Bu kurumlar bağlı oldukları ülkelerin Osmanlı üzerindeki siyasi, kültürel, ticari ve ekonomik nüfuzlarını arttırmanın yollarından biri olarak görülmüştür (Sezer, 1999: 5-6).

Ancak misyonerlerin tek gayesi okul açmak olmamıştır, bazı bölgelerde hâkimiyet kurmak ve ayrılıkları tetiklemek de önde gelen amaçları arasında yer almıştır. Özellikle Osmanlı Devleti'nde ilk ayrılma hareketlerinin görüldüğü balkanlarda durum aynıdır. Bağımsızlık hareketini kültürel yolla desteklemişler ve gerekli alt yapıyı eğitimle hazırlamışlardır. Alt yapı hazırlandıktan sonra Panslavizm politikasıyla beraber çözüme kolayca gerçekleşmiştir.

Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve Ferman-ı Adalet yabancı ve azınlıkların iç işlerimize karışmasına neden olmuş ve aldıkları imtiyazlarla devletin sonunu getirmişlerdir (Yıldız, 2011: 11).

Yönetimin yeniden düzenlenmesi ve azınlıklara daha geniş haklar verilmesi anlamını taşıyan Tanzimat Fermanı Müslümanlardan daha ziyada Hıristiyan azınlıkların işine yaramıştır (Ertuğrul, 2005: 77).

1839 yılında bu fermanın ilanıyla, Hıristiyan cemaatlere verilen yeni haklarla misyonerleri hareketlenmiş, bu hakları kendilerine göre yorumlayarak faaliyetlerini artırmışlardır (Yıldız, 2011: 11-12).

Yabancıların Türkiye'de okul açabilmeleri devletin özel iznine bağlı kalmayıp ancak fermanlarla mümkün olmaktadır, bu okulların büyük bir kısmı ise ruhsatsız ve denetimsiz olarak faaliyette bulunmaktadır. Ruhsatsız okul sayısı ruhsatlı okul sayısını geçmektedir. Devletin denetimde kusurlu ve eksik olduğu dikkat çekmektedir (Yıldız, 2011: 12).

1869 tarihli Maarif Nizamnamesi'nin yabancı ve azınlık okulları açısından en önemli maddesi olan 129. maddesinde yabancı ve azınlık okullarını kontrol altına almak amaçlanmıştır. Bu madde üzerinde bazı zamanlarda düzenleme çalışmaları yapılmıştır (Mutlu, 2005: 26-27). Özel okular; topluluklar Osmanlı tebaası ya yabancı kişiler tarafından ücretli veya ücretsiz olarak açılan okullar şeklinde tarif edilmiştir. Bu tarife göre özel okulların ve yerli müslim ve ya gayrimüslimler yanında yabancı kişilerce açılabileceği özel okulların kuruluş ve işletilmesinde harcamaların tamamının bu kurumu kuran kişi ya da kişiler tarafından karşılanacağı hükümleri getirilmiştir. Bu okulların Maarif Nezareti idaresinde kurulması, ders programları ve kitapların genel ahlak ve devlet politikasına uygun olması istenmiştir. Böylece okulların zararlı faaliyetlerden bir ölçüde temizlenmesi amaç edinilmiştir. Ancak 129. maddeye rağmen yabancı okulların sayılarında artış gözlenmiş bu durumun önüne geçilememiştir (Vahapoğlu, 2005: 122-123-124).

1839 yılında ilan edilen Tanzimat Fermanı hak istemeye alışan bu toplumları memnun etmemiştir. Tanzimat Fermanı ile önemli haklara sahip olan azınlıklar daha fazla hak için yabancı devletlere Osmanlı üzerinde baskı yaptırmaya başlamışlardır. Tanzimat Fermanı yabancıların Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmasına neden olacak bir siyasi kapı açınca Avrupa devletleri de Osmanlı Devleti'nin reformlar konusunda samimi ve ciddi olmadığına dair suçlamalar başlatmışlardır. Osmanlı yönetimi bu suçlamaların bir iç karmaşaya yol açmaması için Tanzimat Fermanı'nda açıkça belirtilmemiş olan Hıristiyan ve Müslüman tebaanın din mezhep ve siyasi haklar açısından eşit olduğunu ifade eden bir reform projesi hazırlayarak ıslahat fermanı adıyla ilan etmiştir (Ertuğrul, 2005: 77).

İngiltere, Fransa ve Avusturya elçilerinin ağır baskısı altında hazırlanan Islahat Fermanı'nın eğitim boyutunda bütün cemaatler, maarif meclisinin nezaret denetiminde sanayi eğitimi ve genel eğitim verecek okulları açmaya yetkili kılınmıştır. Femandaki maarifle ilgili hükümler daha çok gayrimüslim unsurlara kültür bağımsızlığı, okul açma hakkı, Türk okullarına giriş serbestliği vermiştir. Bu hükümlerin kabulünden sonra, Osmanlı imparatorluğu eğitim, kültür ve siyasi açıdan hızla parçalamaya gitmiş, gayrimüslim cemaatler Avrupalıların da yardımıyla geniş çapta eğitim faaliyetlerine başlamışlar ve bu faaliyetler Osmanlı birliğine zarar vermiş ve yabancı okulların açılması engellenememiştir (Ertuğrul, 2005: 77).

Engellenmeyen bu artış sonucunda II. Abdülhamit bu okulların denetimini sağlayabilmek adına Mekatip-i Gayr-i Müslime ve Ecnebiye Müfettişliği'ni 1888 yılında Maarif Nezareti'ne bağlamıştır. Yabancı okulların resmi ruhsatla açılmasını istemiş ve bu okullarda denetimi artırıcı önlemler aldırılmıştır. Milli Mücadele döneminde ise yabancı okulların faaliyetlerinden Türkiye Büyük Millet Meclisi zarar görmüştür. Mustafa Kemal Atatürk, 16 Temmuz 1921 tarihinde düzenlediği Maarif Kongresi'nde eğitim programlarının yabancı fikirlerden uzak hazırlanmasını istemiştir. Antep, Maraş ve Merzifon'daki okulların olumsuz faaliyetleri bu kurumların birer fesat ocağı olarak işlediğini gözler önüne sermiştir. Atatürk döneminin getirdiği milli eğitim politikası ise yabancı okulların zararlı faaliyetlerini engellemiştir (Yıldız, 2011: 13).

Atatürk döneminde eğitim ve öğretim alanında gerçekleştirilen en önemli değişiklik, 3 Mart 1924 tarihinde kabul edilen "Tevhid-i Tedrisat Kanunu" (öğretimin birleştirilmesi) olmuştur. Bu kanun ile ülkedeki farklı isimler altında faaliyet gösteren bütün eğitim ve öğretim kurumlarının denetim altına alınması amaçlanmıştır. Tevhidi Tedrisat Kanunu ile Türkiye Cumhuriyeti kendi okullarını düzenlemeye gitmiş bunun yanı sıra yabancı okulların da denetimini sağlamıştır. Kanun ile getirilen laiklik ve millilik prensipleri ile yabancı okulların öğretim faaliyetleri arasında büyük bir çelişki ortaya çıkmaktadır. Bu çelişkiyi ortadan kaldırmak için yabancı okulların uymaları istenen kurallar uygulamaya konulmuştur.

Kurallar özetle şöyledir:

- Yabancı okullarda, mabetler dışında dersane ve salonlarda bulunan dini semboller; heykel, dini tasvirler kaldırılacaktır.
- Müslümanların ve başka mezhepten öğrencilerin okullarındaki dini ayinlere katılmaları yasaktır. Bunun için sık sık denetlemeler yapılacak ve suçlu bulunanlar cezalandırılacaktır.

Başlangıçta pek çok okul bu kurallara riayet etmemişlerdir. Bu sebeple söz konusu olan pek çok kurum kapatılmıştır. Bunlar arasında İstanbul'daki bazı Fransız ve İtalyan okulları dini sembollerini kaldırmadıklarından dolayı faaliyetlerine son verilen okullar olarak önde gelmektedirler (Sezer, 1999: 21-22).

Maddelerden ve örneklerden anlaşılacağı üzere yabancı okullar denetim altına alınarak zararlı faaliyet gösterenler cezalandırılmıştır. Misyonerlik faaliyetlerinde bulunan okullar ise kapatılmıştır.

Osmanlı Devleti içerisinde; Fransa, Almanya, İtalya, Amerika, Rusya, Avusturya-Macaristan, İngiltere, İran gibi ülkeler okullar açmıştır. Bu ülkelerin açmış oldukları okullar çalışmamızın ana konusunu oluşturmaktadır.

4.1.Yabancı Okullarının Açılışı ve Gelişimi

Yabancı okulları, Amerika, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, Avusturya, Rusya, Bulgaristan ve İran gibi Osmanlı Devleti'nde yaşayan vatandaşlarının eğitim ve öğretim hizmetlerini karşılamak için açtıkları okullardır. Bu okullar ilgili ülkelere gönderilen misyonerler tarafından kendi politik ve kültürel emelleri doğrultusunda faaliyette bulunmuşlardır (Ertuğrul, 2005: 153).

Yabancı devletlerin ülkenin her yanında okul açma isteğindeki hedef, dini nitelik ve bunun yanı sıra bu bölgelerde söz sahibi olarak hâkimiyet kurma idealidir. Nitekim Avrupalı süper güçler ayrılık hareketlerini ve bağımsızlık hareketlerini kültürel yolla desteklemişlerdir. Ticaret yapabilme izninden yola çıkarak işi öğretim kurumlarına kadar götüren çeşitli yabancı devletler kendileri için önemli olan bölgelerden başlayarak okullarını tüm ülke geneline yaymaya çalışmışlardır. Buradaki amaçları, Osmanlı azınlıklarını her yerde etkileyerek himaye altına alabilmek vasıta olarak okulları kullandıklarından dolayı okulların sayılarının artmasını sağlamaktır. Okulları kendi gerekli gördükleri yerlerde yoğunlaştırmayı amaçlamışlardır. Kanuni esnekliklerden yararlanarak da önce okulları açıp daha sonra izin istemişlerdir. Ruhsat istemeyi oldubittiye getirerek okulların sayıca çoğalmasını hedeflemişlerdir. Bu tip uygulamalar onların siyasi amaçları ve asıl hedefleri konusunda birtakım ipuçları vermektedir. Yabancılar bu konuda birbirleriyle yarış haline girmişlerdir. Bir başkasını açtığı okulu örnek alarak kendileri de aynı şekilde izinsiz okul açmış ya da açtıktan sonra izin istemişlerdir. Bu okulların açılmasında bir yabancı devlete verilen hak, bir başka yabancı devletin kendi çıkarına uygun olduğu takdirde emsal

gösterilerek istenmiş, böylece okullar ülke düzeyinde çoğalarak yaygınlaşmıştır (Ertuğrul, 2005: 155).

Bu konuda yabancı okullara örnekler sunulacaktır.

4.1.1. Fransız Okulları

Avrupa devletleri arasında Osmanlı Devleti'nin resmi olarak, ekonomik, siyasi ve askeri ilişki ve ittifak kurduğu ilk devlet Fransa'dır (Şişman, 2006: 100).

Fransa, Osmanlı topraklarında yaşayan Katolikleri himaye etme konusunda diğer Katolik Devletlere (İtalya, Avusturya, İspanya) göre kapitülasyonların sağladığı avantajları en iyi kullanan devlet olmuştur. Fransız misyonerleri, elde ettikleri haklar sonucunda Osmanlı topraklarında özgürce hareket etme imkânı bulmuşlardır (Mutlu, 2005:140).

Fransa Osmanlı Devleti'nde açtığı okullarıyla, Osmanlı eğitim ve kültür hayatını önemli bir ölçüde etkilemiş Osmanlı'nın batılılaşma sürecinde, Fransa'nın rolü büyük olmuştur. Protestan misyoner faaliyetlerinin Amerikalıların desteğiyle Anadolu ve Ortadoğu'da çalışmaya başlaması üzerine, Katolikler de Protestanlarla yarışmak zorunda kalmışlardır. Katolik misyonerlerinin temel amaçlarından birisi de Roma ve Bizans kiliselerini birleştirmek ve Katolik misyonunu yaymak amacıyla eğitim kurumları açmaktır. Katolik misyoner faaliyetlerinin arkasındaki siyasi destek ve faaliyetlerin maddi kaynağı büyük ölçüde Fransa'dan gelmiştir (Ertuğrul, 2005: 176-177).

16. yüzyılın sonlarından itibaren Fransa himayesindeki çeşitli tarikatlara mensup misyonerler, Osmanlı ülkesindeki Latin çocuklara dini eğitim vermek üzere İstanbul'a gelmişler ve sonraki yıllarda ayrıca kendi kültürlerini, dillerini ve dinlerini yaymak amacıyla okul, hastane, dispanser, çocuk bakımevi gibi sosyal ve kültürel müesseselerini kurmuşlardır (Şişman, 2006: 100).

Çeşitli tarikatlara mensup rahip ve rahibeler tarafından açılan okullar, genelde bunları açan dini kuruluşların adlarıyla anılmaktadır. Türkiye'deki kültürel nüfuzunu gönderdiği uzman öğretmen ve rahibeler yoluyla kazanan Fransızların 1839 yılının sonuna gelindiğinde sadece İstanbul'da 40 okulun olduğu bu okullarda 4011'i yerli

Hıristiyan, 1860'ı yabancı öğrenci olmak üzere toplam 5871 öğrencinin okuduğu tahmin edilmektedir (Sezer, 1999: 81).

Fansızların açtıkları okullardan bazı örnekler şunlardır:

- **Saint- Benoit Fransız Okulu**

Osmanlı topraklarında kurulan en eski Fransız eğitim kurumu olarak bilinmektedir. 18 Kasım 1538 tarihinde açılan bu kurumun kurucuları ise Cizvit rahiplerdir. Kurum, Galata, Yeşilköy ve Bebek gibi semtlerde varlığını sürdürmüştür. Cizvit Tarikatı kaldırıldığında ise bu misyonu Lazarist misyonerleri üslenmiş okul onlara devrolmuştur. Bu okul Osmanlı toplumunu birçok yönden etkileyen Fransız misyoner öğretim faaliyetlerinin de hareket noktasıdır. Çünkü Osmanlı'daki yabancı ve gayrimüslim okullar zincirinin ilk halkasıdır. Okulun faaliyetleri ise günümüze kadar kesintisiz olarak gelmiştir (Ertuğrul, 2005: 180).

- **Saint Joseph Fransız Koleji**

1864'te açılan okul, İstanbul'da bulunan Fransız eğitim kuruluşları arasında önemli bir yere sahip olmuştur. Bu kurumun bütün Osmanlı'da bir şöhreti olmuş, Müslümanlar da çocuklarını seve seve bu okula göndermişlerdir. Bu güvenin sebebi ise dini tarafsızlığa sıkı bir şekilde riayet edilmesinden ileri gelmektedir. Okulda Türkçe derslerinin okutulması zorunludur ve bu ders Türk öğretmenler tarafından verilmiştir. Okul bugün de Özel Anadolu Lisesi statüsüyle varlığını sürdürmektedir (Ertuğrul, 2005: 181).

- **Galatasaray Lisesi (Galatasaray Sultanisi)**

Galatasaray lisesini Osmanlı yönetimi ve Fransız yetkilileri birlikte kurmuşlardır. Okul Fransız eğitim ve öğretim sistemine göre teşkilatlanarak Fransız eğitimcilerin nezaretinde faaliyet göstermiştir. Fransa kurduğu Galatasaray Lisesi ile hem Amerikan etkisini dengelemeyi hem de Osmanlı üzerindeki siyasi ve kültürel etkisini devam ettirmeyi amaçlamıştır.

Lisenin dili Fransızca, eğitim ve öğretimi Fransa eğitim sistemine dayalı yönetimi de Fransızların elinde olmuş ancak giderleri Osmanlı tarafından karşılanmıştır.

Bu okul, günümüzde Galatasaray Anadolu Lisesi adıyla Fransızların kurduğu Galatasaray Üniversitesi bünyesinde eğitim ve öğretime devam etmektedir (Ertuğrul, 2005:185).

Bu okulların yanı sıra eğitim öğretim faaliyetlerinin ne zaman sonlandığı bilinmeyen okullara örnek ise, Saint Louis Dil Oğlanları Koleji, Saint Esprit Fransız Okulu verilebilir.

4.1.2.İngiliz Okulları

İlk Osmanlı – İngiliz münasebetleri, 16. asrın sonlarına doğru İngiliz ticaret gemilerinin Osmanlı limanlarına gidip gelmesi ile kurulmuş ve 1838 Balta Limanı Ticaret Anlaşması ile en üst seviyeye ulaşmıştır. 16. yüzyılda başlayan bu ilk münasebetler zamanla çeşitli sahalarda geliştirilmiştir (Mutlu, 2005: 235).

İngiliz okulları ile ilgili yapılan arşiv çalışmalarında çok az belge bulunabilmiştir. İngiliz okullarının binalarını Anadolu Lisesi halinde kullanmak üzere, milli eğitim bakanlığına devrederken tüm belgeleri İngiltere'ye göndermeleri nedeniyle başlangıçtan günümüze kadar kesintisiz bir tarihi gelişme vermenin olanaksız olduğunu belirtmiştir (Haydaroğlu, 1993: 117).

Diğer devletlerde de olduğu gibi Osmanlı- İngiliz kültürel münasebetlerinde daima belirleyici olan iki unsur vardır. Bunlardan birisi, devletin menfaatlerini korumakla yükümlü sefarethaneler; ikincisi ise misyoner cemiyetleridir. İngiltere'nin Osmanlı Devleti'ne gönderdiği ilk elçisi William Harborne'ın ardından çeşitli Osmanlı vilayetlerinde konsolosluklar açılmış ve imparatorluk coğrafyasına yayılan misyoner cemiyetleri bu konsolosluklardan önemli ölçüde yardım görmüşlerdir (Mutlu, 2005: 238).

İngiliz Protestan eğitiminin geliştirilmesi çalışmalarının Amerikalı misyonerlerce yüklenilmesi yüzünden İngiliz Okulları'nın Osmanlı Devleti içinde yaygınlaşması sınırlı olmuştur. Yalnız "The London Society for Promoting Christianity Amongst Jews" adlı kuruluş Protestan misyonerleri ile Yahudiler arasında Protestanlığı yaymak amacıyla, 1829'da İzmir'de, 1855'de İstanbul'da İngiliz okulları açmıştır.

Ancak İngiliz okulları Osmanlı Devleti'nin Arapça konuşan bölgelerinde yoğunlaşmıştır.

İngilizlerin okul açma politikasında daha çok Ortadoğu üzerinde durduğu görülmektedir. Bu bölgeye ağırlık verilmesinin iki nedeni olmuştur. Birincisi, Arap milliyetçiliğini alevlendirerek Arap toplumunu yanına çekmek, ikincisi de Ortadoğu petrollerini ele geçirme isteğidir. Bunun için de “İngiliz siyaseti” olarak bilinen, sessiz ve bölücü politikasının başarılı olması amacıyla eğitimle işe başlamışlardır (Ertuğrul, 2005: 186-187).

İngiliz eğitim faaliyetlerinin yoğun olduğu bölgelerin başında Suriye ve Lübnan gelmektedir. Özellikle Beyrut'a bu konuda çok büyük önem verilmiştir. Londra'da Kew Garden'deki “Public Record Office” de yapılan araştırmalar sonucu birçok rapordan alınan belgeler sonucunda İngilizler izinli ya da izinsiz Suriye ve Lübnan'da başlıca yerleşim merkezlerinde, dağlık bölgelerde, İngiltere'nin ve İngiliz kiliselerinin himayesinde okullar açmışlardır. Fakat bu okulların büyük bir kısmı Lübnan olayları ve isyanları nedeniyle valilerce kapatılmıştır. Bu okulları açabilmek için başta İngiliz konsolosu olmak üzere Protestan Kilisesi Derneği gerek İngiliz hükümetleri nezdinde gerekse Osmanlı hükümeti nezdinde çeşitli girişimlerde bulunmuşlar fakat Suriye ve Lübnan'da 1874 yılına kadar istedikleri okulu faaliyete geçirememişler, faaliyete başladıkları bölgelerde de çeşitli zorluklarla karşılaşmışlardır.

1964'te yayınlanan özel okullar rehberine göre İstanbul'da iki tane İngiliz Okulu bulunmaktadır. Diğer İngiliz okulları ise Anadolu liseleri olarak Türk hükümetine devredilmiştir. Bu okulların öğretim ve yönetici kadrosu ile tüm yazışmaları İngiltere'ye gönderilmiştir.

1'inci okul Nişantaşı'ndaki İngiliz Erkek Lisesi'dir. 1905'te W.N. Birks tarafından kurulmuştur.

2'inci okul Beyoğlu'ndaki İngiliz Kız Ortaokulu'dur. Estelle Daizy Thompson tarafından kurulmuştur (Haydaroğlu, 1993: 120).

4.1.3.İtalyan Okulları

Osmanlı topraklarında eğitim kurumları açarak etki oluşturmak amacıyla olan diğer ülkelerden birisi de İtalya'dır. İtalyanların İstanbul'a gelişleri Bizans döneminde başla İtalyalar İstanbul'a yerleşmişlerdir. Daha çok dericilik ve ticaretle uğraşan İtalyanlar Cenevizler için serbest bölge olarak tanınan galata semtinde oturmuşlardır (Ertuğrul, 2005: 188).

Cenovalı, Venedikli, Sicilyalı İtalyanlar içinde zengin olan kimseler İstanbul'a yerleştikten sonra, çocuklarını özel öğretmenlerle yetiştirmeye çalışmışlardır. Dar gelirli ailelerin çocuklarının yetişmesi için ise Katolik kilisesi ücretsiz olarak ilgilenmiştir.

İtalya'da henüz siyasi bir birlik olmadığından ve parça parça devletler bulunmasından dolayı yurtdışındaki vatandaşların eğitimi ile ilgilenilememiştir. İtalyan aileleri de bu süreçte çocuklarını İstanbul'da çok önceden eğitime başlamış ve ciddi bir öğretim vermekte olan Fransız okullarına göndermek durumunda kalmışlardır. Fransız dili ve kültürü özellikle Kırım Savaşı'ndan sonra İstanbul'da geniş ölçüde yayılmış bulunuyordu. Kırım Savaşı İtalyan birliğinin kurulmasında ve gelişmesinde rol oynadığı gibi İstanbul'daki İtalyanların kendi aralarında da birlik kurmalarını sağlamıştır (Haydaroglu, 1993: 139).

İtalya'nın 1870'de Roma'yı da içine alarak birliğini kurması ve Avrupa'da bir güç haline gelmesinden sonra Akdeniz, Avrupa ve Osmanlı coğrafyasında diğer büyük devletlerle birlikte yerini almıştır. İtalya kendi tabiiyetinde bulunan Katolik misyonerleri vasıtasıyla diğer ülkelerin coğrafyasıyla da ilgilenmiştir. Özellikle topraklarına yakın bulunan Arnavutluk başta olmak üzere Trablusgarp, İzmir, Trabzon, vs. bölgelerde çok kısa zamanda okul 30'un üzerinde okul açmıştır. İtalyan hükümeti, misyonerlerin İtalyanca eğitimi yaymalarına yardımcı olabilmek için onları cesaretlendirecek kolaylıkları sağlamıştır.

İtalyanlar, Osmanlı Devleti ile olan kültürel ilişkilerinde özellikle siyasi emellerinin bulunduğu noktalara özel bir önem vermişlerdir. İtalyanların özel olarak ilgilendikleri bölgelerin başında, Trablusgarp, Bingazi ve Derne gelmektedir. Diğer yabancı okullar gibi İtalyan okulları da kendilerine hedef kitle olarak yerli Hıristiyan

ve Musevileri seçmişlerdir. Müslüman çocukları da bu okullara devamı yasak olduğu halde zaman zaman bu yasak delinmiştir. Bölgedeki İtalyan okullarına rağbeti artıran en büyük etken ise bu bölgede yeterli sayıda idadi derecede okul bulunmamasından kaynaklanmaktadır (Mutlu, 2005: 49-51).

1850 yılından itibaren Osmanlı ülkesinde eğitim ve siyasi faaliyetleri sürdürmek için İtalyan cemiyetleri ve teşkilatları kurulmuştur. Bu cemiyetler içinde en faal olanlara, Karmelitan Cemiyeti, La Societa Operaia cemiyeti, İvrea Rahipler Teşkilatı örnek verilebilir (Ertuğrul, 2005: 54).

İtalyan Katolik papazları, Osmanlı coğrafyasının batıdaki en uç noktaları olan Prezrin, İpek, İşkodra ve Görice'de çok sayıda Arnavut okulları açmışlardır. İtalyanların bu okulları açmalarında asıl amaç İtalyancayı Arnavutlar arasında yaygınlaştırmak ve Arnavut gençlerini etkilemektir. Osmanlı Devleti'nin bu faaliyetler karşısında ise tedbir, Arnavut lisanının yayılmasına izin veren Osmanlı memurlarının vatan haini sayılacağı yoluyla vilayetlere telgraf göndermek olmuştur. Ancak İtalyanlar okul açma faaliyetlerini tüm hızla sürdürmüşler ancak bunun öncesinde Fransa himayesinde olan okulları kendi himayelerine almak ve sahalarını geliştirmek adına çalışmışlardır (Mutlu, 2005: 54-55).

Örgün öğretim yapılan okullar dışında İstanbul'daki İtalyan kolonisinin kurduğu değişik dernekler de İtalyancayı öğretmek amacıyla gündüz ve gece kursları düzenlemiş ve çeşitli konferanslarla İtalyancayı öğretme çabası göstermiştir. Kozmopolit İstanbul'da diğer yabancı dillere rağbet artarken İtalyancanın ferî kalmaması ve bu durumdan zarar görmemesi için çaba harcanmış ve çeşitli okullar açılmış bu okullar rağbet görmüştür (Haydaroğlu, 1993: 140).

Okullara devam eden öğrencilerin sayılarının artmasının nedenlerinden biri öğrencilere yönelik kaliteli ders programının açılması, bunun yanında mezun olan öğrencilerin genellikle bir meslek sahibi olarak hayata hazırlanmış olmalarıdır. Osmanlı okullarına devam eden öğrencilerin bir mektubu bile zor yazabildiği dönem göz önünde bulundurulduğunda birkaç dilin birden öğretildiği bu okulların tercih edilmesinin nedeni anlaşılmaktadır (Mutlu, 2005: 56).

Fransa'dan İtalya himayesine geçen okullara:

Bakırköy İtalyan Okulu ve Yedikule İtalyan Okulu örnek gösterilebilir.

Günümüzde varlığını devam ettirenler ise, Galata San-Pietro İtalyan Kız Okulu, Bartelemeo Giustiniani İtalyan okulu.

4.1.4. Rus Okulları

Osmanlı-Rus ilişkilerinde Küçük Kaynarca Anlaşması dönüm noktası olmuştur. Bu anlaşma ile Rusya, Fransa'nın Osmanlı coğrafyasında bulunan Katolikleri himaye altına alma politikası ile Ortodoks dünyasının hamiliğine soyunmuştur. 19. yüzyıl başlarında Napolyon'un Mısır'a saldırması ile Osmanlı Devleti Rusya ile yakınlaşmış ve bir savunma antlaşması imzalanmıştır. Sonraki tarihlerde Rusya'nın Osmanlı siyasetindeki ağırlığı gittikçe artmış 1806-1812 Osmanlı- Rus Savaşı neticesinde Bab-ı Ali, Sırların siyasi varlığını kabul etmek durumunda kalmıştır. Bu gelişmenin sonrasında Rusya devletinin ikinci başarısı Osmanlı topraklarında papazlar yardımıyla yürüttüğü propaganda sonucunda Ortodoks Rumlar arasında ulusçuluk akımlarının yayılması ve sonucunda Yunanistan Devleti'nin kurulması olmuştur (Mutlu, 2005: 77).

1856 yılında Islahat Fermanı'nın yayınlanmasından sonra Ruslar diğer batılı devletler gibi hayır cemiyetleri vasıtasıyla Ortadoğu toprakları üzerinde politikalarını sürdürmeyi amaçlamışlar, bu plan doğrultusunda 1881'de Petersburg şehrinde "Filistin Ortodoks Cemiyeti İmparatoriyesi" adlı hayır cemiyetini kurmuşlardır. 1895 tarihinden itibaren Suriye-Filistin topraklarında bulunan Ortodoks Rumlara ait 35 civarında okul bu cemiyete devredilmiştir. Rusya bu bölgede yer alan Ortodoks Yunan okullarına da yardımlarda bulunmuştur (Şişman, 2006: 357).

En eski Rus okulları olarak 1889 Bursa'da Sıbyan Bahçesi adlı Rus okulu ile 1891'de Beyoğlu'nda Rus Hastanesi bünyesinde açılmış olan Rus okulu ve 1893de Terkos civarında bir Rus okulu belirtilmektedir (Haydaroğlu, 1993: 154-155).

Osmanlı topraklarında faaliyet gösteren Ortodoks misyonerleri, Rusya'dan gelerek, Rusça eğitim yapan okullar açmışlardır. Faaliyetleri Paletsine Society'nin kurulmasından sonra hızlanarak, Nazeth'te, Kudüs'te Filistin ve Suriye'de kurulan okullar bünyesinde Rusça eğitim yapmışlardır. Bu bölgeler dışında İstanbul ve Bursa'da okullar açmışlardır (Ertuğrul, 2005: 196).

Ortodoks misyonerleri yoluyla siyasi etkilerini ve eğitim faaliyetlerini Osmanlı topraklarına taşımak için büyük çaba harcayan Rusların Osmanlı'daki eğitim öğretim faaliyetleri daha çok Suriye ve İstanbul çevresinde etkili olmuştur. Bugün ise Ruslara ait faal bir okul bulunmamaktadır (Ertuğrul, 2005: 196).

4.1.5. Alman Okulları

Almanlar da İtalyanlar gibi Osmanlı ile olan bağlarını geç pekiştirmişler ve misyonerlik faaliyetlerini 18. yüzyılın ikinci yarısından itibaren gerçekleştirmeye başlamışlardır. Almanlar hastane ve okul konusunda İngiltere Fransa ve Amerika gibi gelişme kaydedememişlerdir. Çünkü Almanlar da İtalya gibi parçalanmış bir durumda bulunmakta idiler. Osmanlı topraklarında oturan Alman vatandaşı pek yoktu bu nedenle Osmanlı İmparatorluğu'nda bulunan Alman vatandaşları Avusturya tarafından temsil edilmekteydiler. Ancak siyasi birliklerini kurduktan sonra sayısal bir artış göstermişler, Alman kültürünü yaymak ve azınlıkların sempatisini kazanmak için geniş kitlelere hitap eden teşkilatlar kurmuşlardır (Ertuğrul, 2005: 193).

Bu teşkilatlardan birincisi bir Katolik örgütü, ikincisi alman misyoner çalışmalarını daha etkili bir şekilde devam ettirmek için gazete çıkarmaktaydı. Üçüncüsü Hayfa, Betlehem, Nazaret, İzmir ve Beyrut'u çalışma merkezleri olarak seçmişti. Dördüncüsü, Protestanlık esaslarına dayalı olarak çalışmakta, beşincisi Alman kolonilerini dini kurumlarını organize etmekte, altıncısı ise Hıristiyan aleminin öteden beri önem taşıyan Kudüs ile ilgilenmekteydi (Haydaroğlu, 1993: 151).

Alman misyonunu en etkili yapan teşkilatlardan birisi ise Lutheran rahipler birliğidir. Bu teşkilat alman eğitim kurumlarını örgütlenme konusunda ün yapmıştır (Ertuğrul, 2005: 193).

Osmanlı imparatorluğunda yoğun olarak açılan Fransız Amerikan İngiliz okullarına göre Alman okullarının sayısı azdır. Kültür propagandası uzmanları tarafından özellikle Bursa, Antep, Konya Diyarbakır, Adana, Mersin , Sivas, Samsun, Musul, Basra, Şam, Trablusgarp, Yafa'da okullar kurulmasını önerilmiştir. Bu yerler Bağdat hattı civarında bulunduğu ve Almanya'nın hedeflediği sömürü alanını meydana getiren merkezlerdir. Bu okullar Yakındoğu'daki Alman çıkarlarının ve iktisadi kuruluşlarının faaliyetlerine yardımcı olması ve Osmanlı gençlerini yetiştirmek için

gerekli bulunmuştur. Çağın alman uzmanları bu okulları dini propaganda aracı olarak görmemiş, iktisadî, siyasî nüfuzun yayılmasına hizmet eden kurumlar olarak çalışmalarıyla ilgili öneride bulunmuşlardır (Ortaylı, 1981: 50).

Zaman içinde istenilen güzergâhta Maraş ve Filistin'i içine alan biçimde yetimhane ve okulların sayısını artıran Almanlar bu bölgelerde kültürel çalışmalarını artırmışlardır.

I. Dünya Savaşı'nın çıkması üzerine kapitülasyonları kaldıran Osmanlı hükümeti ülkedeki yabancı okullara gösterdiği sert tavrı müttefikimiz olması sebebiyle Almanya'ya göstermemiştir. Lozan'da ekli mektuplarda ise Fransız, İngiliz, İtalyan okullarının tanınmasından dolayı alman okullarının da faaliyetlerine izin verilmiştir. Bu okullar sayıca fazla değildir. Pek çok okul gibi Alman okulları da Türk hükümetinin belirlediği kurallara uymak durumunda idi ancak diğer okullarda olduğu gibi Alman okullarında da olumsuz tavırlarla karşılaşmıştır (Sezer, 1999: 104).

Almanlar bütün Osmanlı toprakları üzerinde, özellikle de alman uyrukluların çoğunlukta bulunduğu bölgelerde okul açmak için büyük gayret sarf etmişlerdir. Hatta okul açabilmek adına bölge ahalisine maddi yardımda bulunmuşlardır. Onların sempatisini kazanmak istemişler ve kendilerini destekleyecek bir kamuoyu oluşturmayı amaçlamışlardır (Ertuğrul, 2005: 194).

Alman okulları, Cumhuriyet eğitimine gerek yabancı dil bilgisi açısından gerekse Türk-Alman ilişkilerindeki yeri açısından önemli katkılar sağlamış, Alman kültürel etkilerini de beraberinde getirmiştir (Sezer, 1999: 110).

1910 yılından sonra faaliyetlerine devam eden alman okulları: Beyoğlu Alman Okulu, Boğaziçi Bebek Alman Okulu, Yedikule Alman Okulu, Haydarpaşa Alman Okulu.

4.1.6. Bulgar Okulları

Fatih Sultan Mehmet 1453 yılında İstanbul'u fethettiği sırada başsız kalmış olan Ortodoks Patrikliği'ni yeniden teşkilatlandırma yoluna gitmiş, cemaatlerin dini liderlerini, İstanbul'da toplayarak denetimi sağlamak bu yolla cemaatlerin kontrolünü ele almak amacıyla Ortodoks Kilisesi'ni güçlü bir kurum haline getirmiştir. Bu fetih

harekatına girişen Osmanlı Devleti elde ettiği birçok toprağın yanı sıra Yıldırım Beyazıd döneminde Bulgar topraklarını da sınırları içine dahil etmiştir. Osmanlı hâkimiyetine giren Bulgarlar, gayrimüslimlere tanınan din ve özgürlüğü hakkından yararlanmışlar, dini açıdan Rumlar gibi Ortodoks Patriği'ne bağlı bir azınlık grubu olarak hayatlarını sürdürmeye başlamışlardır. Başlarda Rumlarla aynı kiliseye bağlı iken aralarında zamanla baş gösteren ayrılık sonucunda Bulgarlar Ortodoks patrikhanesinden ayrılmışlar “eksarhlık” adı altında oluşturulan ruhani bir daireye bağlanmışlardır. Varlıklarını bu şartlar altında devam ettiren Bulgarların eğitim öğretim açısından faaliyetleri de eksarhlığın kurulması ile yeni bir boyut kazanmıştır (Haydaroğlu, 1993: 158).

Osmanlı Maarif Nazırı Zühtü Paşa'nın 1894 tarihli raporunda detaylı bir şekilde verdiği bilgilere göre Bulgarlar Rumlardan nefret etmişler bu nedenle Rumcaı bırakarak eğitim ve öğretim dili olarak Sırp ve Slav dilini öğrenme gayreti içine girmişlerdir. Bu süreçte Sırpların teşvikleri ile iyice cesaretlenerek ırkçılık ve bölücülük faaliyetlerine yönelmişlerdir. Bu sebeple Osmanlı içinde “asi bir toplum” unvanını almışlardır (Ertuğrul, 2005: 197).

Bulgar okulları, eğitim kurumları olmaktan çok Bulgar politikasına hizmet eden bir kurum niteliği taşımışlar, Bulgar milliyetçilik fikirleri ve bağımsızlık hareketleri bu okullar yoluyla yönlendirilmeye devam etmiştir. Bulgarlar resmi olarak sayıları tespit edilen 212 tane okul açmışlardır (Ertuğrul, 2005: 197).

Osmanlı aleyhinde bağımsız Bulgaristan politikasına hizmet eden kurumlar durumunda olan Bulgar okulları, Atatürk döneminde uygulanan milli eğitim politikasıyla sıkı bir denetim altına alınmış, bu süreçte sayıları azaltılarak toplam 2 okulun faaliyetine devam etmesine izin verilmiştir (Sezer, 1999: 116).

4.1.7. Avusturya Okulları

Osmanlı Devleti toprakları üzerinde kendi müesseselerini açan devletlerden biri de Avusturya'dır. Faaliyetlerine öncelikle İşkodra ve Kosova vilayetlerinde yaşayan Katolik tebaayı himaye etme hakkına sahip olduğunu iddia ederek başlamıştır. En eski Avusturya müessesesinin ise 1850'den beri İstanbul'da bulunan Avusturya Milli Okulu olduğu bilinmektedir.

Avusturya kurumları, İstanbul'un Galata semtinde toplanmış Sankt Georges Okulları olarak bilinmektedir. Lozan Barış Antlaşması'nın fiili durumu nedeniyle yalnızca iki okul Cumhuriyet Dönemi'nde faaliyet göstermektedir. Bunlardan biri Özel SanktGeorg Avusturya Lisesi ve Ticaret Okulu, diğeri ise Özel SanktGeorg Avusturya Kız Lisesi'dir (Sezer, 1999: 110).

Avusturya okullarının diğerk okullar gibi yaygın ve çok sayıda olmayışını bu kurumları yalnızca eğitim açısından düşündükleri ve propaganda amacı gütmediklerini göstermektedir.

1871 yılında İstanbul'a gelen Lazarist Karl Flandorfer 1850'den beri faaliyet gösteren Avusturya Milli Okulu'nun yanında bir Katolik okulu açmayı amaçlamış, Galata'da kiralanan odalarla eğitime başlamış, okulun kısa sürede gösterdiği büyük gelişme ile SanktGeorg Koleji'ni kurmuştur. Avusturya Koleji'nde verilen tüm çabaların amacı Avusturyalı ile Türk'ü kardeş olmasını sağlamak, Hıristiyan ve Müslüman farkını önemsemeden bir kaynaşma ortamı oluşturmak olmuş bu amaçlar ise orta sınıf için düşünülerek zengin sınıf hedef alınmamıştır. Okulun gayesi Avusturya'nın kültür ve yaşam biçimini öğrencilere, okulun dostlarına özel yaşamlarında faydalanabilecekleri şekliyle tanıtmak olmuştur ve okulun yıllığında okulun idarecilerinin görüşlerine yer verilerek okulun amacı bu şekilde belirtilmiştir (Haydaroğlu, 1993: 153).

Türk hükümetinin belirlediği kurallara uyarak eğitim öğretim faaliyetini devam ettiren Avusturya okullarının Türk milli eğitimine katkı sağlamıştır (Sezer, 1999: 116).

4.1.8. İran Okulları

Osmanlı İmparatorluğu'nda yabancı okul açan ülkelerden biri de İran'dır. İran okullarına diğerk devletler tarafından açılan okullar kadar çok sayıda olmamakla birlikte rastlanmaktadır. 19. yüzyılın son çeyreğinde rastlanan İran okulları özellikle Bağdat ve Basra vilayetleri civarında açılmış, İran uleması Şia mezhebini yayma çabası içinde olmuştur. Bu durum 20. yüzyılın başlarında Osmanlı devlet adamlarını konuyla ilgili tedbir almaya yöneltmiştir (Mutlu, 2005: 371). İranlıların daha çok Şiiilerin çoğunlukta olduğu bölgelerde sayıları 3'ü ya da 4'ü geçmeyen okullar

açtıklarını bilinmektedir. Bu okullardan ise yalnızca bir tanesi Cumhuriyet Dönemi'nde faaliyetine devam etmektedir. Debistan-ı İraniyan adıyla anılan bu okul, 1884'te İstanbul'da bulunan İranlılar tarafından Beyazıd semtinde açılmış ve daha sonra birkaç bina değiştirmiş 1934 yılında ise Sultanahmet'te bir binaya taşınmıştır. İran Milli Eğitim sahibi olduğu okul, halen resmi kurumlarımız gibi eğitim faaliyetlerini sürdürmektedir. Öğretim dili ise Farisicedir (Sezer, 1999: 116).

4.1.9. Amerikan Okulları

Anadolu topraklarının değeri ve tüm doğal güzellikleri onu bir cazibe alanı haline getirmiştir. Bu sebeple çeşitli dönemlerde misyonerlerin akınına uğramıştır. 19. yüzyılda ise Amerikan misyonerlerinin ilgi odağı haline gelmiştir (Yıldız, 2011: 14).

Yabancı okullar içinde en yaygın olanı Amerikan Okulları'dır. Bu okulların artması, Osmanlı Devleti'nde Protestan cemaatinin yaygınlaşması ile bağlantılı olarak gelişmiştir. Bu okulların yaygınlaşmasının Ortadoğu'da Amerika'nın ticari ilişkisinin gelişmesiyle ilgisi olduğu kadar misyonerler eliyle örgütlenmesinin de etkisi olmuştur (Ertuğrul, 2005: 156).

Amerikan Board, Amerika Birleşik Devletleri'nin Protestan misyonerliği faaliyetlerini yürütmek için kurduğu dünya genelinde bir örgüttür. Board Teşkilatı'nın temelleri 19. yüzyılın başında ABD'nin New England bölgesinde atılarak 5 Eylül 1810 tarihinde kurulmuştur. Board teşkilatı misyonlar, istasyonlar ve uç istasyonlar kurarak dünya haritasını büyük bir kısmında etkili olmuş, Avrupa'dan Uzak doğu'ya kadar yayılmışlardır (Yıldız, 2011: 14).

Misyoner örgütlerinin asıl amacı dini faaliyet olmasına rağmen kurulduktan sonra çok kısa sürede bu örgütler dini amacın dışına çıkmıştır. Misyonerler gittikleri ülkelerin aleyhine sonuçlar doğurmuşlardır. Misyonerler amaçlarını anlatmak için sayfalarca kitaplar yazılmıştır. Fakat bazen bir söz, 400 sayfalık tezi özetlemektedir. Bu duruma örnek olarak: 1963 yılında bağımsızlığına kavuşan Kenya'nın Kenyetta'nın : “ *Misyonerler geldiğinde İncil onların, topraklar Afrikalıların elindeydi. Bize gözlerimizi kapayarak dua etmesini öğrettiler. Neden sonra gözlerimizi açtığımızda , İncil bizim topraklar onların olmuştu.*” diyerek

misyonerlerin asıl amaçlarının emperyalist güçler olduğunu net bir şekilde ortaya koymaktadır (Yıldız, 2009: 9).

Amerikan Board Teşkilatı Anadolu'da eğitim faaliyetlerine büyük önem vermişlerdir. İstanbul Robert koleji, Harput Amerikan Koleji, Bursa Kız Koleji, Talas Amerikan Koleji gibi okullarda faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Bu faaliyetlerin her aşamasını düzenli olarak takip etmişler ve kayıt altına almışlardır.

Bu bilgiler ışığında Amerikan Protestan misyonerlerinin eğitim alanında Anadolu'nun geniş bir kısmına yayıldığı ve bahsedilen 3 misyonda etkilerini gösterdiğini söylemek doğru olacaktır. Bu bilgilerden yola çıkarak Anadolu'da faaliyet alanı bulmuş olan bazı Amerikan okulları ele alınmıştır.

Bu bilgiler ışığında Anadolu'da kurulan Amerikan okullarına bazı örnekler sunulacaktır.

- **İstanbul Robert Koleji**

Robert Koleji, Türk eğitim hayatında büyük öneme ve etkiye sahip olan bir okuldur. Ocak 1839'da İstanbul'a gelen Dr. Cyrus Hamlin ve Christopher Rhineland Robert, ilk olarak 1834 yılında Beyoğlu'nda açılan ve Patrikhane tarafından çalışmaları engellenmek istenen liseyi canlandırma amacı taşımışlardır. 4 Kasım 1840'ta 2 Ermeni öğrenci ile okulu tekrar açma girişiminde bulunmuş olsalar da 1841'de Patrikhane'nin etkisi sonucu okul kapatılmıştır. 1842 yılında 22 öğrenci ile açılan okul 1843'te Bebek'e taşınmıştır. 1860 yılında Christoper Rhineland Robert İstanbul'da kolejin kurulması için 40.000 dolarlık paraya ihtiyacın olduğunu Amerika'ya bildirmiştir. Bina sorunu Amerikan İlahiyat Okulu sayesinde çözüme ulaşmıştır. Okul büyük hedeflerle kurularak gelecek planları yapmıştır (Yıldız, 2011: 21).

Robert Kolej Amerikalıların denizaşırı misyoner faaliyetlerindeki ilk yüksekokuldur. Kolejin kurucusu ve müdürü Cyrus Hamlin'dir. Çok iyi yetişmiş bir misyoner olan Hamlin aynı zamanda çok iyi bir yöneticidir (Ertuğrul, 2005: 171).

Kolej, doğrudan Board'a bağlı bir okul olamayıp Bebek'te bir evde faaliyete geçmiştir. Fransız Rochild ailesine mensup olan Robert'in servetinin beşte birini koleje bırakmasıyla kurulmuştur. 1878'de öldüğünde sonra bu servette kolej inşa

edilmiştir. Arsa Ahmet Vefik Paşadan satın alınmıştır (Öztürk ve Yıldız, 2007: 87-88). Tedarik edilen para ile Bebek'te Rumelihisarı üzerinde görülen muazzam binalar yapılmış o zamana kadar Amerikan Koleji adını taşıyan okul 1878'den sonra Robert Kolej adını almıştır (Güngör, 2012: 37).

Kolej kurulurken Mr. Robert ve Hamlin kolejin bir Hıristiyan Okulu olmasını istemiş fakat herhangi bir mezhebe bağlı olmasından ziyade seküler bir görünüm oluşturarak faaliyet göstermesinden yana olmuştur. Bu noktada Batı'da bulunan tüm Hıristiyan devletlerle sıcak ilişkiler kurmak ve onların desteklerini ve güçlerini kazanmak amaçlanmıştır. Böylece Hıristiyanlaşma ve Batılılaşma gelmiş olacaktır (Yıldız, 2011: 22).

Açıldığı yıllarda okulda öğretim dili İngilizce olmasına rağmen 15'e yakın eski ve yeni dil de öğretilmiştir. İlk başta dil ve ticaret öğretimi yoğun olarak yapılmış 1912 yılından itibaren ise Mühendislik öğretimine de başlanmıştır (Sezer, 1999: 64).

1912'lerde Robert Kolej adını "Robert Akademisi" olarak değiştirmiş 4 senelik lise öğrenimini Türk okullarında olduğu gibi 3 seneye indirmiştir. Kolej düzeniyle ilgili de bazı değişiklikler yapılmış birbirine bağlı Mühendislik, İş İdaresi, Fen ve Yabancı Dil Okulu olarak üç eğitim bölümü oluşturulmuştur (Haydaroglu, 1993: 127).

Okulda kuruluşundan 1940'lara kadar görev yapan kişiler ve görev yaptıkları tarih aralıkları aşağıdaki gibidir:

Dr. Cyrus Hamlin	(1863 - 1877)
George Wasburn	(1878 - 1903)
Caleb F. Gates	(1903 - 1932)
Paul Monroe	(1932 - 1935)
Walte L. Wright	(1935 - 1944)

1958 yılında Robert Koleji Yüksek Okulu kurulmasına Bakanlar Kurulu'nca izin verilmiş, 1971'de Robert Koleji Kampüsü Boğaziçi Üniversitesi çalışmalarının sürmesi için Türk Hükümeti'nce devralınmıştır (Öztürk ve Yıldız, 2007: 89).

Kolejin etkileri hemen her sahada görülmüştür. Kolejin başlangıç olarak etkileri aynı Türk okulların İslam dünyası ve Afrika'da çoğalması olarak kendini gösterirken

Suriye Protestan Koleji ilk meyveleri arasındadır. Bundan sonra tüm misyoner çalışmaları bu yolu izleyerek teşkilatlanmıştır. Bunun sonucunda Amerikan nüfuzu Orta Doğu'ya hakim olmaya başlamıştır. Kolejin etkisi ülke kararlarında da gözlemlenirken, okul azınlıkların eğitim, fikir, kültür ve iktisadi hayatlarını yönlendirmede de üs görevi görmüştür. Okuldan mezun olan kişiler de misyonerlerce yönlendirilmeye devam etmiştir (Tozlu, 1991: 239-242).

- **Harput Amerikan Koleji (Fırat Koleji)**

Harput'a ilk gelen Amerikan Board Misyonerleri George W. Dunmore ve eşi olmuştur. Anadolu'nun iç kesimlerinde çalışmak üzere görevlendirilen George W. Dunmore ve eşi 1855'te Harput'a gelerek faaliyetlerine başlamışlardır. George W. Dunmore Boston'a göndermiş olduğu bir raporda, Harput'un misyoner çalışmaları açısından Türkiye'deki en elverişli yer olduğunu bildirmiştir. Bu rapordan bir süre sonra Boston'dan Harput'a yeni misyonerler görevlendirilmeye başlanmıştır (Açıkses, 2003: 57-59).

Harput'ta bayan ve erkek misyonerlerinin sayısı 10-15 (on-on beş) arasında değişirken yerli yardımcılarının sayısı da oldukça fazladır. Faaliyetlerinin büyüklüğü ise o günkü değeri ile on beş bin lira değerinde 120 odalı binalar yaptırımlarından anlaşılmaktadır (Açıkses, 2000: 214).

Harput Koleji açılmadan önce bölgeye gelen misyonerlerin yoğun çalışmaları, 1859'da kolej açıldıktan sonra da aynı şekilde devam etmiştir. Kolejin amacı, Hıristiyan liderler yetiştirerek değişik ırklardan oluşan kesimlere Hıristiyanlık medeniyetini ulaştırmak olmuştur. Bu amaç doğrultusunda okula Protestan Ermeniler veya Amerikalı misyoner öğretmenler gönderilerek eğitim yapılmış, Amerikan fikirleri yayılmaya çalışılmıştır (Öztürk ve Yıldız, 2007: 69).

Kolejin öğretim dili Ermenice olmakla birlikte özellikle yüksek kesime devam eden öğrenciler Amerikalı öğretmenleri izleyebilmek ve İngilizce olan ders kitaplarını okuyabilmek için iyi düzeyde İngilizce öğrenmek zorunda kalmışlardır. Ayrıca okulda Türkçe de öğretilmiştir (Kocabaşoğlu, 2000: 150).

Okul yapısı itibariyle anaokulu, ilkokul, ortaokul ve yüksekokul ve kolej olmak üzere beş kademedен oluşmuştur. 1898 yılında okulun öğrenci sayısı 548 erkek 503 kız olmak üzere toplam 1051'dir. 20. yüzyılın başına kadar Fırat Koleji'nin yüksek

bölümünden 148 erkek ve 125 kız mezun olmuştur.1905-1915 yılları arasında ise mezun olanların bir bölümü Beyrut'taki Suriye Protestan Kolejinde tıp ve eczacılık eğitimi görmüşlerdir (Yıldız, 2011: 101-102).

Öğretim hayatı boyunca kolej 6 papaz müdür tarafından yönetilmiştir. Bu kişiler ellerine fırsat geçtikçe öğrencileri ve halkı devletin aleyhine kışkırtmışlardır. Henry Riggs'in 1915 yılında meydana gelen Ermeni ayaklanmalarıyla yakından ilişkisi ve bu durumun tespitinden sonra ülkeden çıkarılması bu faaliyetlerin bir örneğini oluşturmaktadır (Tozlu, 1991: 140-141).

Harput'taki Amerikalı misyonerlerin birçoğu I. Dünya Savaşı nedeniyle Harput'u terk etmişler, bu yüzden sağlık faaliyetleri haricinde tüm faaliyetler durdurulmuştur. Henry Riggs'in yurt dışına sürülmesinin ardından bütün müesseseler tamamen kapanmıştır. Misyonerler Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasından sonra tekrar toparlanmak amacıyla Harput'a dönmüşler ancak Milli Mücadele taraftarları tarafından kovulmuşlar ve bir daha geri gelmemek üzere Harput'u terk etmişlerdir. Harput Misyonu, halkın yıllardır misyonerlerin yapmış oldukları faaliyetlere bir karşılık olarak misyon binalarının tamamını yıkmasıyla tarihe karışmıştır (Açıkses, 2003: 140-141).

- **Talas Amerikan Koleji**

Anadolu'nun pek çok yerinde olduğu gibi Kayseri'de de misyonerlik faaliyetleri yapılmıştır. Özellikle Talas'ta ticaretin gelişmiş olması, Ermeni nüfusun yoğun olması nedeniyle Amerikan misyonerlerin dikkatini çekmiştir. 1854 yılında Kayseri'de ilk Amerikan Misyoner merkezi kurulmuş ardından Kayseri ve çevresinde alan saha araştırmaları yapılmıştır. 1870 yılında ise uç istasyonların oluşturulmasına karar verilmiştir (Özsoy, 1996: 55-56).

Amerikan Board'ın en önemli üslerinden biri olan Kayseri'de eğitime büyük önem verilmiştir. Talas'ta kız ve erkek okulları açılmıştır. Kız okulu 1871-1915 yılları arasında faaliyet göstermiştir. Erkek okulu ise 1888 tarihinde açılmıştır. I. Dünya Savaşı'na kadar faaliyet gösteren bu okul savaş sırasında eğitime ara vermiş, daha sonra ise kapanmıştır (Öztürk, 2008: 345).

Talas Amerikan Kız Koleji'nde ağırlıklı olarak Ermeni ve Rum ailelerin çocukları eğitim almıştır. Bazı dönemlerde sayıca az olan Türk kızları da okula kayıt yaptırmıştır. Ortak dil olarak Türkçe kullanılmıştır. Kolej ilkokuldan sonra 7 yıllık bir eğitim vermiştir. Kız öğrencilere okulda akademik derslerin yanı sıra, iyi bir ev hanımı ve anne, ev idaresi, iyi bir eş olma ve görgü konusunda özel eğitimler verilmiştir (Demir, 2012: 1409-1410).

Talas Amerikan Erkek Koleji'nde ise ilk ve orta dereceli eğitim ve öğretim yapılmıştır. Okulun öğrencileri arasında Rum ve Ermeni öğrencilerin sayısı oldukça fazladır. Okulun 7 yıl süresi olan orta derecesinde verilen dersler ise şunlardır: İngilizce, Ermenice, Rumca, Türkçe, Fransızca, Aritmetik, Temel Muhasebe, Cebir, Geometri, Fizik, Botanik, Zooloji, Coğrafya, Tarih, Psikoloji, Müzik, Resim ve İncil (Demir, 2012: 1412).

- **Bursa Amerikan Kız Koleji**

Bursa istasyonu, 1834 yılında Protestan misyonerler tarafından kurulmuştur. Bölgede yaşayan Ermeni ve Rumlar üzerinde Protestanlık çalışmalarına başlayan misyonerler tarafından okul, hastane, kilise açılmıştır (Yıldız, 2007: 408-409)

Hıristiyanlık politikasının en etkili yayma aracı olarak görülen eğitim faaliyetleri Bursa'da hayata geçirilmiştir. Bu amaçla 1876 yılında Bursa Amerikan Kız Koleji kurulmuştur. Kolejde Cebir, Coğrafya, İngilizce, Nebatat (bitki bilimi), Hendese (geometri), Hesap ve Rumca dersleri verilmiştir. Dikiş ve çeşitli ev işleri verilen derler arasında yer almıştır. 1893'te ise modern ilimler ders programlarında yerini almıştır. Rumca ve Ermenice ağırlıklı programlar düzenlenmiştir (Yıldız, 2007: 187-200).

Okul yönetimi derslerin yanında Protestanlık öğretilerine son derece önem vermiştir. Okulda Protestanlık ilkelerine uymayan öğrencilerin ahlak notlarını düşük verilmiş, bu öğrenciler mezun olurken sıkıntı yaşamışlardır. Protestanlığı seçen öğrencilere özel yardımlar yapılmıştır. Öğrencilerin bu durumu kabul ederken reşit olmamaları okul için büyük bir sıkıntıya yol açmıştır. Maarif vekili tarafından okulda yapılan inceleme ve araştırmalar neticesinde öğrenciler üzerinde dini propaganda yapmak ve reşit olmayan öğrencilerin deneyimsizliklerinden faydalanmaktan dolayı okul 1928 yılında kapatılmıştır (Hopkins ve diğerleri, 2006: 386-388-389).

BÖLÜM 5

AMERİKAN BOARD MİSYONERLERİNİN İZMİR'E GELMELERİ VE KURULUŞUNDAN 1934 YILINA KADAR İZMİR ULUSLARARASI KOLEJİ

5.1. Amerikan Board Misyonerlerinin İzmir'e Yerleşmeleri ve İzmir İstasyonu

İzmir, Batı Anadolu'da Adalar Denizi'nin Anadolu içlerine kadar sokulan körfezin sonunda kurulmuş, Küçük Asya'nın en büyük ve en önemli liman şehridir. Ilıman iklim özellikleri taşıyan İzmir kenti, verimli ovalara sahiptir. Şehirde önemli sanayi faaliyetleri gerçekleştiren çok sayıda sanayi kuruluşu vardır. İzmir'in sahip olduğu coğrafi şartlar, şehri ticaret bakımından zenginleştirmiş ve kent bu özelliğini daima korumuştur (Uluslararası Amerikan Koleji Araştırma Komitesi, 2000: 1 ve Baykara, 1974: 22-23-93).

Dünyanın değişik yerlerinin yanı sıra bütün yakın doğu bölgesinin tamamında kendini şiddetli bir şekilde hissettiren misyoner faaliyetlerinin başlangıç olarak yoğunlaştığı yerlerden birini de İzmir kenti ve çevresi oluşturmuştur. İzmir kenti, misyonerler açısından son derece geniş olmakla birlikte verimli, ürün alınabilecek bir alan konumundadır. Levanten nüfusun kalabalık olması, Levant Şirketi'nin en önemli merkezi olması, özgür, güvenli, hoşgörülü bir ortamın bulunması, doğulu ile batılının birlikte yaşadığı yer olması ve İmparatorluğun her yerine olan ulaşım ağı nedeniyle, İzmir misyonerlerin merkezi olabilme potansiyeli niteliğindedir.

Bölgeye yerleşen ilk misyonerler Fransiskanlardır. Fransiskanlar, 1667 yılında kurmuş oldukları St. Marie – Santa Maria Kilisesi etrafında toplanmışlardır. 19. yüzyılın ilk yarısında 1831 yılında Bornova'da da inşa edilmiş olan kiliseleri faaliyet göstermiştir. Katolik misyonları da bölgede çok uzun yıllar süren faaliyetler gerçekleştirmişlerdir. Katolikler içinde en fazla faaliyeti Fransızlar göstermişlerdir. Protestan misyoner etkinliklerinin yörede kendini göstermesi ise daha geç tarihlerde başlamıştır. Ancak faaliyetlerin gecikmiş olması yörede herhangi bir eksiklik

yaratmamış, etkinlikler güçlü bir şekilde başlayarak sürdürülmüştür. 19. yüzyılın başlarında İngiliz ve Amerikan Protestan misyonerlerinin bölgeye gelerek Rum ve Ermeni gruplar üzerinde geniş çapta faaliyet göstermişlerdir. İngiliz Kilisesi adına bölgeye ilk gönderilen misyoner William Jowet olmuştur. Amerikan Kilisesi ise İngiliz Kilisesi'ne göre yörede sonra faaliyete geçmiştir (Beyru, 2000: 158-159-163-172 ve Danacıoğlu, 1993:268).

İzmir kentinin ticarete büyük yer kaplaması, İzmirli tacirlerin ticarete olumlu bakmaları, limandaki bürokratik yapının ticarete elverişli olması Amerikalı tüccarların İzmir'e gelmesinde önemli rol oynamıştır. Anadolu'ya ilk olarak Amerikalı tüccarların gelmiş onların etkisi ile Amerikan Protestan misyonerlerin ilk uğradıkları yer İzmir olmuştur (Erdoğan, 2012: 98).

American Board of Commisioners for Foreign Missions'ın (ABCFM) üyeleri olan Pliny Fisk ve Levi Parsons 1820 yılı kış aylarında gemiyle İzmir'e gelmişlerdir. Bu iki kişi, ABCFM tarafından Osmanlı İmparatorluğu'na gönderilen ilk misyonerlerdir. Pliny Fisk ve Levi Parsons'a Board yönetimi tarafından Kudüs'te dini ve sosyal alanlar üzerinde çalışma yapma imkânlarını araştırma görevi verilmiş ve bu iki kişi Filistin'e doğru yola çıkmışlardır. Orta Doğu konusunda araştırma yapmak amacıyla gelen misyonerler, Osmanlı İmparatorluğu'nun ana girişi olan Ege'de İzmir limanında seyahatlerine kısa bir ara vererek bölgedeki sosyal durum ve diller hakkında her türlü bilgiyi edinmeyi amaçlamışlardır (Johnson, 2004:3).

Fisk ve Parsons, İzmir'e geldikten sonra etkinliklerini programlamak ve faaliyetlere başlamak amacıyla yöreyi tanımaya ihtiyaç duyarak, keşif amaçlı çevre turuna çıkmışlardır. Bornova, Menemen, Ayvalık, Bergama, Soma, Kırkağaç, Akhisar, Sart, Alaşehir, Turgutlu ve Manisa'ya giderek sonrasında İzmir'e geçmiş ve gezilerini noktalamışlardır. Gittikleri yerlerde karşılaştıkları Rum ve Ermeni kiliselerini ve okullarını ziyaret etmişler, buralarda bulunan papazlara, öğretmenlere ve öğrencilere dinsel içerikli broşür ve yayınlar dağıtmışlardır (Beyru, 2000: 173).

Çeşitli ülkelerden gelen tüccarların burada oturduklarını ve dini inançlarında özgür olduklarını gören misyonerler, bu kentin Amerikan Board istasyonu kurmak için ne kadar elverişli bir yer olduğunu fark etmişlerdir.

Hıristiyan okulları ziyaretleri etmişler, çevrede geziler yapmışlar ve bir ay süresince çalışmışlardır. Bu çalışmaların ardından, Fisk ve Parsons, Bord yönetimine bir rapor yazarak İzmir'in misyonerlik için uygun bir yer olduğunu belirtmişlerdir. Şehrin Osmanlı İmparatorluğu'nun her köşesiyle olan pürüzsüz bağlantısı, çeşitli milletlerin ticaret yaptığı şehirde oturan yabancıların mülk sahibi olma ve dini inançlarını ve ibadetlerini rahatça gerçekleştirebilmeleri ve Anadolu'da Hıristiyan halkına Protestanlık öğretilerini ve eğitim alanında Batı fikirlerini sunma imkânının sağlanabileceği ortamın farkına varan Fisk ve Parsons, Board teşkilatının bölgeye misyoner göndermesinde etkili olmuşlardır (Johnson, 2004:3).

Amerikan misyonerleri böylece İzmir'de ilk merkezlerini oluşturmuş, İzmir'de yer alan bu istasyon İstanbul istasyonu kuruluncaya dek Amerikan Board'ın Anadolu'daki en önem taşıyan istasyonlarından biri olmuştur. Misyonerler faaliyetlerine ilk olarak bölgede bulunan Rumlar ile başlamışlar, Rum okullarına ziyaretlerde bulunmuşlardır. Rumlar ile iletişime geçerek kendi inançlarını onlara aktarmak niyetinde olan Fisk ve Parsons'ın karşılaştıkları ilk problem Rumcayı bilmemeleri olmuştur. Çalışmalarını sürdürebilmek için Rumcayı öğrenmek gerektiğini düşünen iki misyoner yaz aylarında bu lisanı öğrenmek için Sakız Adası'na giderek Prof. Bambas'tan modern Rumca dersleri almışlardır.

Sakız adasındaki dil öğrenme çalışmalarının ardından Fisk Ayvalık'ta bulunan Yunan Koleji'ni de ziyaret etmiş, hemen sonra Bergama'da başka bir Rum Okulu'nun gelişmesi için çalışmıştır. Bu iki misyoner İzmir'e dönerken Parsons kutsal topraklara Kudüs'e geçmiş, Fisk ise Hollandalı bir tüccarın evinde misafir olmuştur. Bu arada bağımsız Yunan Devleti için Alexandr Ypsilanti ve üç bin asker isyan çıkartmış ve Mora'da alevlenen Yunan devletinin bağımsızlığı ile sonuçlanan isyan hareketleri Amerikan misyonerleri tarafından da oldukça olumlu karşılanmıştır. Yunanlıların isyan sıralarında misyonerler, İzmir'de Türk ve Rum kavgalarını görmüşler, Malta'da bulunan zeki gençlerin eğitimlerini de üstlenerek bu gençleri eğitim almaları için Amerika'ya göndermişler, döndüklerinde bu gençler, İngilizceyi ve Rumcayı öğreterek yardım etmişlerdir (Erdoğan, 2012: 99-100-101).

26 Aralık 1826 tarihinde Anadolu'da iki yeni misyonerlik projesi hayata geçirmek amacıyla Elnathan Gridley ve Josiah Brewen İzmir'e gelmişlerdir. Amerikan Board

Karar Komitesi tarafından Gridley, Rumları Protestanlaştırmak için görevlendirilmiştir. Diğer misyoner Brewer'e ise Yahudiler arasında Protestanlığı yayması için görev verilmiştir. Brewer'i de Amerikan Board görevlendirmiş olmasına rağmen doğrudan desteği, Yahudiler Arasında Hıristiyanlığın Terakkisi için Boston Kadın Cemiyeti'nden almıştır. Gridley, geldiği gibi Rum okullarını ziyarette bulunmuş, her yere en ücra köşelere dahi ulaşarak faaliyet göstermiştir. Ancak bir sonraki yılın Aralık ayının sonunda Kayseri'deki Erciyes Dağı'na tırmandıktan sonra sıtmaya yakalanarak yaşamını yitirmiştir. Buraya gitmesindeki amaç, Kapodokya'daki şartları yakından inceleyebilmektir. Ölümüyle birlikte Gridley'in tutmuş olduğu raporlar, hiçbir şekilde Boston'daki Board merkezine ulaşmamıştır. Gridley'in ölümünün ardından birlikte geldikleri diğer misyoner Josiah Brewer ise İzmir'den ayrılarak İstanbul'a gitmek üzere yola çıkmıştır (Stone, 2011: 98).

Osmanlı İmparatorluğu'ndaki siyasi şartların elverişsizliği nedeniyle, Board 1833 yılına dek İzmir'de istasyon kuramamıştır. O süreçte Yunanistan'da milliyetçilik akımlarının güçlenmesinden dolayı hükümet bazı yayınları kısıtlamıştır. Bunun üzerine misyon basınının Arapça yayın yapan bir bölümü Beyrut'a, diğer bölümleri, dışarıdan gelen malzemelere karşı kolay bir giriş olması ve kısıtlamaların ortaya çıkabilme ihtimali olan başkent İstanbul'a uzak olmasından dolayı İzmir'e nakledilmiştir. 1822'den beri matbaa faaliyetlerinin Malta'da sürmesinden sonra İzmir'e aktarılması üzerine ABCFM Mission to Turkey'nin "İzmir Merkezi"nin (Smyrna Station) çekirdeğini oluşturmuştur. Matbaanın İstanbul'a nakline kadar yirmi yıl süresince Amerikan Board'ın ana basım ve yayın merkezi görevini İzmir'de sürdürülmüştür. İzmir'e taşınmış olan bu matbaada 20 milyon sayfa baskı yapılmış bu rakam 1000 tirajlı 200 civarında yayına karşılık gelmektedir. Bu yayınların arasında Ermenice, Rumca, Ermeni harfli Türkçe, İbranice İnciller, The Friend Of Youth (Gençliğin Dostu), Yararlı Bilgiler Dergisi, Ermenice Avedaper, Rumca Angeliophoros, Bulgarca Zornitza, Arapça Nesra, Kukab Es Sabah, Muktatif, İngilizce Harpoot News, Station Notes, North American Review, Journal of Arts and Science, Annals of Education gibi dergi ve süreli yayınlar vardır. 1833 yılına gelindiğinde ise İzmir'de istasyon kurulmuş ardından misyonerler çalışmalara başlamışlardır (Beyru, 2000: 173, Johnson, 2004: 4, White, 1995: 34).

5.2.İzmir Uluslararası Koleji Kurulmadan Önce İzmir İstasyonu'nda Eğitim Faaliyetleri

İzmir'de eğitim faaliyetleri 1836 yılının yaz aylarında başlamıştır. Ermeni kızları eğitmek amacıyla Amerikan misyonerleri bir okul kurmuşlardır. Okula araç gereç olarak mobilyalar ve sıralar alan misyonerler bir hafta içinde sayıları kırkı aşan kız öğrenciyle eğitime başlamışlardır. 1866 yılına gelindiğinde karma bir okul açılmıştır. Okulda 40 kişiye ders verilmiştir. 1869 yılında bu okul faaliyetlerine devam etmiş, 25 öğrenciye eğitim verilmiştir (Yıldız, 2011: 40-41).

1870 yılında Protestanlara daha iyi hizmet verilmesi amacıyla İzmir'deki çalışmalar durdurulmuş ve merkez Manisa'ya taşınmıştır. ABCFM'nin misyoneri olarak 1853-1869 yılları arasında Türkiye'nin değişik bölgelerinde bulunarak hizmet veren Maria West, 1876 yılından itibaren misyonerlik faaliyetlerini yürütmek için İzmir'e gelmiştir. Kısa süre sonra Maria West, bölgedeki bir Ermeni Okulunda haftada 4 gün İngilizce, Müzik ve Beden Eğitimi dersleri vermeye başlamıştır. Misyonerlik faaliyetlerinin belirgin olmaması nedeniyle doğrudan din eğitimi verilmesi okul yönetimi tarafından uygun görülmemiş, bu eğitimin derslerde konularla ilişkilendirilerek anlatılmasına izin verilmiştir. Amerikan Board misyoneri olan Maria West, sonraki yıllarda da okula hizmet vermeye devam etmiş aynı zamanda Hristiyanlar arasında Protestanlığı yayma çalışmalarını sürdürmüştür.1878 yılına gelindiğinde ise kendi eğitim kurumunun temelini atan Maria West, Ermeni nüfusunun oturduğu bölgede bir ev kiralayarak gündüzlü bir okul açmıştır. Okula hem kızlar için hem de erkekler için kayıt olma hakkı tanınmış, öğrencilerden az olarak nitelendirilebilecek bir ücret alınmıştır. Okul için Maria West'e yardım ise 2 kişi tarafından gerçekleştirirken bunlardan biri, Merzifon'da yüksek okul mezunu, diğeri ise İskoçyalı yardımcısıdır. Maria West'in açmış olduğu bu okul, American Collegiate Institute For Girls (ACI)'in başlangıç noktasını oluşturmuştur.

Okul çalışmaları yanında farklı faaliyetlerde de bulunan Maria West, Protestanlık ile ilgili dini risalelerin dağıtımına yardımcı olmuş, Hristiyan aileleri ziyarette bulunmuş ve kent limanında içki içilmeyen Protestanların buluşma yeri olarak Smyrna Rest adlı lokalin açılmasına yardımcı olmuştur (Johnson, 2004: 6).

Amerikan Board tarafından görevlendirilen Marcellus Bowen, ailesi ile birlikte İzmir'e yerleşmiştir. Marcellus Bowen bu şehirde kız ve erkek öğrenciler için ayrı ayrı eğitim kurumları kurmuştur. 1878'de ise Dr. Marcellus Bowen ve eşi İzmir'deki yatılı kız okulunu kurmuşlardır. Hemen ertesi yıl ise burada bir erkek ortaokulu açmışlardır. 1880 yılında kız okuluna 40, erkek okuluna 25 öğrenci kayıt yaptırmış ve Bowen bu durumu hazırladığı raporda bildirmiştir. İlk başlarda öğrenciler aynı binayı paylaşmış, 1881 yılında ise farklı binalarda eğitim vermeye başlanmıştır. Bu durum İzmir'in tekrar Batı Misyonunun merkezi haline geldiğinin bir göstergesidir. 1881-1882 yılında inşa edilmiş olan Protestan Kilise'sinin faaliyetleri okulların ve Board'ın yapmış olduğu para yardımlarıyla birlikte misyonerlik çalışmalarının odak noktasını oluşturmuştur (Johnson, 2004: 6 ve Stone, 2011: 63).

Mary Lyon Page, ABCFM ile işbirliği yaparak çalışan Woman's Board of Missions (WBM) adlı kadın yan kuruluşu tarafından 1882 yılında kız okuluna müdür olarak atanmıştır. 1885 yılında 69 Ermeni, 11 Rum ve 4 İngiliz olmak üzere 27 yatılı ve 57 gündüzlü öğrencinin kayıt yaptırdığı bilinen kurum, Page öncülüğünde büyük gelişme göstermiştir (Johnson, 2004: 6).

1885 yılında, İzmir'de Cornelia Storrs Barlett tarafından açılan bir anaokulu ve bir öğretmen okulu bulunmaktadır. Bu okul, Osmanlı Devleti'nde eğitimin gelişmesinde önemli katkılar sağlamıştır. Anaokulu yedi küçük Ermeni çocuğuyla açılmıştır. Öğrenciler sadece Ermenice dilini bilmektedir. Cornelia Storrs Barlett ise ikinci dil olarak Türkçeyi konuşmaktadır. Bu sebeple öğrenciler ve Cornelia Storrs Barlett arasındaki iletişim tercüman aracılığıyla kurulabilmiştir. Çocuk eğitimiyle ilgili olan bu yeni program örnek okul olarak planlanırken, programlanmadan altı yerli kızın bulunduğu öğretmenlik sınıfı oluşturulmuştur (Stone, 2011: 163-164)

1886 yılına gelindiğinde Mary Lyon Page'in okuluyla ilgili olarak daha fazla binaya ihtiyaç duyulunca bu duruma çözüm olarak, uzun yıllar kiracısı olunan arazi okul tarafından satın alınmıştır. WBM'den sağlanan kaynakla birlikte yeni bir binanın inşaatına başlanmıştır. 1886 bina inşaatına başlanması haricinde okulun ilk mezunlarını da vermiş olduğu yıldır. Bina 1887 yılında tamamlanmıştır. Basmane'de yeni inşa edilen Protestan Kilise'sinin yanında yer alan binanın içinde ilkokul ve büyük sınıflar için dersliklerin yanında yatakhaneler de bulunmaktadır. Page, sağlığı

bozulana dek yöneticilik görevini sürdürmüştür (Johnson 2004:6). 1887 yılında Amerikan Board, İskoç kökenli olan Kanadalı Rev. James P. McNaughton'u İzmir'e tayin etmiştir. Görev yapağı yere ancak Ekim ayında varabilen McNaughton'un temel sorumluluğu o dönemde 40 öğrencisi bulunan Erkek Yüksekokuluna rehberlik yapmak olmuştur. Dışarıdan gelen öğrenciler yerli ailelerin yanında kalarak onların evlerini paylaşmışlardır. Resmi olarak yatılı bir bölüm açılması istenmiştir ancak dönemin geliri yerlilerden gelen 50 Türk Lirası olduğu için bu istek Batı Türkiye Misyonu tarafından reddedilmiştir. McNaughton, 1888 yılının Temmuz ayında Miss R.G. Jilson ile evlenmiş, çift 1890 yılında Manisa'ya görevlendirilmiştir. Fakat okula yatılı bir bölüm açılması konusunda istekleri devam etmiştir (Stone, 2011: 342).

Cornelia Storrs Barlett tarafından açılmış olup ve dört farklı kiralık yerlerde faaliyette bulunan anaokulu öğretmenliği okulu için daimi olacak bir ikametgâh inşa edilmiştir. O dönemde isim olarak Huntington Anaokulu ve Meslek Okulu diye anılmıştır. Böyle isimlendirilmesindeki gerekçe, tesisin yapım masraflarını 1894'te Connecticut Middletown'dan Huntington adlı bir yardımseverin karşılamış olmasıdır. Bu okulda anaokulu öğretmeni olarak 42 kız yetiştirilmiştir. Diğer cemaatler için kurulan 27 anaokulu ise bu öğretmenlerin çabaları sonucunda olmuştur. Ancak 1904? yılında Cornelia Storrs Barlett, Amerika'ya dönmek zorunda kaldığında anaokulu ve meslek okulu İzmir Amerikan Kız Koleji Enstitüsü ile birleştirilmiştir (Stone, 2011: 163-164).

Mary Page sağlığı bozulduktan sonra Amerika Birleşik Devletleri'ne dönmüştür. Agnes McCartneyLord müdürlük görevini devralmıştır. Agnes McCartney'den sonra okul Emily M. McCallum yönetiminde o dönemki adı olan American School for Girls (Amerikan Kız Okulu) olarak on yıl süresince gelişimini devam ettirmiştir (Johnson, 2011: 6).

5.3. İzmir Uluslararası Koleji'nin Kuruluşu ve Gelişimi

Amerikan kolejlerinin amaçları arasında, Osmanlı Devleti içinde yaşayan Protestan cemaate mensup azınlıkların kendi kendilerine yetebilmelerini sağlayacak ve bu azınlıkların kendi geleceklerine yön verme isteğini güçlendirecek zamanı geldiğinde

ise bu amaca yönelik hizmet verecek Hıristiyan genç kuşakların yetiştirilmesi gelmektedir. Ayrıca kolejlerin hitap ettiği kesimde din veya mezhep sınırlaması yapılmamıştır. Müslüman gençler de eğitilmek istenmiştir. Ana hedef ise genç ve donanımlı Hıristiyan bakış açısı taşıyan liderler yetiştirmek olmuştur. İzmir Uluslararası Koleji de bu amaç doğrultusunda kurulmuş okullardan birisidir (White, 1995: 73).

Uluslararası Koleji, Türkiye'nin ikinci limanı olan ve ticaret şehri İzmir'de kurulmuştur. 1891 yılında ortaöğretim düzeyinde kurulan okul bir erkek okulu olarak düşünülmüştür. 18 öğrencisiyle eğitim hayatına başlayan okula zamanla hazırlık bölümü eklenmiştir. Böylece okul yüksek okul derecesine yükseltilmiştir. Okulun orijinal adı, "Boys School" iken yüksek okul olduktan sonraki adı "American High School for Boys"tur. Birkaç yıl sonra "The American Collegiate Institute" olmuş 1903 yılında "The International College" İzmir Uluslararası Koleji adını almıştır. 1903 yılında düzenlenen kurum, Hıristiyanlık ilkelerine dayalı olarak dil, sanatlar ve bilimler eğitimini erkek çocuklara ve gençlere verebilmeyi kendine hedef edinmiştir (Sezer, 1999: 77, Stone, 2011: 341, Yıldız, 2011: 43).

International College (IC) sekiz yıllık bir müfredat programı uygulamış, öğrencilere önce dört yıllık hazırlık programı verilmiş ardından da dört yıllık kolej programı uygulanmıştır. Okulda ders dışı etkinlikler de sunulmuş, atletizm, sosyal hizmetler ve diğer ders dışı etkinlikler öneme sahip olmuştur.

Okul öğrencilerin yanında İzmir ve bölgesine de hizmette bulunmuştur. Modern imkânlarla Osmanlı Devleti topraklarına katkı sağlamıştır. Özel meteoroloji istasyonuna sahip olan okul, burada günlük hava tahmin raporları hazırlamıştır. Bu hazırlanan raporları yerel basına, Amerikan ve İngiliz Konsolosluklarına ve dünyadaki hava tahmin bürolarına göndermiştir. Aynı zamanda Ege bölgesinde sık sık yaşanan depremler de kaydedilmiştir. Bunların yanında okul, gözlemine sahiptir ve burada yerel saat ayarı belirlenerek kentin demir yolları çalışanlarına ve İzmir halkına bildirilmiştir.

IC kolej beratını aldıktan sonra da gelişimini sürdürerek yerleşim yerinin imkanları doğrultusunda büyümüş, 1910-1911 yılları arasında sağlanmış olan 140,000 dolar üzerinde bağış sayesinde IC başkanı MacLachan Paradiso (bugünkü Şirinyer)

semtinde seksen dönüm arazi almış ve yeni bir kampüsün inşasına başlamıştır. İç mekânı geniş olarak düzenlenen binalar inşa edilmiştir. Bu binaların arasında Türkiye'nin en büyük spor salonu bulunmaktadır. 1913 yılında sonbahar mevsiminde kolej yeni yerine taşınmıştır. Sayısı toplamda 400 olan öğrencilerin çoğunluğunu Rumlar oluşturmuştur. Rumların yanı sıra Türkler, Ermeniler, Yahudiler ve diğer milletlere mensup karma bir grup da vardır.

IC derslerine 1922-1923 yılları arasında birkaç aylığına ara verilmiş, onun haricinde okul faaliyetlerine Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı zamanlarında ara vermeden devam etmiştir. Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra okul müfredatı Milli Eğitim Bakanlığı'nın şartlarına göre uyarlanarak sürdürülmüştür.

1926 yılına gelindiğinde, Alexander MacLachan IC'nin başkanlığından emekli olmuştur.

Uzun yıllar IC'de öğretmenlik yapmış olan damadı Cass Arthur Redd Alexander MacLachan'ın yerine geçmiştir. Redd, Türk yetkililerle ciddi bir işbirliği içine girerek okulun akademik ve ders dışı etkinlikler programının daha fazla gelişmesini sağladı. IC hem lisans diploması vermiş hem de ticaret ve ziraat bilimleri alanında da diploma vermiştir. Ana kampüsün bitişiğinde yer alan kolejin büyük çiftliklerinde ziraat programının uygulamalı olarak eğitimi yürütülmüştür.

1929 yılına gelindiğinde IC ülkeyi ve halkını tanımak, Türkiye ile yabancı kültürler arasında mübadeleyi geliştirmek amacıyla Türk araştırmaları enstitüsü kurmuştur.

IC gelişimini sürdürmeye devam etmiştir. Ancak bu süreçte gittikçe artan baskılarla karşı karşıya kalmıştır. 1929 yılında yaşanan ekonomik durgunluk gelirleri azaltmıştır. Okula kaydolan öğrenci sayısının düşmesiyle ücretlerden sağlanan gelir azalmıştır. Yüksek maliyetli bir kampüsü ve eğitim kadrosu olan okul mali bir krizle karşı karşıya kalmıştır (Johnson, 2004: 9-10-11-12).

5.4. İzmir Uluslararası Koleji'nin Yerleşkesi

İzmir Uluslararası Koleji yerleşkesi, günümüzde İzmir'in Konak ilçesinin Göztepe semtinde bulunmaktadır. Yerleşkeye, 1913 yılından günümüze dek değişik binalar

eklenmiştir. Bu yerleşke içinde, Ana Bina, Spor Salonu, Toplantı Salonu, Personel Evleri, Kenarden Lodge (Başkan Evi), Bristol Binası (Bristol Hall), İbrahim Taner Binası (Taner Hall), Parsons Binası (Parsons Hall), Beacon Binası (Beacon Hall), Greene Müdürlük, West Hall, Hill Fen Merkezi, Shepard Spor Binası, Naomi Foster Kütüphane ve Medya Merkezi ve Blake Evi (Blake House) vardır. Ayrıca erkek öğrencilerin yatılı binası da bulunmaktadır.

1913 yılında Amerikan Board misyonerleri, İzmir Uluslararası Koleji binaları ile ilgili bir rapor tutmuşlardır. Bu raporda, okulda yapılan tamirat işlemleri ve eklemelerle ilgili detaylı bir bütçe hazırlanmıştır. Bu rapordan şunlar elde edilmektedir;

BİNALAR İÇİN TUTULAN MALİ RAPOR 1913 YILI (TL olarak)

GELİRLER

1. Gelirler: 15.844.35
2. Bağışlar: 7.921.79
3. İndirim: 1.12
4. Depozito: 33.23
5. Döviz Değişimi: 48.43

Toplam: 23.848.92

GİDERLER

1. Harcamalar: 15.673.74
2. Bina İçin Çeşitli Faturalar: 8.042.33
3. Ödemeler: 19.23
4. Araç-Gereçler: 75.54
5. Elde Kalan: 38.08

Toplam: 23.848.92 (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 700)

BİNA GENİŞLETİLMESİ İÇİN YAPILAN HARCAMALAR (TL olarak)

Taşlar: 611,20

Kereste: 460,61

Demir: 407,20

Sıva: 331,52

Kum: 118,08

Kireç: 110,85

Kırmızı Tuğla: 209,36

Beyaz Tuğla: 74,13

Çimento: 10,41

Toplantı Salonu İçin;

Kireç : 28,60

Kum: 30,68

Demir:75

Taşlar: 294,94

Isıtma Sistemi: 328

Elektrik Sistemi: 1.357

Gündelik (Ana Bina): 1.166 75

Gündelik (Spor Salonu) : 98,84

Başkan Evi: 3

Toplantı Salonu: 128,60

Öğretmen Evleri: 482,30

Mimarlar: 100

Maaşlar: 69,76

Prof. Lawrence'nin Elektrik Aydınlatması: 35

Prof. Caldwell'in Elektrik Aydınlatması: 35

Kapı ve Pencereler: 432,50

Kiremit: 350

Su Sistemi: 242,90

Boya: 140,53

Hırdavat: 181,05

Sarf: 52,54

Makine Araç-Gereçleri: 9,92 (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 701)

Bütçe kapsamında Board'ın okula yapmış olduğu destek net bir şekilde görülmektedir. Aynı zamanda bu rapor binalarla ilgili detaylı bilgiler içermektedir. Bu rapora göre okulun binaları şu şekildedir:

5.4.1.Ana Bina

Basamaklar ve ana giriş hariç alçı ve kereste işi bitirilmiştir. Boya işinin de yarısından fazlası tamamlanmıştır. Boya işinin tamamlanmasına yakın cila işi de yapılmıştır. Birinci katta genel çalışma salonu vardır ve buradaki mermer mozaik işi bitmiştir. İlk kattaki bütün sınıflara ahşap zemin döşenmiştir. Giriş antresi ve ilk kattaki ana hol mermerle kaplanırken zemin kattaki ana holün zemini mermer mozaiklerle kaplanmıştır. Merkezi binada, dinlenme odası, kütüphane, müze, banyo, laboratuvar, vestiyer, yemek salonu bulunmaktadır. Vestiyer, tuvalet, banyo, kütüphane, müze ve yemek salonunun tahta kaplamaları ve zeminlerinin tümü çeşitli renk ve dekorlardan oluşan çinilerle kaplanmıştır. Saat kulesi vardır, Berlin General Elektrik tarafından inşa edilmiştir. Elektrikli motora sahip olan saat kulesi otomatik olarak dönecektir. Güneş saati vardır. Ana merdivenlerin en üstündeki merdiven sahanlığı ve saat kulesi arasında kalan yerde 18 tonluk suyu kapsayan büyük ve geniş demir hazne bulunmaktadır. Su sisteminin belli başlı özelliklerinden biri sadece bulunduğu binayı değil, aynı zamanda diğer binaların su ihtiyacını sağlamaktadır. Binada buharlı ısınma sistemi uygulanmıştır. Bu sistem, Almanya'dan gönderilen işçiler tarafından tamamlanmıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 695-696).

5.4.2. Spor Salonu

Bu binanın birinci katındaki duşlar vardır. Elektrik tesisatı, kampüste olan binaların ve bütün evleri bazı zamanlar aydınlatırken, spor salonu zemin katındaki mühendis odaları pil depolarıyla makine ve dinamo odaları tamamen bitmiştir. Ana binanın 4. katındaki geniş tank ve spor salonunun bitişiğinde bulunan kaynağa su pompalayan 3 amperlik motor gücüyle çalışan santirfüj pompa makine odasına yerleştirilmiştir. Binada Jimnastik aletleri bulunmaktadır. Giyinme odaları için çelik dolaplar yapılmıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 696-697).

5.4.3. Toplantı Salonu

Toplantı salonu, son derece geniş ve yüksek bir bina olarak dikkat çekmektedir. Yapının genel planı, ana bina ve spor salonununkiyle aynıdır. Zemin kat yüzeyi çevreleyen 3 basamakla yükseltilmiştir. Zemin kattan yaklaşık 6 basamak yukarıya kırmızı döşeme taş taşınmıştır. Fransız tuğlasıyla kaplı olan çatı hariç bu bina ateşe dayanıklıdır. Binanın doğusuna doğru genişleyen geçit ve bir ibadet odası, kolej kurumları toplantıları için 400-450 öğrenci oturma kapasitesi sağlayan 3 geniş oda bulunmaktadır. İkinci katta bir toplantı salonu daha bulunmaktadır. Bu salon 700-750 kişi oturma kapasitesine sahiptir. İkinci katta kolej kurumu için 2 komite odası da bulunmaktadır. Geniş bodrum katı zemin katın altında bulunmaktadır. Zemin katta kurum odaları bulunmaktadır ve bu kısım buharlı ısınma sistemi için kullanılacaktır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 697-698).

5.4.4. Personel Evleri

Personel evleri kapsamında 6 ev bulunmaktadır. Bu 6 ev de kampüsteki tüm diğer binalar gibi taş ve beyaz çimento tuğlayla inşa edilmiştir. Duvarlar ağır kalas çerçevelerle kuvvetlendirilmiş ve çatı Fransız tuğlalarıyla kaplanmıştır. Tüm bu binalar elektrik ışıklarıyla kaplanmıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 698).

5.4.5.Kenarden Lodge (Başkan Evi)

Kenarden Lodge başkan evine verilen isimdir. Bu isim okula büyük bağışlarda bulunan Bayan Kennedy'e danışıldıktan sonra verilmiştir. Başkan ve ailesi tarafından yaptırılan bu ev su desteği ve sağlanan imkânlarla son derece konforlu bir bina haline getirilmiştir. Bu ev işi için lazım olan malzemeler Miss Kennedy'nin New York'taki kız kardeşi F.A. Schaufler tarafından üstlenilmiştir. Ev kampüsün batısında ana girişe yakın bir yere inşa edilmiştir. Bu evin yanına fırın ve oturma odası ile birlikte geniş bir dükkân inşa edilmesi planlanmıştır. Bu evin etrafına, çamaşırhane inşaatı, ahır ve garaj inşa edilmesi planlanmıştır. Bu düşünceler için kullanılabilir bir yer vardır. Akarsu, dere ve Kenarden Lodge arasındaki bölüme 3 tane tenis kortu yapılması planlanmıştır. Kuzey doğu giriş kapısından ana bina girişine kadar özel araba yolu tamamlanmıştır. Tüm bu bina işleri süresince bir kaza olmamıştır. Bütün işler gözetilerek bina sermayesi yeterli olmuştur (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 698-699).

Raporun vermiş olduğu detaylı bilgilerden yola çıkıldığında, 1913 yılında İzmir Uluslararası Koleji kampüs binalarının tamamında genel tamir ve onarım işleri yapılmıştır. Yapılan işlerin tümünün ayrıntılı olarak raporlaştırılması, Amerikan Board misyonerler arasında ne kadar teşkilatlı bir çalışma olduğunu göstermektedir.

1920'li yıllardan günümüze dek okulun binaları incelendiğinde ise okulda Bristol Binası (Bristol Hall), İbrahim Taner Binası (Taner Hall), Parsons Binası (Parsons Hall), Beacon Binası (Beacon Hall), Greene Müdürlük, West Binası (West Hall), Hill Fen Merkezi ve Sheapard Spor Binası bulunmaktadır. Bu binalar ve yapım aşamaları ile ilgili bilgiler şu şekildedir:

Günümüzde Greene Müdürlüğün bulunduğu yerde 1923 yılında tek bir ev vardır. Bu evin odaları o dönemde derslik olarak kullanılmıştır. Bunun yanında Resim ve Müzik derslerinin verildiği birkaç sundurma vardır. Bu sundurmalar daha sonraları yeniden inşa edilerek sınıf ve laboratuvar olarak kullanılmıştır.

1929 yılında okul ofisi görevini görmesi amacıyla taş ev yapılmıştır. Bina günümüzde ACI sandık odası olarak değerlendirilmektedir.

(<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=7&dil=tr> sitesinden 13.04.2014 tarihinde alınmıştır.)

5.4.6.Bristol Binası (Bristol Hall)

1931 ve 1932 yılları aralığında gerekli bütçe sağlanarak Bristol Binası inşa edilmiştir (Vardarlı, 2010: 87).

5.4.7.İbrahim Taner Binası (Taner Hall)

Taner binası inşa edilmeden önce onun yerinde Huntington binası (Huntington Building) vardır. Taner binası, 1955 yılında bu binanın bulunduğu yere inşa edilmiştir. Adını, İzmir Amerikan Koleji'nde 1919- 1960 yılları arasında hem öğretmenlik görevini yürüten hem de Türk Müdür Başyardımcısı olarak hizmette bulunan İbrahim Taner'den almıştır. 50 yılı aşkın kullanılan bina son dönemlerde kullanılamaz hale gelmiş, binada Sağlık ve Eğitim Vakfı tarafından yenileme ve güçlendirme çalışmaları yapılmıştır. Yeni imkânlar sunulan modern bir bina haline gelen İbrahim Taner binası 2009- 2010 eğitim ve öğretim yılı için hazırlanmıştır. İçinde pek çok derslik ve tam donanımlı bilgisayar ve fen laboratuvarı ve öğrenci kafeteryası bulunmaktadır. Aynı zamanda 1970'li yılların başına kadar var olan yatılı program yenilenen İbrahim Taner binasında tekrar başlamış, binanın en üst katı "Taner Kız Yurdu" adı ile yatılı öğrenciler için ayrılmıştır. Bu bölümde yatılı kalan öğrenciler için 3-4 kişilik odalar, çamaşır yıkama ve kurutma, ütü odası bulunmaktadır. Ortak kullanılan, mutfak araç-gereçlerinin de bulunduğu yatılı bölüm mutfağı vardır. Yatılı bölümde öğrenciler için etüt salonları, internet köşesi, dinlenme ve televizyon odaları ve her katta yeterli sayıda tuvalet ve banyo da yer almaktadır (Vardarlı, 2010: 87 ve <http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=186&dil=tr> adresinden 29.04.2014 tarihinde alınmıştır, <http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=44&dil=tr> adresinden 04.05.2014 alınmıştır. http://www.aci.k12.tr/images/upload/data/files/dokuman/ACI_brosur.pdf (ACI broşürün internet sitesi adresi, 29 Nisan 2014 tarihinde alınmıştır).

5.4.8. Parsons Binası (ParsonsHall)

1950 yılında Parsons Binası yapılmıştır (<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=7&dil=tr> sitesinden 13.04.2014 tarihinde alınmıştır).

5.4.9. Beacon Binası (BeaconHall)

1966 yılında Beacon binası yapılmıştır. Bina ACI'nın 100. yıl kutlamalarında Blake Binası (Blake Hall) olarak isimlendirilmiştir. Bu binaya 2005 yılında restorasyon çalışması yapılmış, bu tarihten sonra "Blake Kültür Merkezi" adını almıştır (<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=7&dil=tr> sitesinden 13.04.2014 tarihinde alınmıştır).

5.4.10. Greene Müdürlük

1965 yılında genişletilme planı ile Greene Müdürlüğün yeniden inşası yapılmıştır (<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=7&dil=tr> sitesinden 13.04.2014 tarihinde alınmıştır).

5.4.11. West Hall

Geçmişteki adı ile Junior Binası olan bölüm, West Binası (West Hall) adını almıştır. 1988 yılında hazırlıkları tamamlanarak, kullanıma açılmıştır. (<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=7&dil=tr> sitesinden 13.04.2014 tarihinde alınmıştır).

5.4.12. Hill Fen Merkezi

1988 yılında hazırlıkları tamamlanarak hizmete açılan Hill Fen Merkezi bulunmaktadır (<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=7&dil=tr> sitesinden 13.04.2014 tarihinde alınmıştır).

5.4.13. Shepard Spor Binası

2000 yılında Shepard Spor Binası kullanıma açılmıştır (<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=7&dil=tr> sitesinden 13.04.2014 tarihinde alınmıştır). Binaya bu isim, 1971 - 1976 yılları arasında okul müdürlüğü yapan Dr. Frederick Shepard anısına verilmiştir. Beden Eğitimi dersleri Shepard Spor binasında yapılmaktadır. Modern bir spor merkezi olan binada 2 Basketbol / Voleybol Sahası, Raketli Sporlar Kortu, Ağırlık Çalışma Odası, Dans Odası, Sınıflar, 6 tane Profesyonel Masa Tenisi Masası, Soyunma Odaları bulunmaktadır (<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=153&dil=tr> adresinden 29.04.2014 tarihinde alınmıştır).

5.4.14. Naomi Foster Kütüphane ve Medya Merkezi

Okulda öğrencilere, öğretmenlere, okul personeline ve tüm halka hizmet veren bir kütüphane bulunmaktadır. Kütüphanenin “öğrenmeyi öğren” şeklinde bir sloganı da vardır. Kütüphane kaynak ve teknolojik araç-gereçler açısından oldukça zengindir ve medya Merkezi’nde üç video odası bulunmaktadır (<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=86&dil=tr> adresinden 04.05.2014 ve http://www.aci.k12.tr/images/upload/data/files/dokuman/ACI_brosur.pdf (ACI broşürün internet sitesi adresi, 29.04.2014 tarihlerinde alınmıştır).

5.4.15. Blake Evi (Blake House)

Blake Evi (Blake House) aynı zamanda “Mezunlar Evi” olarak da adlandırılmaktadır. Amerikan Koleji’nde Yetişenler Derneği, okul mezunları için sosyal bir merkez oluşturmak istemiş bu amaç doğrultusunda okulun alt kampüsünün yanında bulunan eski bir Rum evini 1992 yılında satın almıştır. Çok sayıda mezunun katkısı sonucunda evin tamiri yapılarak, hizmete açılmıştır. Bu evin ne zaman inşa edildiği bilinmemekle birlikte 150-200 yaşlarında bir ev olduğu tahmin edilmektedir. Bu eve 1948 yılından – 1971 yılına kadar ACI’da önce öğretmenlik daha sonra müdürlük görevlerini yerine getirmiş olan Mrs. Lyanda Blake’in adı verilmiştir. Mrs. Lyanda Blake ve eşi okulun gelişiminde oldukça etkili olmuş kişilerdir.

(http://www.aci.k12.tr/images/upload/data/files/dokuman/ACI_brosur.pdf

ACI

broşürün internet sitesi adresi, 29.04.2014 tarihinde alınmıştır).

5.4.16. Erkek Öğrencilerin Yatılı Binası

2011- 2012 eğitim-öğretim yılından itibaren erkek öğrencilere de yatılılık imkânı sunulmuştur. İnönü Caddesi üzerinde bulunan araziye erkek öğrenciler için yurt binası inşa edilmiştir (<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=44&dil=tr> adresinden 04.04.2014 tarihinde alınmıştır).

Bu bilgilerden de anlaşılacağı üzere okul kampüsü zaman içinde pek çok tamir ve onarım sonucunda değişerek günümüze dek ulaşmıştır. Okul binalarında dönem dönem farklılıklar olduğu görülmektedir. Yenilenecek günümüze dek ulaşan yerleşkede, imkânlar göz önüne alındığında öğrencilere gelişmiş şartlar altında, yeniliklerin ve modern hizmetin sunulması planlanmıştır.

5.5. İzmir Uluslararası Koleji'nin Kadrosu

İzmir Uluslar arası Koleji'nin kadrosu bölümünde okulda yöneticileri, öğretmenleri ve öğrencileri ele alınacaktır.

5.5.1. İzmir Uluslar arası Koleji Tüm Yöneticileri

Maria West	(1876-1882)
Emily M. McCallum	(1886-1922)
Olive Grene	(1923-1925)
Edith Parsons	(1926-1945)
Olive Grene	(1946-1948)
Lynda Goodsell Blake	(1948-1971)
Frederick Shepard	(1971-1976)
Douglas M. Hill	(1976-1979)

Judith Welles	(1979-1981)
Douglas M. Hill	(1981-1988)
Christopher Bridge	(1988-1989)
Fernie M. Scovel	(1989-1990)
Richard H. Curtis	(1990-1992)
Alan McCain	(1992-1993)
T. Douglas Stenberg	(1993-1996)
Frederick L. Thompson	(1996-2000)
Kenneth W. Frank	(2000-2001)
John Heard	(2001-2002)
Kenneth W. Frank	(2002-2003)
Eric Trujillo	(2003-2007)
Charles C. Hana	(2007-2010)
Kenneth W. Frank	(2010-2010)
R. Todd Cuddington	(2010-...)

(Buluşma Dergisi, Şu Çılgın Kolejliler, Özel Sayısı Broşürü)

5.5.2. 1920’li yıllarda İzmir Uluslar arası Kolejin Kadrosu

1921-1922 7. yıllık dekan raporunda tüm ofis çalışanları ve öğretmenlerin görevleri detaylı olarak verilmektedir. Öğretmenlerin verdikleri dersler de birden fazla olmasıyla dikkat çekmektedir. Bu çalışanlar ve görevleri şu şekildedir:

Alexander Melachan: Başkan

Prof. Caleb W. Lawrence: Kütüphane sorumlusu, İngilizce, Tarih, Psikoloji, Astronomi, İncil

Prof. Samuel L. Caldwell: Matematik

Dekan Arthur Redd: Başkan vekili, Filozofi ve İngilizce

Prof. S. Ralph Harlow: Sosyoloji, Tarih
Prof. J. Kingsley Birge: İncil
Prof. Albert Seylaz: Yatılı Bölüm sorumlusu, Fransızca
Prof. Francis Halton: Ziraat Bölüm başkanı
Asst. Prof. Panos Constantinides: Yunanca, İncil
Asst. Prof. Vahan Mırakian: Ermenice, İncil
Mr. John Constantine: Yatılı Bölüm sorumlusu, Matematik, İncil
Miss Aspasia Kyriakides: İngilizce
Hatem Süleyman Bey: Türkçe
Mr. Vincent L. Humenton: Ekonomi, Coğrafya, İngilizce, İncil
Mr. James L. Murray: Fizik, Matematik, İngilizce, Botanik
Mr. R. Furnas Trueblood: Kimya, Matematik, İngilizce, İncil
Mr. Rene Bourguin: Fransızca
Mr. T. Raymond Moremen: İngilizce, Tarih, İncil
Miss JessieWay: Hemşire, İngilizce, Konuşma
Mr. Ivan Hekimian: Sekreter, Matematik
Miss Helen Crosby: Sekreter, Tarih
Mr. Neville Custance: Atletizm, Matematik
Mr. H. Tchiboukdjian: Hazırlık Ermeni
Mr. Petros Michaelides: Çalışma Salonu sorumlusu
Miss Sara E. Snell: Topluluk Evi sorumlusu
Dr. Nicolas Lorando: Kolej doktoru (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 234).

5.5.3. İzmir Uluslararası Koleji Diğer Öğretmenleri

- İbrahim Taner

Uzun yıllar Matematik öğretmeni olarak görev yapan İbrahim Taner, edebiyata da duymuş olduğu aşırı ilgiden dolayı Amerikan Kız Koleji'nde Türkçe derslerini de vermiştir. İbrahim Taner Miss Parsons, Miss Green ve Mrs. Blake ile çalışmıştır (The Beacon Dergisi, 2003:6).

- Semiha Malatyaloğlu

Semiha Malatyaloğlu 1928 yılında ACI'dan mezun olmuştur. İlerleyen süreçte Türk müdürü olarak 37 yıl boyunca görev yapmıştır (Buluşma Dergisi, Şu Çılgın Kolejliler, Özel Sayısı: 73).

- Meziyet Cuylan

Hem Türk müdür yardımcılığı görevinde bulunmuş hem de edebiyat öğretmeni olarak hizmet vermiştir (1960lı yıllar) (Vardarlı, 2010: 21).

5.6. İzmir Uluslararası Koleji'nin Öğrencileri

5.6.1. Öğrenci Sayıları ve Mezunlar

İzmir Uluslararası Koleji'nde öğrenci sayıları düzenli olarak kayıt altına alınmıştır. Kurumun 1909 yılı raporuna göre öğrenci sayıları artmış fakat bina yetersizliği nedeniyle zorluklar yaşanmıştır. 1909 yılı için toplam öğrenci sayısı 330'dur. Bu öğrencilerin 225'i kolej bölümünden, 105'i ise hazırlık bölümlerindedir. Yılsonunda 36 erkek öğrenci mezun olmuştur. Bu öğrencilerden 6'sı okulu tamamen bitirmiş, 30'u ticari diploma alarak mezun olmuştur. Raporda ayrıca 1909 yılı için Müslüman öğrencilerin sayısındaki artışa dikkat çekilmektedir. Müslüman öğrenci sayısı diğer yıllara göre yüzde elli artış göstermiştir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 631).

Kurumun 30 Haziran 1910 raporuna göre ise öğrenci sayıları yaklaşık olarak benzerlik göstermektedir. 1910 yılı toplam öğrenci kaydı 322'dir. Bunların 110

tanesi hazırlık bölümü öğrencisi, 220'ü 1. sınıf öğrencisidir. 12 kişi ise özel öğrenci olarak kaydolmuştur. Bu öğrencilerden 75 tanesi yatılıdır.

1910 yılındaki mevcut öğrencilerin 220'si Yunan, 22'si Müslüman, 12'si Yahudi, 50'si Ermeni ve 18'i diğer uluslardandır. Mezun olacaklar arasında 35 öğrenci vardır. Bu öğrencilerin 8'i okulu tamamen bitirirken, 26 tanesi ticaret bölümünden mezun olmuştur.

Raporda 1895 yılından 1910 yılına kadar olan sürede mezun öğrenci sayıları değerlendirilmektedir. 1895 yılından beri mezun olan öğrencilerin sayısı 235'dir. Okul 1903'te kolej derecesini aldığından beri 43 genç erkek öğrenci mezun olmuştur. 143 kişi de ticari diploma almıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 635).

Kurumun 1909-1910 yılı raporlarına göre 1903 yılından 1910 yılına kadar 2000 öğrenci kaydı yapılmıştır. Bu öğrencilerin 233'ü mezun olmuştur (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 645).

1913 yılı raporlarında ise Türk öğrenciler için Türkçe Hazırlık Bölümü açıldığı belirtilmektedir. Bu durum Türk aileler tarafından olumlu karşılanmıştır. Bu gelişmeden sonra Müslüman öğrencilerde önceki yıllara göre artış görülmektedir. Bu yıl toplamda 40 Müslüman öğrenci kaydı yapılmıştır. Bu öğrencilerin varlıklı ailelerden geldiğine dair bilgi raporda verilmektedir. Bu yıl içinde okula toplamda 310 öğrenci kaydolmuştur. Bu öğrencilerin 128'i Hazırlık Bölümü'nde, 182 tanesi de kolej bölümündedir. 1913 yılında kurum 26 mezun vermiştir. Okuldan tamamen mezun olanların sayısı 2 iken ticari diploma alanların sayısı 24'tür (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 686).

Kolejin 1914 yılına ait raporunda öğrenci sayısı rekor olarak değerlendirilmiştir. Kampüsün Paradise'ye taşınması ile öğrenci sayısında da büyük bir artış gözlenmektedir. Bu yıl içinde okuldaki toplam kayıt sayısı 410'dur. 1914 yılında Türk öğrenci sayısı 50'den 80'e yükselmiştir. Daha önceki yıllarda okulun bina yetersizliği nedeniyle yatılı öğrencilerde problem yaşanırken bu yıl içinde yatılı öğrenci sayılarında büyük bir artış olduğu raporda ele alınmaktadır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 730). Bu yıl sadece mezun öğrencilerin sayısı diğer yıllara oranlar azalmıştır. Okulun 1914 yılı mezun sayısı 10'dur (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 731).

1915 yılı raporlarında ise öğrenci sayılarında düşüş olduğu belirtilmektedir. Dünyadaki siyasi durum savaşların yaşanması okulun öğrenci kaybetmesine neden olmuştur. Özellikle 100 Yunan öğrencinin okuldan Avrupa Savaşı nedeniyle ayrılması okulu ciddi olarak etkilemiştir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 739-740).

Raporda belirtildiği üzere bu yılın sonunda ilk kez sanat mezunları arasında 2 genç bayan vardır. Bu kolej tarihinde ilk kez görülmektedir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 745).

1916-1917 yılı dekan raporunda öğrenci kayıtlarının 1915- 1916 döneminden farklı olmadığı belirtilmektedir. Toplam kayıt sayısı 215'tir. Bu yılın kayıtlarında göze çarpan en önemli olay 9 kız öğrencinin okula kayıt yaptırmasıdır. Daha önceki yıllarda böyle bir kayıt görülmemektedir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 785).

1916-1917 öğrenci dağılımları ise şöyledir:

100 Yunan

45 Ermeni

30 Türk

20 Yahudi

8 İngiliz

5 Amerikan

3 Avustralyalı

2 Alman

1 Arap

1 İranlı

TOPLAM:215

Öğrencilerin din ve mezhepleri ile ilgili detaylı bilgiler ise şöyledir:

5 Katolik

20 Yahudi

74 Ortodoks

48 Protestan

37 Gregorian

31 Müslüman

TOPLAM: 215

Bu öğrencilerin 143 tanesi gündüzlü, 60 tanesi yatılı, 12'si ise yarı yatılıdır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 792).

1919 – 1920 yılları arasında ise toplam kayıt 257'dir. Bu öğrencilerin 72'si yatılı, 185 tanesi gündüzlüdür (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 195).

1920 – 1921 yılları raporuna göre 1921 yılında kayıtlar önemli ölçüde düşmüştür. Bu durumun 2 nedeni vardır. Bunlar:

1. Anadolu'daki savaş şartlarından dolayı tatil için giden öğrencilerin geriye dönememesi,
2. Okul ücretlerinin artmasıdır.

Bu yıl yapılan öğrenci kaydı, 220'dir. Öğrencilerin 20'si Hazırlık Bölümü'ndedir. Birçok ırktan öğrenci kaydı vardır. Yunan ve Ermeni öğrenciler fazla iken, Türk öğrenciler üçüncü sırada gelmekte ve bu sırayı Yahudi öğrenciler takip etmektedir. Bu yıl içinde 33 Türk öğrenci kaydı vardır (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 199-201).

1921-1922 yılları arasında toplam öğrenci kaydı 255'tir. Bu öğrencilerin 109'u yatılı, 146'sı gündüzlüdür. Bu yıllar arasında farklı ırklara mensup birçok öğrenci vardır. Bu öğrencilerin ırkları şu şekildedir:

125 kişi Ermeni

74 kişi Yunan

27 kişi Türk

18 kişi Yahudi

3 kişi Amerikan

2 kişi Rus

2 kişi Arnavut

1'er kişi olmak üzere İrani, İngiliz, Kürt ve Fransız'dır.

Bu öğrencilerin din ve mezhepleri de farklılık göstermektedir. Bu dağılımlar ise şu şekildedir:

72 Ortodoks

84 Gregorion

51 Protestan

29 Müslüman

18 Yahudi

1 Katolik (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 233).

5.7. İzmir Uluslararası Koleji'nin Bölümleri

Kolejde birden çok bölüm bulunmaktadır. 1922 yılındaki belgelere göre okulun bölümleri Hazırlık, Akademik, Ticari, Sosyal Hizmetler ve Ziraat bölümleridir (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 311).

Amerikan arşivlerinden ulaşılan Hazırlık Bölümü ve Ziraat Bölümü ile ilgili detaylı bilgiler sunulacaktır. Diğer bölümler ile ilgili ayrıntılı belgelere ulaşılamamıştır.

5.7.1.Ziraat Bölümü

Kolej yöneticileri için ziraat bölümü çok büyük öneme sahiptir. Çünkü kolejin geleceği için ziraat bölümünün çok etkili olacağını düşünmektedirler.

1919 yılında bölüm Mr. Francis Halton yönetiminde çalışmalarını sürdürmüştür. Bu yıl içinde bölüm belli bir tarım alanına, bir traktöre, bir ata ve at arabasına sahiptir. Ancak tarım için gerekli ekipmanlar yoktur. Bu dönemde bölüme 15 öğrenci kaydolmuştur. Bu öğrenciler tarafından alan kazılmış, çapalanmış ve birçok tohum ekilmiştir. 150 meyve ağacı dikilmiştir. Tüm bu çalışmalar maddi sıkıntı yaşanırken yapılmıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 113).

Ziraat Bölümü'nün daha fazla geliştirilebilmesi için yeterli alan yoktur. Bu konuyla ilgili Yunan başkan Mr. Rousso ile görüşülmüş ve ziraat bölümünün mevcut durumu ve gelişimi için yapılan planlar anlatılmıştır. Mr. Rousso bu konu ile ilgili koleje yardım yapmıştır. Kolejin 12 dönüm olan alanı yapılan yardım sonucu 25 dönüme çıkmıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 182).

Çiftlik malzemeleri için de gerekli para yardımı yapılmıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 183).

1921 yazında ise kampusun batı sınırına yakın bir yerde bulunan Boskovitch Bahçeleri olarak bilinen bir yer satın alınmıştır. Bu yer için 19.000 Türk Lirası ödenmiştir (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 203). Bu alanda 300 meyve ağacı bulunmaktadır. Bazı yerler sebze bahçesi olarak değerlendirilmiştir. Yeni çalışmalar için pek çok boş alan vardır (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 204)

1922 yılına gelindiğinde Ziraat Bölümü için 2 tane kurs hazırlanmıştır. Bu kurslardan biri çiftçi olmak isteyen Hazırlık Bölümü öğrencileri için diğeri de Ziraat Bölümü'nde bilimsel araştırmalar yapmak isteyen öğrenciler içindir. Bu iki kurs için 10 kişilik gruplar oluşturulmuştur. Aynı zamanda bölüm için donanımlı bir kümes yapılmış ve çitliğe de çok sayıda meyve ağacı dikilmiştir (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 218).

Ziraat bölümü tüm bu hazırlıkların ardından 1 Kasım 1922'de resmi olarak açılmıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 219).

5.7.2. Hazırlık Bölümleri

Misyonerler bir kolejnin standartlarını artırmanın o kurumun hazırlıktaki kalitesi ile ilişkili olduğunu düşünmektedirler. Bu nedenler kolejnin hazırlık bölümlerine de ayrı bir önem gösterilmektedir. Hazırlık bölümleri öğrencilerin anadillerine göre farklılık göstermektedir. Öğrencilerin kayıtlarına göre hazırlık bölümlerinde sıklıkla düzenlemeler yapılmaktadır.

1910 yılı raporundan anlaşıldığı üzere İzmir Uluslararası Koleji'nde Hazırlık Bölümleri Yunan, Ermeni Türk ve Özel Öğrenci Hazırlık Bölümleri bulunmaktadır.

- *Yunan hazırlık bölümü*

Kolej için bu bölüm özel bir yere sahiptir. Bunun sebebi öğrencilerin bu bölüme gösterdiği talep ve ilgidir. Özellikle 1910 yılı raporunda öğrenci sayılarında önceki yıllara göre artış olduğu belirtilmektedir. Bu dönemde bölümdeki eğitmen kadrosu güçlendirilmiş, araç-gereçlerde düzenlemeler yapılmıştır. Bölüm nitelikli bir hale getirilmiştir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 636).

- *Ermeni hazırlık bölümü*

Ermeni hazırlık bölümü, Yunan hazırlık bölümü kadar gelişmiş değildir ancak bu bölümün Yunan hazırlık bölümü standartlarına gelmesi için çeşitli düzenlemeler yapılmıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 637).

Türk hazırlık bölümlerine ilişkin detaylı bilgiye ulaşamamakla birlikte 1913 yılında bu bölüme varlığına ilişkin bilgiler vardır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 688).

1917 yılında ise hazırlık bölümleri bina yetersizliği nedeniyle sınırlandırılmış ve kapatılma durumu gündeme gelmiştir. Ancak hazırlık bölümüne çok sayıda öğrencinin başvuru yapmış ve kolej yetkilileri bu başvuruları reddedememiştir. Bu başvuruların çoğunluğu Türk ve Ermeni yetim öğrencilerine aittir. Bu nedenle bazı hazırlık sınıflarında tekrar düzenlemeler yapılmıştır. Bu dönemde hazırlık öğrencilerinin sayısının 120 olmuştur (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 191).

5.8.İzmir Uluslar arası Koleji'nde Karakter Eğitimi

İzmir uluslararası koleji için karakter oluşumu önem taşımaktadır. Bu konuda özellikle öğrencilere kazandırılmak istenenler şunlardır:

1. Ulusa sadakat
2. Dine sadakat
3. Bireye sadakat
4. Öğretmene sadakat
5. Tanrı'ya sadakat
6. Kendine sadakat
7. Arkadaş çevresine sadakat (P.A.B.C.F.M., Reel: 504 Belge No: 532).

Karakter oluşumu için öğretmenler tarafından pek çok materyal kullanılmıştır. Bu materyaller çeşitli kitaplardan oluşmaktadır. Kitaplar şu şekildedir:

1. Ahlak ışığında maceralar
2. Çocuklar için ahlak
3. Günlük ahlak
4. Çocukluğun 7 yaşı
5. Baba ve oğul
6. Yurttaşlar için el kitabı
7. Öncüler için el kitabı
8. Uluslar arası çocuk yardım topluluğu
9. Okul hayatı
10. Erkek çocuklar
11. Grup liderliği ve karakter
12. İyi davranışlar
13. Gençlikten olgunluğa
14. Hayatın 3 hediyesi
15. Geleceğin dünyası (P.A.B.C.F.M., Reel: 504 Belge No: 518).

Sınıfta kullanılan karakter oluşumu kitapları da diğer kitaplardan farklılık göstermektedir. Bu kitaplar:

1. Nasıl ve nerede yaşıyoruz?
2. Yol bulan materyaller
3. Acil durumlar
4. Gelecek nesil
5. İnsan sürecinin hikâyesi
6. Devam eden hayat
7. Prensi anlama (hikâye kitabı)
8. Başla ve bitir
9. Aile hayatı
10. Sosyal problemler
11. Yeni ekonomi
12. Psikoloji ve ahlak

13. Dünya ve anlama (P.A.B.C.F.M., Reel: 504 Belge No: 519-520).

5.9.İzmir Uluslararası Koleji'nde İngilizce Öğretimi

3 yıldır bölüm başkanı olan Bornits Williams Princeton'da Psikoloji, Kolombiya'da ise İngilizce Öğretim teknikleri okumuş biridir. Kolejde de 3 bölüm başkanlığı yapmıştır (3 yıldır) aynı zamanda İngilizce eğitimini vermektedir. Bu konuda kolej için pek çok yöntem sunmuştur. Bu yöntemler ışığında dersler planlanmıştır. Yöntemler:

1. Çocuklar 12 yaşından önce yabancı bir dile başlamamalıdır.
2. İlk önce çocuk önce kendi öğrenmelidir.
3. Yeni bir dil öğrenmek için kendini fark edebiliyor olmalıdır.
4. Doğrudan öğretme metodu iyi bir metot değildir. Çünkü bütün direktifler yabancı dille verilmektedir.
5. Gramer eğitimi tek olarak ve öğretimin ilk başında verilmemelidir. 3. ya da 4. yılda verilmelidir.
6. Yerli öğretmenler daha etkili öğretir.
7. Fonetik gereklidir.
8. Öğrenci konuşmayı öğrendikten sonra okuma öğretilmelidir.
9. Öğrenci okumayı öğrendikten sonra ise yazma öğretilmelidir.
10. Yabancı dil öğretiminde deyimler öğretilmelidir.
11. Ve eğer İngilizce öğretiyorsanız İngilizce öğretmelisiniz.

Bu konuda 5 tane konuşma ve öğrenme alışkanlığı vardır. Bunlar:

1. İşitsel gözlem
2. Ağız taklidi
3. Tekrarlama
4. Yarı tekrarlama
5. Kompozisyon oluşturma

Kelimeleri açıklamanın 4 yolu vardır:

1. Direkt göstererek

2. Çeviri yaparak
3. Açıklama yaparak
4. İçerik içinde (P.A.B.C.F.M., Reel: 504 Belge No: 528-529).

İngilizce öğretiminde faydalanılması gereken kitaplar da ilk önce okuma kitapları olmalıdır. Sonra gramere geçilmelidir. Aynı zamanda soru ve cevaplarla İngilizce ve hareketlerle İngilizce kitaplarından da faydalanılmalıdır.

Bu bilgiler ışığında kolejın 1928-1929 yıllarında uygulanan İngilizce Programı şu şekildedir:

İLK YIL

Hareketlerle İngilizce

Soru Cevaplarla İngilizce

İngilizce Kompozisyon

(bu derslerin haftada 3 saat verilmesi uygun görülmüştür.)

İKİNCİ YIL

Kompozisyon (haftada 1 saat)

Kitap Özeti (ayda 1 defa)

ÜÇÜNCÜ YIL

Okuma (Haftada 1 saat)

Sağlık Alışkanlıkları (haftada 2 saat)

Kompozisyon (haftada 1 saat)

Tarih ve edebiyat özeti (ayda 1 defa)

DÖRDÜNCÜ YIL

Grammer (günde 2 saat)

Bilim dersi (haftada 5 saat) (P.A.B.C.F.M., Reel: 504- Belge No: 530).

5.10.İzmir Uluslararası Kolejinin Sosyal ve Kültürel Faaliyetleri

5.10.1.Öğrenci Kulüpleri

Okulda öğrenci kulüplerine özel bir önem verilmektedir. Bu teşkilatların öğrenciler arasında bağ oluşturduğuna inanılmaktadır. Okulun öğrenci kulüpleri 4 gruba ayrılmaktadır. Bu grupların şu şekildedir:

Dini kulüpler

Müzik kulüpleri

Edebiyat kulüpleri

Spor kulüpleri (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 637).

5.10.1.1. Dini Kulüpler

Bu kulüpte Cuma toplantıları yapılmaktadır. Bu toplantılar Y.M.C.A ve White Cross Lig organizasyonları olarak düzenlenmektedir. Bu toplantılarda öğrenciler de aktif olarak görev alabilmektedir. Toplantılar öğrenciler arasındaki iletişimi sağlayan önemli bir faktördür. Bu toplantılara öğrenciler ilgi göstermektedir. 1910 yılı raporundan edinilen bilgiye göre özellikle 1910 yılında toplantılara çok fazla katılım olmuştur. Öğrenci sayısı her toplantıda artmış ve hiç azalmamıştır.

5.10.1.2.Müzik Kulübü

1910 yılı raporuna göre öğrenciler için bir müzik sınıfı düzenlenmiştir. (Mr. Brad)60'dan fazla öğrenci bu sınıfa katılım göstermiştir. Bu müzik derleri meclis salonunda Cumartesi sabahları yapılmıştır. Müzik alanında büyük gelişme kaydedilmiştir. Okulun kendi korusu oluşturulmuş ve diploma töreninde oluşturulan koro tarafından şarkılar söylenmiştir.

Müzik sınıfı dışında mandolin ve gitar kulübü de bulunmaktadır ancak yıl içinde düzenli olarak pratik yapmamışlardır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 638)

5.10.1.3.Edebiyat Kulübü

Okul diğer kulüplerde olduğu gibi edebiyat kulübüne de önem vermektedir. 1910 yılı itibariyle 2 tane edebiyat kulübü bulunmaktadır. Bunlar:

1. Yunan Edebiyat Kulübü (Homerus)
2. Ermeni Edebiyat Kulübü'dür.

1.Yunan Edebiyat Kulübü (Homerus)

Yunan öğrencilerden oluşan kulüptür. Kulüp başarılı işler gerçekleştirmiştir. 1910 yılı Nisan ayında öğrenciler tarafından kolejin meclis salonunda “Antigone” isimli bir Antik Yunan draması sergilenmiştir. Bu dramanın sunumuna toplamda 700 kişi katılmıştır. Ayrıca sergilenen bu drama İzmir basını tarafından ilgi görmüş ve halka da sunulmuştur (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 638).

1912- 1913 yıllık raporuna göre bu kulübün başarılı çalışmaları devam etmektedir. Önceki yıllarda olduğu gibi bu dönem içinde de Antik bir Yunan draması hazırlanarak sunulmuştur. Bu kulüp Prof. Papayannides tarafından kontrol edilmektedir.

2.Ermeni Edebiyat Kulübü

Ermeni öğrencilerden oluşan kulüptür. Ancak kulüpteki öğrenciler Yunan öğrenciler kadar aktif çalışmamaktadır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 706).

1919- 1920 yıllarına gelindiğinde ise edebiyat kulüpleri öğrenci kulüpleri arasında en etkili olarak görülmektedir. Bu dönemde Yunan, Türk ve Ermeni kulüplerinin varlığından söz etmek mümkündür. . (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 185).

5.10.1.4.Spor Kulübü

Kolej diğer öğrenci teşkilatlarına gösterdiği önemi spor kulübü için de göstermektedir. Okulda futbol, jimnastik, tenis ve paten kayma faaliyetleri ilk sıralarda gelmektedir. 1910 yılı raporlarından anlaşılmaktadır ki spor kulübü için futbol ve genel spor sahaları olanakları yetersiz kalmaktadır. Okulun jimnastik salonu ve futbol sahası bulunmamaktadır. Bu durum öğrencilerin fiziksel gelişimlerini geliştirmelerine engel olmaktadır. Mevcut kampüs içindeki en büyük

açık alan 180 feet genişliğindeki küçük bir futbol sahasının yarısı kadardır. Beton paten alanı ise aynı zamanda tenis kortu olarak da kullanılmaktadır. Gün boyunca tenis kortu olarak kullanılan alan, gece ise ışıklandırmalar sayesinde paten kayma faaliyetlerinin gerçekleştirildiği bir alan haline gelmektedir. Bu bakımdan spor faaliyetleri için daha kapsamlı bir alan kurumun en büyük ideallerindedir.

Ancak bu yetersizliklere rağmen yıl içinde şehirdeki diğer kurumlarla düzenlenen spor müsabakalarında kolej erkekleri kazanan taraf olmuştur. 1910 yılında futbol şampiyonluk kupasını kolej takımı kazanmıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 638).

1912 – 1913 yılına ait raporlarda ise kolejdeki spor alanlarının yetersizliğinden dolayı spor faaliyetlerinin kısıtlandığı anlaşılmaktadır. Bu yıllar dönem içinde öğrenciler sadece futbol faaliyetlerini yapabilmektedir. Öğrencilerin bu konuda oldukça başarılıdır. Bu yıllar arasında 4 şampiyonluk kupasından 3'ü okul tarafından kazanılmıştır. Kurum, İzmir okulları futbol topluluğu arasında büyük bir başarı elde etmiştir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 706).

1914 yılı raporlarında ise spor alanında olanakların geliştiği belirtilmektedir. Kolej tarihinde ilk kez tüm spor araç ve gereçleri temin edilmiştir. Bu yılın en popüler sporu basketbol olmuştur. Bu spor sadece öğrencilerle sınırlı kalmamış, okul personeli de basketbol aktivitelerine katılmıştır. Yıl içinde pek çok aktivite düzenlenmiştir. Bunlar yatakhaneler arası ve yatılı-gündüzlü öğrenciler arasında düzenlenen bazı yarışmalardır. Bu faaliyetler öğrencilerin spor alanında kendilerini geliştirmelerine fayda sağlamıştır. Yıl içindeki müsabakalar başarılı geçmiştir. Futbol alanında öğrenciler 3 şampiyonluk kupası kazanmışlardır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 733).

Bu dönemde okuldaki spor faaliyetlerini oldukça geniş bir alanda yapıldığı görülmektedir. Okul için diğer bir gelişme ise Robert Kolej ve Beyrut'taki Amerikan Üniversitesi ile spor müsabakaları yapmak amacıyla bağlantılar kurulmasıdır.

Kurumun spor faaliyetlerindeki diğer bir gelişme ise dönem başında oluşturulan izci gruplarıdır. Okulda 3 tane izci grubu oluşturulmuştur. Öğrenciler bu gruplara büyük ilgi göstermişlerdir. İzci grubuna kayıt sayısı yaklaşık olarak 40'tır. İzciiler 3 farklı dil grubu şeklinde oluşturulmuştur. Bu gruplar şu şekildedir:

1. Yıldız Grubu: Türklerden oluşmaktadır.
2. Yay Grubu: Yunanlılardan oluşmaktadır.
3. Ok grubu: İngilizlerden oluşmaktadır.

Bütün gruplardaki izciler nitelikli olarak yetiştirilmişlerdir. Öğrenciler düzenlenen organizasyonlarda görevlerini tam olarak yerine getirmişlerdir. Bu durum kurumun izci grubuna gösterdiği ilgiyi artırmıştır. Bu grubun çalışmaları öğrencilerin kendilerine güven sağlamaları ve çözüm odaklı olmaları bakımından kurum için de büyük önem taşımaktadır. Aktivitelerin sonunda bu iki özelliğin öğrenciler tarafından kazanıldığı gözlemlenmiştir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 734).

1915 yılı raporlarında özellikle spor kulübünün kazanmış olduğu ödül ve madalyalar ele alınmıştır. Kurum içinde müsabakalar düzenlenmiş ve öğrenciler ödüllendirilmiştir. Atletizm alanında 2 tane gümüş madalya kazanılmıştır. Bunlardan biri basketbolda, biri beysbolda alınmıştır. Basketbol yarışması yatılı ve gündüzlü öğrenciler arasında yapılmış ve yatılı öğrenciler tarafından kazanılmıştır. Beysbol maçı ise erkek izciler ile kolej personeli arasında yapılmış ve izciler kazanarak şampiyonluk kupası almışlardır. Beysbol, okulda yeni faaliyet alanı bulan bir spor aktivitesidir. İlk kez 1914 yılında erkek izciler tarafından oynanmıştır. Sonrasında tüm öğrenciler arasında yayılmıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 748).

5.10.2.Kurucular Günü

25 Ekim tarihi Kurucular Günü olarak kutlanmaktadır. Bu günde öğrenciler de aktif olarak görev almaktadır. 1914 yılı raporundan elde edilen bilgilere göre günün önemi Mr. Horton tarafından ana binada sabah Amerikan bayrağı göndere çekilmesi olmuştur. Bu esnada bina önüne toplanan öğrenciler “My country is of the “şarkısını söylemişlerdir. Devamında ise okul marşı söylenmiştir. Bu marş, birlik, beraberlik Tanrı inancı ve okul sevgisini anlatan bir marştır. Daha sonra Horton öğrencilere bir konuşma yapmıştır. Bu kutlamadan sonra ise futbol yarışmaları gerçekleştirilmiş, diğer atletizm alanlarında yarışmalar yapılmıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 734).

Kurucular Günü okul için önem taşıyan günlerden biridir. Bu kutlamalara öğrenciler de katılmaktadır. Kutlamalardan sonra yapılan yarışmalar da öğrencilerin motivasyonu ve sosyalliği adına öneme sahiptir.

5.10.3.Paradise Öğrenci Konferansları

Kolej kampüsü Paradise'ye taşındıktan sonra düzenlenen öğrenci konferanslarıdır. 1920'de 6.'sı düzenlenmiştir. Bu konferanslar okul yönetimi tarafından büyük bir kazanç olarak görülmektedir. Koleje diğer kurumlardan birçok temsilci katılmakta ve bu konferanslarda fikir alışverişi yapılmaktadır. Her konferans için bir konu belirlenmekte ve o konu üzerinden fikir paylaşımı yapılmaktadır. Dualar okunmaktadır. Bu konferanslar sabah başlayıp gün boyu devam etmekte ve 4-5 gün sürmektedir. Konferanslara öğrenciler de katılabilmektedir. Konferans sorumlulukları "Young Mens Christian Association" ve Young Womans Christian Association" tarafından üstlenilmektedir. Bu kapsamda konferansların dini içerik de taşıdıklarını söylemek mümkündür. Konferanslar kolejin gelişimi ve ilerlemesi, daha çok öğrenciye ulaşabilmesi adına önemlidir (P.A.B.C.F.M., Reel: 508 Belge No: 186-318-319-320-321-322-323-324).

5.10.4.Okul Gazetesi

13 Aralık 1913 tarihinde gerçekleşen Uluslararası Kolej kurul üyeleri toplantısında bir kolej gazetesi yayınlanmasına karar verilmiştir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 66).

İzmir Uluslararası Koleji'nin 1922 tarihli "The Vim" isimli bir gazetesi olduğu Amerikan arşiv belgelerinde görülmektedir. Gazete ayın ortasında yayınlanmaktadır. Fiyatı ise "10 cent"dir. Bu gazetenin içeriğinde yıl içindeki olaylara, sınıf şarkılarına ve okulun tarihçesine yer verilmiştir.

5.11.İzmir Uluslararası Koleji'nin Dini Faaliyetleri

Kolej çalışanları din hizmetleri konusunda özel bir hassasiyet göstermektedir. Özellikle dini hizmetlerin aksamamasına dikkat etmektedir. Kolejde pek çok dini faaliyet yapılmaktadır. Bunları şu başlıklar altında ele almak mümkündür:

1. Sabah Kilise Aktiviteleri ve İncil Sınıfları
2. Pazar Kilise Hizmetleri
3. Haftalık Toplantılar
4. Dini Öğrenci Grupları

Bu çalışmalar başlıklar altında ayrıntılı olarak ele alınacaktır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 633).

5.11.1.Sabah Kilise Aktiviteleri ve İncil Sınıfları

Öğrenciler arasındaki dini işler sabah kilise aktiviteleri ve günlük İncil derslerinden oluşmaktadır. Bu aktivitelere özellikle Müslüman öğrencilerin katılımı kolej için büyük önem taşımaktadır. Ancak aktivitelere katılıma konusuna öğrenciler kendi özgür iradeleriyle karar vermişlerdir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 633).

Sonraki yıllarda bu hizmetler öğrencilere zorunlu tutulmuştur. Bu durum kolej için sıkıntılı bir sürecin başlamasına neden olmuştur. 1914-1915 döneminde sabah kilise çalışmaları ve İncil sınıflarına zorunlu katılım Türk öğrenciler tarafından gerçekleştirilmiştir. Ancak Osmanlı Hükümeti'nin kapitülasyonları kaldırmasından dolayı kolejdeki çalışmalar sorun haline gelmiştir. Hükümetin yeni okul düzenlemelerine göre Kilise ve din çalışmaları için sadece gönüllük istenmiş, zorunluluklara karşı çıkmıştır. Bu düzenlemelerle birlikte bazı öğrenciler kilise ve İncil çalışmalarına katılmamış, katılanları da etkilemeye başlamıştır. Öğrenciler, hükümetin bölgedeki yetkililerine de bu konuyla ilgili görüşmüşlerdir. Kolej yöneticileri ve hükümet yetkilileri bu konu ile ilgili bir araya gelerek görüşmüşlerdir. Okul düzenlemeleri dini özgürlük içerdiğinden bu durum kolejin zorunlu tuttuğu kilise ve İncil çalışmaları için zıtlık oluşturmuştur. Bu noktada kolej tarafından şu açıklamalar yapılmıştır:

1. Öğrenciler kuruma kendi seçimleriyle gelmiştir.
2. Kolejin tüm resmi işlemlerinde kilise ve İncil derslerine zorunlu katılım belirtilmiştir.
3. Tüm öğrenciler kayıt olurken bunları gönüllü olarak kabul etmişlerdir.
4. Kolejin eğitiminin dini temele dayanmasından ve kolej kurucularının Hıristiyan olmasından dolayı kilise çalışmalarının ve İncil derslerinin olması doğaldır.
5. Ülkedeki tüm Amerikan kurumları bu ilkeyle kurulmuştur.

Bu konular hükümet yetkilileri ve kolej sorumluları arasında görüşülmüş ancak Osmanlı Hükümeti yeni düzenlemelere uyulması konusunda tavrını korumuş ve öğrencilere dini özgürlük tanınmasını istemiştir. Bu durum okulda zorunlu olarak yaptırılan tüm dini işler için geçerli tutulmuştur (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 743-744-745).

1916-1917 yılındaki rapora göre ise İncil sınıfları müfredatına önceki yıllardaki gibi devam edildiği belirtilmektedir. Sabah kilise hizmetlerinin ardından günlük dini ders yapılmıştır. Hazırlık sınıfları hariç tüm öğrenciler bu derslere katılmıştır. Hazırlık sınıflarının katılamama sebebi eğitmen sayısının yetersizliğidir. İncil dersleri için kısa bir zaman ayrılmıştır ancak bu kolej yetkilileri için yeterli olmamıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 786).

5.11.2.Pazar Kilise Hizmetleri

Kolejin önemli faaliyetlerinden biri de Pazar kilise hizmetleridir. Bu hizmetler Hıristiyanlığı yaymak adına büyük bir fırsat olarak görülmektedir. Pazar kilise hizmetleri tüm öğrenciler için zorunlu tutulmuştur. Bu çalışmaların Hıristiyanlık karakterini oluşturmak için etkili olacağı düşünülmektedir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 633).

1910 yılının başında Pazar günü saat 2’de kolej hizmetleri için yeni bir başlangıç yapılmıştır. Kolejin dini işleri için Mr. Brad isimli bir misyoner gönüllü olmuş ve bu kolej yetkililerince kabul edilmiştir. Yılın başında yapılan hizmetlere yatılı öğrenciler ve personel dışında kurumun mezun öğrencileri de katılım göstermiştir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 638).

1912 -1913 döneminde kaleme alınan raporda ise okulun meclis salonunda her Pazar öğleden sonra Mr. Brad tarafından bu hizmetin gerçekleştirildiği belirtilmektedir. Katılım ise yaklaşık 125 kişidir. Bu toplantılara Amerikan Kız Koleji yatılı öğrencileri de katılmıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 706).

1916-1917 raporlarından anlaşıldığı üzere kilise çalışmalarını sürekliliğini sürdürmüştür. Kolejin Paradise'ye taşınması ile bu hizmetlere Paradise halkı da ilgi göstermiştir. En fazla katılım sağlanan dini hizmet Pazar kilise hizmetleri olmuştur. Bu hizmetler kapsamında vaazlar verilmiş, kutsal kitaptan bölümler okunmuş ve ilahiler söylenmiştir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 786).

5.11.3.Haftalık Toplantılar

Kolejde öğrencilerin gönüllü olarak katılabildiği haftalık toplantılar da vardır. Bunlar Y. M.C.A ve White Cross Lig haftalık toplantılarıdır. Bu toplantılar, yıl boyunca düzenli olarak sürdürülen toplantılardır. Yapılan aktiviteler sayesinde öğrenciler arasında gerçek dini ruhun oluşacağına inanılmaktadır. Bu faaliyetler öğrencilerin toplantılara da gönüllü katılmasını cesaretlendirmektedir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 633).

5.11.4.Dini Öğrenci Teşkilatları

Kolejin dini işleri Genç Hıristiyan Topluluğu'nda yoğunlaşmıştır. Bu topluluk, 1913'te Harlow tarafından organize edilmiş ve o tarihten sonra büyük bir güç haline gelmiştir. Toplulukta sürekli olarak düzenlemeler yapılmıştır. Grubun üye sayısı 139'dur. Y.M. C.A.'nın en popüler öğrenci grubudur. Y.M.C.A'nın buradaki amacı tamamen Hıristiyanlık işleri için dini liderler yetiştirmektir. 1915 Haziran ayında ise Hıristiyanlar için gönüllü öğrenci yardımı hizmeti grubu oluşturulmuştur. Bu yıl içinde 15 öğrenci kaydı yapılmıştır. 1916-1917 yılları arasındaki sayı ise 11'dir. Bu grup Paradise'de 3 öğrenci konferansı düzenlemiştir. Ve bu organizasyonlar büyük beğeni toplamıştır (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 786-787).

5.12.İzmir Uluslararası Koleji'nde Disiplin

1909 yılı raporlarından anlaşıldığı üzere yöneticiler ve öğretmenler okul disiplinine ayrı bir hassasiyet göstermektedir. Özellikle bu yıl içerisinde birkaç disiplin sorunu ortaya çıkmıştır. Fakat bunlar okuldan atılmayı gerektirecek kadar büyük nitelikte büyük sorunlar değildir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 633).

1910 yılı raporlarında okulda bazı disiplin problemleri olduğu belirtilmektedir. Bu sorunlar yatılı öğrenciler arasında yaşanan, sıkı önlem gerektiren özel durum niteliğindedir. Bu yıl içerisinde 18 yaşın üstünde 4 genç erkek okuldan kovulmuştur. Bu öğrencilerin kovulma nedenleri farklılık göstermektedir. Birinin kovulma nedeni ahlaksız davranışlardır. Bir tanesi şiddet içeren davranışlarından dolayı atılmıştır. İki öğrenci ise genel düzeni ve sınıf düzenini bozduklarından dolayı kovulmuşlardır. Bu öğrencilerden 3'ü Giritli'dir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 637).

1912 yılına gelindiğinde ise yatılı öğrenciler arasındaki sorunlar devam etmektedir. 1912 yılına ait raporda disiplini sağlamanın zor olduğu belirtilmektedir (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 704).

1916 – 1917 yılı raporlarında belirtilene göre disiplin konusunda bazı değişikliklere gidilmiştir. Genel disiplini sağlamak için okulda görevlendirilmeler yapılmıştır. Bu yıllar arasında bu sorumluluğu dekan, Lawrence ve Caldwell almıştır. Bu süre zarfında disiplin genel olarak iyidir.

1919- 1920 yılı raporunda ise büyük olay olmamasına rağmen disiplinden problemlerin olduğu ifade edilmektedir. Bunlar, düzensizlik, okula geç kalma gibi problemlerdir. Özellikle 1919 sonbaharında ana binaya disiplin sorunlarından dolayı Mr. Michalides öğretmen olarak atanmıştır. Böylece problemler büyük ölçüde azalmıştır. Raporda belirtilene göre, ilk kez bu dönemde başarılı bir şekilde disiplin sağlanmıştır. Disiplin kuralları ise uyarma, uzaklaştırma ve okuldan atma olarak düzenlenmiştir. Öğrenciler bu sisteme uyum sağlamışlardır.

Daha önceki yıllarda da belirtildiği üzere yatılı öğrenciler arasında ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Bu nedenle bu dönemde yatılı öğrenciler için de yeni düzenlemeler getirilmiştir. Yatılı öğrencilerin izinleri ve genel durumları ile ilgili bir sorumlu

belirlenmiştir. Bu dönem aralığındaki sorumlu Seylaz'dır. 1. ve 2. sınıf öğrencileri kendileri için ayrıcalık talep etmişlerdir. Bu istek karşısında şu haklar verilmiştir:

1. Ders olmadığında görevli öğretmene bildirerek ve özel izin alarak okuldan ayrılma hakkı.
2. Eğer kendileri de isterse Cumartesi tam gün izin hakkı
3. Kendi sorumluluklarında farklı bir çalışma alanı

Ancak Pazar günleri öğleden sonraları için izin istenmemesi de belirtilmiştir. (P.A.B.C.F.M., Reel: 628 Belge No: 784).

Bu bilgiler ışığında okul için disiplinin çok önemli olduğunu söylemek mümkündür. Okulda disiplin olaylarından dersler çıkarıldığı ve buna göre önlemler alındığı raporlarda verilen bilgilerden anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda okulda disiplinin başarılı bir şekilde sağlandığı ifade etmek mümkündür .

BÖLÜM 6

İZMİR AMERİKAN KOLEJİ'NİN 1934 YILINDAN GÜNÜMÜZE KADAR EĞİTİM FAALİYETLERİ VE ETKİLERİ

6.1. İzmir Amerikan Koleji'nin Öğretmen Kadrosu

İzmir Amerikan Koleji'nde her dönemde hem Türk hem de yabancı öğretmenler görev yapmıştır. 1967-1968 yıllarında oluşturulmuş olan İzmir Amerikan Koleji, “Oluşum” yıllığından bu konuya bir örnek sunularak o dönemde görev yapmış olan öğretmenlerin isimleri ve girmiş oldukları dersler aşağıda verilmiştir.

6.1.1. Türk Öğretmenler ve Dersler

Okulda Türk öğretmenler tarafından verilen dersler vardır. Bu dersler, Biyoloji, Coğrafya, Daktilo, Dikiş, Din, Fiziki Bilimler, İngilizce, Tercüme, Milli Güvelik, Psikoloji, Resim, Sanat Tarihi, Sosyoloji, Tarih, Türkçe, Türk Edebiyatı, Yurttaşlıktır. Türkçe ve Türk Edebiyatı derslerinin Türk öğretmenler tarafından verilmesi zorunludur. İngilizce dersi ise genellikle yabancı öğretmenler tarafından verilmekle birlikte Türk öğretmenler tarafından da iki ders olmak üzere verilmiştir. Tercüme dersi özellikle Türk öğretmen tarafından verilmiştir. Bazı öğretmenler tek ders yerine iki derse girmektedir. Tablodan da görüldüğü üzere Sosyoloji ve Yurttaşlık dersleri tek bir öğretmen tarafından verilmektedir. Resim ve Sanat Tarihi dersi de bu duruma örnektir. Yine bir ders farklı öğretmenler tarafından verilebilmektedir. Biyoloji, Coğrafya, Sosyoloji, Tarih, Türkçe, Türk Edebiyatı bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Örnek gösterilen durumlar, dersler ve öğretmenler tabloda detaylı bir biçimde sunulmuştur.

Tablo 1. Türk Öğretmenler ve Dersler

Öğretmenler	Dersler
Samiye Berköz	Biyoloji
Bergün Kardeş	Biyoloji
Şeref Horasanlı	Coğrafya
Ümit İçre	Coğrafya
Sabiha Altinkalem	Daktilo
Hacer Diken	Dikiş
Janet Akyüz	Fiziki Bilimler
Ayşe Çakıroğlu	İngilizce
Rezzan Çelebi	İngilizce, Tercüme
Ülkü Kayaalp	İngilizce
Sahir Yücerman	Milli Güvenlik
Filiz Başaran	Psikoloji
Aysel Bizsel	Resim
Rıza Hiti	Resim, Sanat Tarihi
Hayri Çakoloz	Sosyoloji
Muazzez Demir	Sosyoloji, Yurttaşlık
Duriye Akyalçın	Tarih, Din
Zeki Altan	Tarih
Kemalettin Batu	Tarih
Fikret Dişbudakgil	Tarih

Lütfiye Gürsoy	Tarih
Kemal Özerdim	Tarih
Özcan Kara	Türkçe
Hatice Kayahan	Türkçe
Nezihe Üngüt	Türk Edebiyatı
Hüseyin Sezer	Türk Edebiyatı
Hakkı Caner	Yurttaşlık
Önel Bakırcı	Steno, Business

6.1.2. Yabancı Öğretmenler ve Dersler

Yabancı öğretmenler de pek çok derse girmişlerdir. Bu dersler, Antropoloji, Genel Bilim, Felsefe, Fizik, İngilizce, Kimya, Matematik, Müzik, Psikoloji, Sosyal Hizmet, Spordur. Özellikle İngilizce dersi birkaç Türk öğretmen dışında genellikle yabancı öğretmenler tarafından verilmiştir. Tek bir yabancı öğretmen birden fazla derse girebilmektedir. Örneğin, İngilizce ve Matematik gibi. Aynı zamanda bir ders farklı öğretmenlerce verilmektedir. İngilizce ve Matematik dersi bu duruma da örnek gösterilebilir. Yabancı öğretmenler ders vermekle birlikte yöneticilik ve okuldaki her türlü görevi de üstlenmektedirler. İngilizce dersi veren öğretmen aynı zamanda yurt müdürlüğü görevini üstlenmiştir. Matematik dersi veren öğretmen ise aynı zamanda sekreterdir. Tabloda tüm detaylar verilmiştir.

Tablo 2. Yabancı Öğretmenler ve Dersler

Öğretmenler	Dersler
Pamela Cordts	Antropoloji
Donna Cooper	Genel Bilim
Everett Blake	Felsefe
Fernie Scovel	Fizik
Ann Louise Jefferies	İngilizce
Ellen Fowle	İngilizce
Pamela Bohsung	İngilizce
Patricia Serra	İngilizce
Marilyn Burdick	İngilizce, Matematik
Rosemary Schindler	İngilizce Matematik
Susan Ervin	İngilizce, Matematik
Leonette Wishard	İngilizce, Yurt Müdürü
Clare Jane Douglas	Kimya
George Behr	Matematik
Marianne Glass	Matematik
Julia Neufeld	Müzik
Llagd-Pauline Nesmith	Matematik, Sekreter
Eva Pring	Psikoloji
Sandra Whitely	Sosyal Hizmet
Janell Haynes	Spor, Fen
Sandra Sterns	Spor, Bilim

James- Lucia Blackinton	Treasurer, Steno
JoanMcguain	Home-ec

6.2. İzmir Amerikan Koleji'nde Yer Alan Dersler

İzmir Amerikan Koleji tarihte olduğu gibi günümüzde de nitelikli eğitim anlayışını benimseyen bir programa sahiptir. Bu bakımdan kolejin programı detaylı olarak sunulmuştur.

6.2.1. Türk Dili ve Edebiyatı Dersleri

Hazırlık Sınıfı

Okuma

Dinleme

Anlatım

Dil Bilgisi

Tiyatro

Lise 1 Türk Edebiyatı:

Sanat ve Yazın

Lise 1 Dil ve Anlatım:

Dil Bilgisi

Lise 2 Türk Edebiyatı:

Türk Yazın Tarihi

Lise 2 Dil ve Anlatım:

Anlatım Bilgisi

Lise 3 Türk Edebiyatı:

Türk Yazın Tarihi

Lise 3 Dil ve Anlatım:

Öğretici Metinler

Yazın Akımları

Lise 4 Türk Edebiyatı:

Türk Yazın Tarihi

Lise 4 Dil ve Anlatım

Sanat Metinleri

Yazın Akımları

<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=142&dil=tr> adresinden 02.06.2014 tarihinde alınmıştır.

6.2.2. Sosyal Bilimler Dersleri

Lise 1 ve Lise 2 Ortak Dersleri

Tarih

Coğrafya

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersidir

Lise 2 Türkçe-Sosyal Alanı

Tarih (2 saat)

Coğrafya (2 saat)

Psikoloji (2 saat)

Lise 2 Türkçe-Matematik Alanı

Tarih (2 saat)

Coğrafya (3 saat)

Lise 2 Seçmeli Dersleri

Psikoloji

Felsefeye Giriş

Lise 3 Ortak Dersleri

İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

Felsefe (IB sınıfları hariç tüm sınıflarda ortak)

Lise 3 Türkçe-Sosyal Alanı

Tarih (4 saat)

Sosyoloji (2 saat)

Proje Hazırlama (1 saat)

Demokrasi ve İnsan Hakları (1 saat)

Lise 3 Türkçe-Matematik Alanı

Coğrafya (4 saat)

Tarih (2 saat)

Sanat Tarihi (2 saat)

Lise 3 Seçmeli Dersler

Psikoloji

Proje Hazırlama

Demokrasi ve İnsan Hakları

Lise 4 Ortak Dersleri

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

Lise 4 Türkçe- Matematik Alanı

Coğrafya (4 saat)

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi (2 saat)

Demokrasi ve İnsan Hakları (1 saat)

([http://www.aci.k12.tr/images/files/SOSYAL\(1\).pdf](http://www.aci.k12.tr/images/files/SOSYAL(1).pdf) adresinden 02.06.2014 tarihinde alınmıştır).

6.2.3. Matematik Dersleri

Hazırlık Sınıfı

Matematik (2 saat)

Lise 1

Matematik (4 saat)

Geometri (2 saat)

Lise 2

Matematik (5 saat)

Lise 3

Fen-Matematik Alanı

Matematik (5 saat)

Türkçe Matematik Alanı

Matematik (4 saat)

Geometri (3 saat)

Geometri (2 saat)

Lise 4

Yüksek Matematik

Lise 4 Seçmeli Dersleri

Geometri (2 saat)

Analitik Geometri (2 saat)

(<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=95&dil=tr> adresinden 02.06. 2014 tarihinde alınmıştır).

6.2.4. Fen Bilimleri Dersleri

Lise 1

Fizik

Kimya

Biyoloji

Lise 2

Fizik

Kimya Kimya

Biyoloji

Lise 3

Fizik

Kimya

Biyoloji

Lise 4

Fizik

Biyoloji

6.2.5. Beden Eğitimi Dersleri

Hazırlık ve Lise 1 sınıflarında Beden Eğitimi dersi zorunludur. Lise 2 – Lise 3 - Lise 4 sınıflarında ise seçmelidir.

Sene başında Beden Eğitimi programı kapsamında okul doktoru hazırlık sınıflarında dengeli beslenme, sağlık, hijyen ve düzenli spor alışkanlıkları kazanma hakkında öğrencileri bilgilendirmek amacıyla bir sunum gerçekleştirmektedir.

6.2.6. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Dersleri

Grup ve bireysel psikolojik danışmanlık programı uygulanmaktadır. Bu kapsamda;

Kişisel ve Sosyal Gelişimi; Yaşamayı Öğrenme

Eğitimsel Gelişim; Öğrenmeyi Öğrenme

Mesleki Gelişim ve Yaşamı Planlama; Çalışmayı Öğrenme programları yapılmaktadır.

(<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=166&dil=tr> adresinden 02.06.2014 tarihinde alınmıştır.)

6.2.7. Bilişim Teknoloji Dersleri

Hazırlık - Lise 1

Bilgisayar

Lise 2 (TM ve TS)

Bilgisayar

Bilgisayar Uygulamaları

Lise 3 (TM ve TS)

Bilgisayar ve Bilgisayar Uygulamaları

Lise 2

Bilgisayar Programlama

Lise 3

Bilgisayar Programlama

6.3. İzmir Amerikan Koleji Okul Kuralları

Okul birtakım kurallara sahiptir. Kurallarla birlikte ACI öğrencisinden beklenen davranışları belirten “Öğrencinin El Kitabı” diye bir kitap hazırlanmıştır. 1950 yılında belirlenen bu el kitapçığı 1963 yılında tekrar gözden geçirilerek düzenlenmiştir. Buna göre:

1. ACI öğrencisi, okulun ve toplumun kurallarına uymakta içten ve isteklidir.
2. Milli davranışlara uyumda dikkat gösterir, toplum içinde kendi öz dilini kullanır. (yabancı ile birlikte olduğu zamanlar dışında)
3. Giyimi, ses tonu ve davranışlarıyla toplumun kurallarına uyumludur.
4. Düzgün, temiz ve bakımlı görünmeye özen gösterir. Toplumun ve okulun mallarına zarar vermemeye çaba gösterir.
5. Davranışlarında uyumlu, sorumluluk sahibi, güvenilir ve iyi bir dosttur.

6. Saygılıdır ve insanlara eşit davranır, ayırım yapmaz.
7. Kendisine davranılmasını beklediği gibi diğerlerine davranır. Arkadaşlarına karşı iyi ve kötü gün dostudur.
8. Konuşmadan önce düşünür. Her aklından geçeni söylemez.
9. Okul yaşamında iyi öğrenci olmak amacındadır fakat iyi notlar almak tek amacı değildir.
10. Yararlı gördüğü faaliyetlere katılır. En iyi sonucu almak için kendisinin de en iyi katkıyı koymasına gerektiğini bilir.

Öğrenciden beklenen bu vasıflar yazılı hale getirilerek nesilden nesile aktarılmaktadır.

6.3.1. Kılık Kıyafet Düzeni

Okulun kendine has bir kılık kıyafet düzeni bulunmaktadır. Kılık kıyafet düzeninde zaman içinde bazı değişiklikler olmuştur. Okulun 60'lı yıllardaki kıyafet düzeni şu şekildedir:

- **Beyaz Forma:** Öğrenciler okulun ilk gününde, resmi forma olan beyaz formayı giyerek okula gelmek zorundadır. Beyaz forma, ipek ve şeffaf haricinde bir kumaştan dikilmektedir. Altı parçalı eteği bulunan formanın, şömizye yakası, kısa kolları, belinde kırmızı kemeri ve ön bölgede kırmızı düğmeleri vardır. Formada bulunan cebin üzerine ACI veya AKK harfleri kırmızıyla işlenmektedir. Forma 29 Ekim'e kadar resmi üniforma olarak kullanılır. Lise 4 ve Orta 3 bitirme sınavlarında, Haziran ayında giyilir.
- **Lacivert Forma:** Bu forma 11 Ekim' kadar hazır olmak durumundadır. Formayla ilgili bilgiler aşağıdaki gibidir:
- **Gemp:** Forma ve kemer lacivert serj kumaşındandır. Kemer 3 santim kalınlığındadır. Cepleri dikdörtgen şeklindedir. Yaka açıklığı ise boyundan 13 santim aşağıda bitmektedir.
- **Bluz:** Bluz gempin içine giyilmektedir. Manisa kumaşından olan bluz poplinden veya pikedendir. Kol boyu bilekten 5 santim yüksektir. Yaka şömizyedir. Temizliğe son derece önem verilmesi nedeniyle, beyaz bluzun

abuk kirleneceği düşünülerek birden fazla sayıda (3) diktirilmesi önerilmektedir.

- **Yn Bluz:** Havanı soğuk olduğu günlerde desensiz, düz beyaz veya lacivert renkte bluzlar giyilmektedir. Bu bluzların içinden beyaz kumaştan olan bluzların yakaları çıkarılmaktadır.

Lise 4 olan öğrencileri kısa olmak koşulu ile topuklu ayakkabı giyebilmektedirler. Üniforma zorunluluğu olmayan bazı günlerde okula renkli bluzlarla gelmektedirler. Ancak tek parça elbise giyilmesine izin verilmemektedir. Bu yönetmeliğe aykırı giyinmek yasaktır (Vardarlı, 2010: 52-53).

6.3.2. Sa ve Tırnak Düzeni

Okulda bu konuda da taviz verilmeyen kurallar olmuştur. Öğrencilerin saçları daima düzenli görünmesine dikkat edilmiştir. Saçların boyanması kesinlikle yasaktır. Salar kısa ise arkaya doğru taranmalıdır. Saçları uzun öğrenciler ise arkadan kuyruk şeklinde toplamalı ya da rmelidir. Bunun dışında farklı bir görüntüye asla izin verilmemiştir. Sık sık öğretmenler tarafından sa kontrolleri yapılmıştır.

Okulda her Pazartesi günü bayrak töreninin ardından tırnak kontrolleri yapılmıştır. Tırnaklar dibinden kesilmektedir. Tırnağa sürülen ojeye asla izin verilmemiş ve ellerin temiz gözükmesine dikkat edilmiştir (Vardarlı, 2010: 53).

6.3.3. Sınıf Düzeni

Sınıfta ğrenci sayıları en fazla otuzdur. Öğretmen sınıfa gelmeden önce sessizlik sağlar, ğretmen geldiğinde tüm öğrenciler ayağa kalkarak ğretmeni selamlarlar. Teneffüs zili çaldığında öğrenciler öğretmenin sınıftan ayrılmasını ayağa kalkarak sessizce beklerler (Vardarlı, 2010: 53-54).

Bunun haricinde derse geç kalındığında “Geç kaldım kağıdı” (LatePaper) getirilmektedir. Kütüphaneden alınan kitabı geç teslim etmek yasaktır. Aynı zamanda sakız çiğnemek yasak tutulmuş, bu davranışı gösterene para cezası uygulanmıştır. Kfrl konuşmak da negatif davranışlar kapsamına alınmış, öğretmenler öğrencileri sürekli olarak uzaktan veya yakından denetlemişlerdir (Vardarlı, 2010: 49-51).

6.3.4. Okul Ablaları

Okulda her hazırlık öğrencisinin “okul ablası” olarak isimlendirilen bir ablası vardır. Öğrenciler okula başladığı andan itibaren okul tarafından lise son sınıf öğrencileri arasından her hazırlık öğrencisine bir abla belirlenir. Okul tarafından atanmış olan bu abla hazırlık öğrencisiyle tanışarak yıl boyunca ona karşı ilgili davranır. Sorunları olduğunda öğrenciye yardımcı olur ve okul rehberi görevini üstlenir (Vardarlı, 2010: 107).

6.4. İzmir Amerikan Koleji’nde Öğrenci Etkinlikleri ve Sosyal Faaliyetler

6.4.1. İzmir Amerikan Koleji’nde Öğrenci Etkinlikleri

İzmir Amerikan Kız Koleji’nde öğrenciler için yılın belirli günlerinde farklı türde etkinlikler düzenlenmiş, bu etkinliklerin bazıları zamanla geleneksellik kazanmışlardır.

İzmir Amerikan Kız Koleji 1968 mezunlarından Bahar Vardarlı’nın “Biz Kolejliziz” adlı eserinde belirttiği üzere etkinlikler şöyledir:

6.4.1.1. Orta Mezuniyeti – Mayıs Günü (May Day)

Okulun orta bölümünü bitirdikten sonra orta mezuniyeti adı altında yılın sonunda kutlanan büyük bir şenliktir. Mayıs Günü’nün bir özelliği Mayıs Direği (May Pole) dir. Okulun amfi tiyatrosunun tam ortasına uzun ince bir çubuk dikilmiştir. Bu çubuğun tepesindeki yuvarlak tablaya, birbirini takip eden ve yere kadar sarkan kırmızı, beyaz, ve lacivert kurdeleler geçirilmiştir. Orta sonda olan öğrenciler bu alana gelerek her biri bir kurdeleyi tutar. Müzik komutunun gelmesiyle birlikte öğrenciler dansa başlar ve dans esnasında birbirlerinin arkasından ve önünden dönüşümlü olarak geçer. Buradaki amaç bu kurdelelerle uzun bir örgü örmeyi gerçekleştirmektir. Mayıs Günü’nün diğer bir özelliği ise lise son sınıf öğrencilerinden Mayıs Kraliçesi (May Queen)’nin seçilmesidir. Mayıs Kraliçesi Öğrenci Komitesi tarafından önerilir ve lise son sınıf öğrencileri tarafından oylanarak seçilir. May Kraliçesi’nin 2 nedimesi olur bu öğrenciler ise orta 3 sınıfı

öğrencilerinden seçilmişlerdir. Tören sırasında kraliçe sahnede bir taht üzerinde otururken nedimleri ise kraliçenin etek uçlarında oturmuşlardır. Böylece kraliçelik tablosu canlandırılmıştır (Vardarlı, 2010: 36-37).

6.4.1.2. Pazar Günü (BazaarDay)

Pazar Günü, okulun öğrencilerinin ve öğretmenlerinin birlikte eğlendikleri küçük çapta festival olarak kutlanmıştır. Okula bazı hayvanlar getirilmiş, öğretmen ve öğrenciler üzerlerinde fotoğraf çektirmişlerdir. Çekilen fotoğraflar para ile satılmıştır. Amerikalı öğretmenler, kendi kişisel bazı eşyalarını ve yapmış oldukları yiyecekleri satmışlardır. Öğrenciler özellikle hayranlık duydukları öğretmenlerin eşyalarını almışlardır. Öğretmenlerin ve öğrencilerin kaynaşmaları amacıyla düzenlenen bu günde yapılan tüm aktiviteler, Öğrenci Komitesi'ne gelir bırakma amacı taşımıştır (Vardarlı, 2010: 36-38).

6.4.1.3. Helva Günü veya Helva Piknik

Mayıs ayında kutlanan önemli günlerden biri olmuştur. Bu günde piknik düzenlenmiş, aşçılar tarafından helva yapılarak öğrencilere dağıtılmıştır. Helva günleri İbrahim Taner zamanında kutlanmaya başlamış, onun ölümünün ardından da Mrs. Blake tarafından onun adına devam ettirilmiştir. O yıllarda Hatay Caddesi üzerindeki tepelik alanlarda kutlanan bu etkinlikte öğrenciler bu alanlara yürüyerek çıkmışlar bu durum o güne has özelliklerden olmuştur. Zamanla o bölgelere binaların yapılmasıyla birlikte etkinlik okulun amfi tiyatrosunda gerçekleştirilmeye devam etmiştir (Alumnae Album, 1928-1953: 29, Vardarlı, 2010: 38).

Özel etkinlikler bakımından okul oldukça aktif faaliyet göstermektedir. Belirtilmiş olan bu etkinlikler haricinde okul Türkiye'nin farklı bölgelerine geziler düzenlemiştir. Ağaç dikimi günleri yapılmış, öğrencilerle birlikte ağaç dikilmiştir. Namık Kemal Günü kutlanmıştır. Aynı zamanda spor aktivitesi olarak öğrenciler fakülte maçları yapmışlardır (Amerikan Kız Koleji, Koza Yıllığı, 1966: 60-63).

6.4.2. İzmir Amerikan Koleji'nde Sosyal Faaliyetler

Okulda sosyal faaliyetler kapsamında Okul Komiteleri ve Okul Kulüpleri vardır. Bu faaliyetlerle öğrencileri gerçek yaşama hazırlama amacı güdülmüştür. Bu kulüpler kapsamında, her faaliyet dalına göre gerçek hayattakine benzeyen bir örnek olay belirlenmiştir. Ardından başkan seçilmiş, yürütme komitesi kurulmuştur. Aynı zamanda her kulüp ve komitede danışman olarak bir öğretmen görev almıştır. Konu ile ilgili plan ve projeler yapılmıştır. Okulda 60'lı yıllarda yer alan okul komiteleri ve kulüpleri şöyledir:

6.4.2.1. Okul Komiteleri

Öğrenci Konseyi- Yönetim Kurulu, Öğrenci Konseyi, Mümessil Komitesi, Beacon Komitesi, Düzen Komitesi (Committee on Order), İngilizce Konuşma Komitesi, Hava Kurumu – Kızılay, Sağlık Komitesi, Kültür Kolu, Gazete Komitesi, Puan Komitesi, Proje Komitesi, Spor Komitesi, Yıllık Komitesi'dir (Amerikan Kız Koleji, Koza Yıllığı, 1966: 46-57, Vardarlı, 2010: 57-58).

2000'li yıllara bakıldığında ise okul komiteleri sayıca artmış, çeşitlendirilmiştir. Bu komiteler şu şekildedir:

1. Onur Kurulu

Bu kurulda yer alan üyeler, okulun düzeni ve disiplini ile ilgilenmektedir. Bu doğrultuda okul müdürü tarafından verilen ve temsilcilerce getirilen konuları görüşmektedir. Almış olduğu kararları okul müdürlüğüne bildirmektedir. Okulda örnek davranışlar gösteren farklı sınıflardan öğrencileri belirleyerek okul yönetimiyle bu kişilerin isimlerini paylaşmaktadır. Müdür tarafından verilmiş olan cezaları inceleyerek karara bağlamaktadır. Öğrencilerin okul düzenini bozan davranışlar göstermemesi ve boş vakitlerini değerlendirebilmeleri için programlar hazırlayarak okul yönetimine sunmaktadır.

2. Öğrenci Birliği

Okuldaki her bireyin en iyi şekilde gelişmesini sağlamayı amaç edinmiştir. Bu kapsamda öğrenci yönetimine ve düzenlenen faaliyetlere tüm öğrencilerin katılımı için çalışmalar göstermektedir.

3. Puan Komitesi

Öğrenciler bu kulüp ile birlikte ders dışı okul etkinliklerine özendirilmektedir. Ayrıca öğrencilerin katılımı konusunda ilgi uyandırılmaktadır. Kulüp üyeleri tarafından öğrencilerin akademik not ortalaması ve okul durumlarının puanları okul idaresi yardımıyla kaydedilmektedir. Ders yılının sonuna gelindiğinde, başarılarına göre belirli bir puan ala öğrenciler belirlenmekte ve başarıları değerlendirilmektedir. Aynı zamanda faaliyetlere verilecek olan puan sayısı da saptanmaktadır.

4. Spor Komitesi

Komitede bulunan üyeler okuldaki öğrencilerin spor dallarına ilgilerini uyandırmak ve öğrencilerin spor konusunda yeteneklerini geliştirmeleri için çalışmaktadırlar. Bu kapsamda, öğrencilere spor dalları konusunda bilgi verilmektedir. Gerekli olan spor malzemeleri temin edilmektedir. Sınıflar arası maçlar ve turnuvalar düzenlenmektedir. İl çapında ve yurt genelindeki spor faaliyetleri konusunda öğrenciler arasında okul ruhu geliştirilmeye çalışılmaktadır. Okuldaki yangın alarmlarında sınıf başkanları komitesi ile etkin bir şekilde işbirliği sağlanmaktadır.

5. Sınıf Başkanlığı

Bu komite üyeleri öğrencilerde sorumluluk duygusunu geliştirmek ve her zaman bu duygu ile hareket etmelerini sağlamak için çaba sarf etmektedir. Sınıf defterlerinden sorumludurlar ve yoklamayı almaktadırlar. Günlük işler varsa bu konuda okul yönetimine yardımda bulunmaktadırlar. Genel olarak sınıf düzenini bozan davranışlara çözüm üretmektedirler. Sınıf içinde öğrencilerin kişisel problemleri varsa onlara yardımcı olmaktadır. Sınıf bülten tahtasının her daim düzenli olması görevleri arasındadır. Sınıf defterlerini ve devam cetvellerini düzenli tutmaktadırlar. Ayrıca günlük işler konusunda öğretmenlere yardımcı olmaktadır.

6. Hazırlık-Lise 1-2-3-4 Akademik Komite

Bu komitede akademik müdür yardımcısı ile her hafta toplantılar düzenlenmektedir. Bu toplantılarda müdür yardımcısı akademik konulardaki istekleri ve sorunları akademik koordinatörle görüşmektedir. Öğrenciler de akademik konularda gelişen olayları ve duyuruları sınıf arkadaşlarıyla paylaşmaktadırlar.

7. Kültür ve Edebiyat Komitesi

Bu komite kapsamında yeler, Türk Gençlik Kültürünün oluşturulması ve bu kültürün gelecek nesillere aktarılmasını amaç edinmişlerdir. Bu doğrultuda öğrenciler sanatın kültür taşıyıcılığı işlevini sorgulamaktadırlar. Ayrıca ğrenciler yapmış oldukları tüm alışmaları ‘‘Deneysel Edebiyat ve Eleştiri’’ başlıklı olan web sayfası üzerinden tüm okul içinde ve dışında paylaşmaktadırlar.

8. Sınıf Rehberlik Komitesi

Bu komitedeki üyeler, kendi sınıfları ile rehberlik birimi arasında iletişimi sağlamaktadırlar. Sınıflarda yapılan rehberlik saatlerinde sınıf rehber öğretmenine yardımcı olmaktadır.

9. Teknoloji Komitesi

Günümüzde bilişim teknolojileri hızla gelişmektedir. Okul da bu gelişime ayak uydurmaktadır. Okul eğitiminde bilişim teknolojileri kullanımına önem verilmektedir. Kampus içinde var olan teknoloji kullanımıyla alakalı olarak ğrenci ve öğretmenlerin nc olmaları açısından komite yeleri bilgisayar bölümüyle ortak çalışmalar yapmaktadırlar. Bu bağlamda baskılama sistemi, akıllı tahta kullanımı, AcıModdle sistemi konularıyla ilgili eğitimlere katılarak sınıflarında bu konuda bilinçli olarak çalışırlar. Öğrencilerin tümü bu konuda sorumluluk alarak derslerinde ve ders haricinde kendilerinin, arkadaşlarının ve ğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları komite toplantılarına katılarak dile getirmektedirler. Aynı zamanda teknolojinin her alanda aktif olarak kullanılması için araştırma ve geliştirmelerde bulunmaktadır.

10. Yıllık Komitesi

Lise son öğrencileri, yıllık hazırlamaktadırlar. Bu konuda sorumlu öğretmenlerin de fikirlerini alarak yıllık oluşturmaktadır.

11. Kooperatifçilik Komitesi

Okul kooperatifi, ğrenci, ğretmen, yönetici ve diğer personel tarafından kurulan ve yönetilen bir kuruluştur. Bu kuruluş, ekonomik sosyal ve kültürel faaliyetlerde bulunmaktadır. Karşılıklı yardım ve dayanışma içerisinde ğretmen ve diğer ortakların eğitim ğretim ve ekonomik ihtiyaçlarını sağlamayı amaç edinmiştir.

Komite okul içi ve okullar arası kooperatifçilikle ilgili açık oturum ve yarışmalar düzenlemektedir. Kooperatif ürünlerinden diğer okulların da yararlanmasını sağlamaktadır. Böylece öğrencilerin karşılıklı güven, yardım ve dayanışma duygularının gelişmesi sağlanmaktadır. Öğrencilerin ortak bir amaç etrafında toplanmasını ve işbirliğini öğretmektedir. Böylece öğrencileri toplumsal yaşantıya hazırlamaktadır. Öğrencilerin kooperatifte görev almaları ve verilen görevi üstlenmeleri, sorumluluk duygusunu geliştirmektedir. Öğrenciler bu konuda öğrendiklerini ileride iş hayatında da uygulama olanağı bulabilmektedirler. Öğrencilere kooperatifçiliğin sosyal ve ekonomik bir çalışma olduğu kavratılarak toplumsal alanda yeri konusunda öğrenciler bilinçlendirilmektedir. Öğrencilerin ve ortakların ihtiyaç duydukları araç-gereçler, yiyecek ve giyecekler sağlanarak satışa sunulmaktadır. Okul imkânları doğrultusunda deneme yapılabilecek nitelikte arıcılık, tavukçuluk, sebzeçilik ve diğer ders konularında girişimlerde bulunmaktadır. Bu konuda çevredeki kooperatiflerle de işbirliği yapılarak bütünlük içinde çalışılmaktadır. Aynı zamanda komite sosyal yardım çalışmalarında da bulunmaktadır.

12. Kütüphanecilik Komitesi

Kütüphanenin öğrenciler tarafından yakından tanınması, öğrencilerin kütüphanedeki yeniliklerden haberdar olmasını amaç edinmiştir. Komite üyeleri, kitapları sergilemekte, internet bilgilerini geliştirmektedir.

13. Sivil Savunma Komitesi

Komite üyeleri sivil savunma konularıyla ilgili öğrencileri bilinçlendirmeyi amaç edinmişlerdir. Bu konuda öğrencileri bilinçlendirme, eğitme görevini yerine getirmektedirler. Ayrıca konu kapsamında çalışmalarını düzenleyerek yürütmektedirler.

6.4.2.2.Okul Kulüpleri

Sanat kulübü, Örgü Örme kulübü, Güncel Haber Kulübü, Müzik Dinleme Kulübü, Turizm Kulübü, Drama Kulübü, Folklor Kulübü, Lise Korosu, Modern Dans Kulübü, Sosyal Hizmet Köy Grubu, Karşıyaka Çocuk Yuvası Kulübü, Çocuk Hastanesi

Kulübü, Basketbol Kulübü, Köy Kulübü, Fotoğrafçılık Kulübü, Kütüphanecilik Kulübü,

Bu örneklerde ve yapılan uygulamalarda, öğrencileri gerçek yaşama hazırlama amacı güdülmüştür (Amerikan Kız Koleji, Koza Yıllığı 1966: 46-57, Vardarlı 2010: 57-58).

1.ACI Canlı Yayın Kulübü

Okulun canlı yayın organı bulunmaktadır. Bilgisayar bölümü yardımıyla öğrenciler tarafından kurulmuştur. Okulun birçok organizasyonunu internet üzerinden yayın yapmaktadır. Bu kulüp aracılığıyla öğrenciler, hem sosyal hem de bilgisayar konusunda becerilerini ACI Live TV’de kanıtlama imkânı bulmaktadırlar.

2.ACI Radyo Kulübü

Öğrenciler öğle aralarında müzik yayını yapmaktadırlar. Kulüp okul içinde kaliteli müzik anlayışını geliştirmeyi hedeflemektedir. Aynı zamanda öğrencilerin güzel vakit geçirmesini sağlamaktadır. Öğrenciler program hazırlayarak internet üzerinden aci-radio.com sitesinde sunmaktadırlar.

3.Aktüel Türkiye ve Dünya Kulübü

Kulüp öğrencilerin çevrelerinde gelişen olaylara kayıtsız kalmamalarını sağlamak adına kurulmuş bir kulüptür. Duyarlı, sorumluluk sahibi, çözüm üreten, bilinçli insan profillerini oluşturmayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda olaylara eleştirel bakabilme yeteneğini kazandırmayı da hedeflemektedir.

4.Almanca Model Birleşmiş Milletler Kulübü

Okulda açılması planlanan kulüpler arasındadır.

5.Astronomi Kulübü

Kulüpte yer alan öğrencilere “astronomi”nin tanıtımı yapılarak, gök cisimleri ve gök olayları konusunda bilgi verilmektedir. Bu doğrultuda öğrenciler, hava şartlarına göre İzmir Ege Üniversitesi Gözlemevi’ne Cuma akşamları belli saat aralıklarında gök olaylarını incelemek amacıyla gidilebilmektedirler.

6.Biyoloji Proje Kulübü

Öğrenciler bu kulüp sayesinde biyolojide farklı alanlarda ön araştırma yapabilmektedirler. Aynı zamanda TÜBİTAK gibi yarışmalara proje hazırlamaktadırlar.

7.Çikolata Kulübü

Öğrenciler bu kulüple birlikte çikolata yapmayı denemekte ve çikolatayla alakalı bilgi sahibi olmaktadır. Öğrenciler, Parsons Binası'nın mutfağında gerçekleştirilen bu etkinlikte hem eğlenmekte hem de yaptıkları çikolataları tatma ve tattırma imkanını bulmaktadırlar.

8.Orkestra ve Çoksesli Koro Kulübü

Bu kulübe, rock, pop ve diğer müzik türleriyle ilgilenen öğrenciler katılmaktadırlar. Bu müzik kategorilerinde tanınmış olan parçalar, çok sesli olarak birden fazla solist eşliğinde söylenmektedir. Bu çalışmalarla birlikte orkestra eşliğinde yılsonu konserindeki gösteriye hazırlanılmaktadır.

9.Dağcılık Kulübü

Kulüp üyeleri şehir ortamından uzaklaşmak ve spor yapmak amacını taşır, bu sayede doğal güzellikleri görerek yürüyüş ve tırmanış yapmaktadırlar.

10. Destination Imagination Kulübü

Yaratıcılığı, analitik düşünme yeteneğini ve el becerilerini en üst düzeye takım çalışması ile birlikte gerçekleştiren eğlence kulübüdür. Bilimsel, sosyal ve teknik alanlarda verilen problemleri belirlenen zaman diliminde ve sınırlı sayıdaki materyalle etkili şekilde çözmeyi amaçlamaktadır. Ulusal ve uluslararası yarışmalara katılma imkânı sunmaktadır. Kulübe katılmak isteyen öğrencilerin İngilizce konuşma ve yazma yeteneklerinin üst seviyede olması gerekmektedir.

11. Felsefe Kulübü

Lise düzeyindeki gençler arasında felsefe ilgi uyandırmakla birlikte, konular üzerinde derin ve bilinçli düşünme yeteneğini de ortaya çıkarmayı amaç edinmiştir. Diğer okulların felsefe kulübü çalışmalarına katkı sağlayan kulüp, okuldaki felsefe

olimpiyatlarına, Ege Felsefe Platformu etkinliklerine, Ege Felsefe Günleri'ne ve Sosyal Bilimler fuarına katılmaktadır.

12. Fransızca Model Birleşmiş Milletler Kulübü

Okulda açılması planlanan kulüpler arasındadır.

13. Gazetecilik Kulübü

Öğrenciler, bu kulüp içinde ekip çalışması yapmaktadırlar. Okulda öğrencileri ilgilendirecek olan haberleri, yerleşke yaşamı ile ilgili bilgileri derlemekte ve güncel konularda köşe yazıları yazmaktadırlar. Bu sayede bir gazetenin nasıl çıkarılacağını, hangi aşamalardan geçeceğini öğrenmektedirler. Öğrenciler ayda bir defa "Postacı" adlı okul gazetesi çıkarmaktadırlar.

14. Genç Başarı Kulübü

Genç Başarı, 1919 yılında kurulmuş olan dünyanın en eski, en büyük ve hızlı şekilde gelişen kar amacı olmayan uygulamalı bir ekonomi eğitimi programıdır. Bu program 108 ülkede hizmet vermektedir. Bu programın misyonu iş dünyası ile eğitim arasında bir ortaklık oluşturmaktır. Program gençlerin piyasa ekonomisi, iş dünyası ve bu konularla eğitim arasındaki ilişki hakkında bilinçlenmesini sağlamaktadır. Bu kapsamda Genç Başarı kulübü, ACI öğrencilerinin büyük bir istekle katıldıkları kulüp halini almıştır. Kulüpte, teorik olarak ekonomi dersi, şirket kurma ve bilgisayarla sanal ticaret oyunları öğretilmektedir. Aynı zamanda Genç Başarı Kulübü çeşitli fabrikaları ve kurumları ziyaret edebilme imkanını öğrencilere sunmaktadır. Bu ziyaretler sırasında kulüpte işlenen konular da pekiştirilmektedir.

15. Girişimcilik ve Ürün Tasarımı Kulübü

Öğrenciler bu kulüpte bir ürün ortaya koymakta ve girişimcilikle ilgili çalışmalar yapmaktadırlar. Gerçek bir ürün ortaya koyan öğrenciler bu aşamaya gelene dek, kulüpte yeni ürünler ve desenler tasarlama, müşterinin ihtiyaçlarını toplama, bir markayı yönetme konularında bilgi sahibi olmaktadır. Kulüpte öğrencilere öğrendiklerini uygulama ortamı sağlanmaktadır.

16. GoKlubü

Kulübe katılan öğrenciler kulüpte hem “go” oynamayı öğrenecek hem de bu oyunu oynayacaklardır.

17. Grafik Tasarımı Kulübü

Kulübe katılan öğrencilere kendi tasarımlarını yapma imkânı tanınmaktadır. Bu kulüpte öğrenciler, logo-amblem çalışmaları yapmayı, ambalaj çeşitleri ve tasarımı, kurumsal kimlik çalışmaları (kartvizit, kağıt,dosya, tanıtım, cd tasarımı) kitap kapağı, cd kapağı yapmayı öğrenmektedirler.

18. Hazırlık-Lise 1 Tübitak Matematik Kulübü

Kulüp Matematiğe ilgisi olan, okulu TÜBİTAK Matematik yarışmalarında temsil edecek olan öğrencileri yetiştirme hizmetini vermektedir.

19. Hızlı Okuma Kulübü

Kulüpte öğrenciler, hızlı okuma alıştırmaları yapmaktadırlar. Bu kapsamda öğrencilerin hızlı okurken yaptıkları hataları fark etmeleri sağlanmaktadır. Öğrencilerin, hızlı okumak için göz kaslarını eğitmeleri, odaklanma kontrolünü sağlamaları, algı eşiklerini geliştirmektedirler. Kulüp çalışmalarında kitaplardan, basılı kâğıtlardan, bilgisayarlardan video ve ses kayıtlarından faydalanılmaktadır. Ayrıca öğrencilerin kendilerinin çalışabilmesi için kaynaklar da verilmektedir.

20. İsta Kulübü

İsta kulübüne katılan öğrenciler rol yapmayı, farklı olan tarzları keşfetmeyi ve performanslar hazırlamayı öğrenmektedirler. Kulüpte tiyatro çalışmaları yapılmaktadır. Öğrenciler sadece okulla sınırlı değildir. Okul dışında yapılan sanat gösterilerine, tiyatrolara, konserlere, balelere, sergi gibi etkinliklere katılabilmektedirler. Bu durum aldıkları sanat eğitimlerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Aynı zamanda kulüp öğrencilerine yurt dışında gerçekleştirilecek olan festivallere de katılma fırsatını sunmaktadır.

21. İngilizce Gazetecilik Kulübü

Öğrenciler, bu kulüp sayesinde ACI İngilizce gazetesine katkıda bulunmaktadır. Aynı zamanda kulüp sayesinde İngilizcelelerini geliştirmektedirler. Bunun yanı sıra

öğrencilerin röportaj, çizim ve fotoğrafçılık becerilerinin de gelişmesi amaçlanmaktadır.

22. Karikatür Kulübü

Kulüp kapsamında öğrencilerin iyi bir karikatür izleyicisi olması beklenmektedir. Kulüp üyeleri karikatürün ne olduğunu, günümüzde uygulanan türlerini, uygulama yerlerini, tarihteki gelişimini, önemli karikatürcüleri ve eserlerini öğreneceklerdir. Aynı zamanda karikatürün nasıl hazırlandığı, hangi malzemelerin kullanıldığı ile ilgili bilgi edineceklerdir. Karikatürdeki ana fikri bulabilme, karikatür tekniklerini başarmak için kendini geliştirme konuları da öğrencilere verilecek olan bilgiler arasındadır.

23. Klasik Danslar Kulübü

Kulübe katılım gösteren öğrencilere, bir dans öğretmeni ile Tango, Cha Cha, Salsa, Merenque gibi klasik danslar öğretilmektedir. Bu öğrenciler yıl sonunda yapılan gösterilerde de öğrendiklerini sunma imkanı bulmaktadırlar.

24. Lego Robot Kulübü

Kulüpte öğrencilere, robot tasarımı yapma ve programlama öğretilmektedir. Bu sayede, öğrencilerin bilim ve teknolojiye ilgi duymalarının sağlanması, takım çalışmalarının öğretilmesi, yaratıcılıklarının artırılması amaçlanmaktadır. Kulüp aynı zamanda uluslar arası yarışmalara katılmayı da amaçlamaktadır.

25. Lise 1-2-3- Global Sorunlara Çözüm Ağı (Gın) Kulübü

Çalışma ağı 6 Avrupa ülkesindeki öğretmenler ve öğrenciler tarafından geliştirilmiştir. Program, Dünya Bankası Avrupa Başkan Yardımcısı Jean-François Rischard tarafından yazılan High Noon:20 küresel konu 20 çözüm kitabında bulunan küresel konular üzerine kurulmuştur. Kitapta yakında gerçekleşmesinden korkulan küresel problemlerin ancak küresel kooperasyon ile çözülebileceğine değinmektedir. Su kıtlığı, küresel ısınma, çevresel bozulma, yoksulluk, cehalet, balıkların yok olması, barışı koruma ve ekosistemlerin kaybolması bu konulardan bazılarıdır. Kulüp aktiviteleri içinde öğrenciler bu konularda proje yapabileceği olanağı sağlanmakta ve öğrenciler uluslararası konferanslara katılabilmektedirler. Bu konferanslarda farklı konuşmacılar, öğrenci çalıştayları, global köy grupları ve pek çok grup

bulunmaktadır. Bu anlamda öğrenciler bu konuda bilinçlenecek ve aktivitelerde yer alabileceklerdir.

26. Lise 3-4 Kimya Kulübü

Kulüp Kimya'ya ilgi duyan ve bu konuda araştırma yapmak isteyen öğrencilere hizmet vermektedir. Kulübe katılanlar, her yıl Mol Günü'nü hazırlamaktadırlar.

27. Masa Tenisi Kulübü

Bu kulüp kendini masa tenisi konusunda geliştirmeyi amaçlayan öğrencilere destek sağlamaktadır. Bu yardımlar öğrencilere gerekli olan teknik ve taktik konusundadır.

28. Model Birleşmiş Milletler Kulübü

Kulüp üyeleri, Birleşmiş Milletlerin gündemindeki sorunlara ilişkin çözüm önerileri oluşturmaktadırlar. Bu konuya ilişkin çözüm taslakları hazırlanarak tartışılmaktadır. Münazara da bu kulübün önemli aktivitelerindendir. Öğrenciler farklı konular üzerinde sorular sorup, konuşmalar hazırlamakta ve konular üzerinde tartışmaktadırlar. Öğrenciler bu şekilde toplum içinde kendilerini rahatça ifade edebilmektedirler. Kulüp sadece kulüp saatinde sınırlı kalmamaktadır. Kulüp üyeleri temsil ettikleri ülke ile ilgili araştırmalarını devamlı olarak sürdürmektedir. Bunun sonucu olarak her yıl Aralık ayında kulüp üyeleri arasında üstün başarı sağlayan iki kişi İstanbul'da Üsküdar Amerikan Lisesi'nde, Ocak ayında ise Hollanda LaHey kentinde düzenlenen MUN Konferansı'nda okulu temsil etmektedir.

29. Müzikal ve Opera Kulübü

Kulüpte tanınmış müzikallerden ve tanınmış operalardan ve sanatçılardan partiler ve şarkılar seçilmektedir. Yıl içinde öğrencilerle birlikte bu seçilen parti ve şarkılara hazırlanılmaktadır. Böylece yılsonu konseri gerçekleştirilmektedir.

30. Olta Balıkçılığı Kulübü

Kulüpte öğrenciler ilk olarak amatör balıkçılıkla ilgili kuralları öğrenmektedirler. Bunlar, olta yapımı, malzeme bilgisi ve avlanma çeşitleri gibi konulardır. Daha sonra bir yer ve gün belirlenmekte burada balık tutma çalışmaları yapılmaktadır.

31. Pinhole Fotoğrafçılık Kulübü

Pinhole tekniği, objektif kullanmadan fotoğraf çekmektir. Bu teknik sayesinde sadece karanlık bir kutuya ihtiyaç duyulmaktadır. Bu karanlık kutu konserve kutusu da olabilir, büyük bir oda da. Bu doğrultuda fotoğraf makine ile ekilmemekte yaratıcılık sonucu ortaya çıkmaktadır. Kulüp bu doğrultuda öğrencilere hizmet vermektedir.

32. Robot Kulübü

Kulübe katılan öğrenciler bir olay ile ilgili olarak bir robot tasarımı yapmakta ve değişen durumlar karşısında düşünebilen bir yapay zeka oluşturmaktadır. Bu yapılan robot ile yarişmalara katılım gösterilebilir. Özellikle ğrenciler, pek çok niversite ve lisenin katılım gösterdiği 1997'den günümüze dek sürdürülen Jr. Robocup yarişmasına katılmaktadırlar.

33. Rock Müzik Kulübü

Bu kulüpte ğrenciler Rock müziğinin tarihçesini, felsefesini, en popüler olan Rock gruplarına ait şarkıların sözlerini, ve müzik yapıtlarını öğrenmektedirler. Aynı zamanda Rock müziğinin geniş kitleleri etkisi altına alması konusu ve bu müziğin Türkiye'de olan temsilcileri incelenmektedir. Bu kulüpte seçilen öğrenciler ise kendilerine ait söz ve bestelerle performans sergilemektedirler.

34. Rubik Küp Kulübü

Kulüpte ğrenciler, zeka küpünü en kısa süre içinde nasıl dzenleyebileceklerini öğrenmektedirler.

35. Satra Kulübü

Bu kulüpte öğrenciler, satra oynamayı ve bu oyun konusunda kendilerini geliştirmeyi amaç edinmişlerdir. Kulüpte ğrencilere turnuvalara katılma olanağı sağlanmaktadır.

36. Seramik Kulübü

Seramik sanatını öğrencilere tanıtmayı amaç edinen kulüpte öğrenciler hem bu sanatı öğrenmekte hem de ortaya ürün koymaktadırlar.

37.Sözlü Tarih Kulübü

Kulübe katılan öğrenciler sözlü tarih çalışmaları yapmaktadırlar. Bu kapsamda öğrenciler, konu ile ilgili fotoğraflar çekmekte ve röportajlar gerçekleştirmektedirler. Aynı zamanda kulüp çalışmaları okul dışı etkinlikler üzerinden yapılmaktadır.

38. Tübitak Kulübü

Kulüp araştırma ve bilimsel proje hazırlayan öğrencileri bünyesinde toplamaktadır. Öğrencilerin, bilimsel ve teknik konularda proje hazırlamasına yardımcı olmaktadır. Bu sayede öğrencilerin araştırmacı kişiler olması konusunda yarar sağlamaktadır.

39. Türkçe Deneysel Edebiyat ve Eleştiri Kulübü

Kulüpte edebiyatı seven öğrenciler, edebi türler üzerinde deneme yapmakta aynı zamanda eleştirel yapıda olan tartışmalara yönlendirilmektedirler.

40. Türkçe Tiyatro Kulübü

Tiyatroya ilgi duyan öğrenciler için faaliyet gösteren kulüpte öğrencilere mizansenleri sahneye koyma imkanı sağlanmaktadır.

41. Video Tasarımı Kulübü

Kulüp ders dışı aktiviteleri öğrenci merkezli olarak gerçekleştirmektedir. İngilizce'yi iyi kullanmayı amaç edinen kulüp, akademik düzeyde video oyunlarına ilgi duyan öğrencilere yardımcı olmaktadır. Bu kapsamda Belçika'da bulunan Howest Üniversitesi ile bağlantı kurulmaktadır. Bu durum ortak çalışmalar yapmaya olanak vermektedir.

42. Yap-Boz Kulübü

Kulüpte öğrenciler yıl içinde çok parçalı yap-bozları tamamlamaktadırlar. Yıl sonunda ise yapmış oldukları çalışmaları çerçevelerek okulun farklı yerlerinde sergileme imkanı bulmaktadırlar. Kulüpte amaç, öğrencilerin dikkat ve gözlem yeteneklerini geliştirmekle birlikte, ekip çalışmasını da öğrencilere öğretebilmektir.

43. Yaratıcı Drama Kulübü

Kulüp sayesinde öğrencilerin kendini tanımasına imkân sağlanmaktadır. Öğrencilerin yaratıcılık ve estetik duyguları gelişmektedir. Eleştirel düşünme yeteneğini geliştirirken, sosyal gelişim ve birlikte çalışma ve iletişim becerilerine de katkı

sağlamaktadır. Aynı zamanda problem çözme becerilerini ve dil becerilerini, dinleme ve empati becerilerini geliştirmektedir. Kulüpte öğrenciler, olayları değerlendirme yeteneğini kazanırken hayal güçleri de gelişmektedir. Öğrencilere sanat ruhu kazandırılmaktadır.

6.4.2.3. Okul Sosyal Servisleri

İzmir Amerikan Koleji'nde önem verilen konulardan biri de topluma hizmet uygulamalarıdır. Bu konuda okul öğrencilerin faaliyet gösterebileceği pek çok kulüp oluşturmuştur. Bu sosyal servisler detaylı olarak incelenmiştir.

1. Çocuk Hastanesi Kulübü

Öğrenciler çocuk hastanesine giderek oradaki çocuklarla tanışmakta ve onlara hoş vakit geçirtmeyi sağlamaktadırlar. Bu kapsamda onların farklı türlerde sosyal etkinlik gerçekleştirmesine yardımcı olmaktadır. Bu kulübe katılanlar, kulüp etkinliği saatinde, Behçet Uz Çocuk Hastanesi'ne gitmektedirler.

2. Görme Engelliler Kulübü

Öğrenciler kulüp kapsamında TÜRGÖK Kitaplığı'nı ziyaret etmektedirler. Burada kitap okuma, kaset doldurma ve bilgisayar ortamında bulunan yazılı metinlerin taramasıyla birlikte gerekli düzenlemeleri yapmaktadırlar. Öğrencilerin konukları olduğu zaman onları bazen okulda ağırlamakta bazen de birlikte TÜRGÖK Kitaplığı'na ziyaretlerde bulunmaktadırlar.

3. Hayvan Barınağı Kulübü

Kulüp üyeleri, hayvan barınakları ile birlikte çalışmaktadırlar. Bakımevlerine yardım amaçlı olarak, okuldaki artık yemekler yemekhanede dondurucuda tutularak haftada bir bakımevine verilmektedir. Aynı zamanda bakımevinin ihtiyacı olan şeyler sağlanmaya çalışılmaktadır.

4. Huzur Evi Kulübü

Kulübe katılan öğrenciler, huzurevlerinde yaşayan yaşlıları ziyaret etmekte, onlarla vakit geçirerek sıkıntılarını unutturmayı amaçlamaktadırlar. Etkinliklerini özel

günlerde onlarla kutlama yapmaya dönüştürmektedirler. Onları okulun düzenlediği piknik gibi aktivitelere davet etmektedirler.

5. Hünerli Eller Oyuncak Yapım Kulübü

Kulüp üyeleri doğal malzemeler kullanarak oyuncak yapmayı öğrenmektedirler. Sonrasında ortaya koyulan ürünler, bir kuruma bağışlanmaktadır.

6. Kardeş Okul Kulübü

Kulübe katılan öğrenciler yakın civarda bulunan bir İlköğretim okulunun 4. ve 5. sınıflarındaki öğrencilere İngilizceyi şarkılarla, ders kitaplarıyla öğretmektedirler. Kulüp üyeleri yılsonunda öğrencilerle tiyatroya gitmekte, aynı zamanda onları kendi okullarında ağırlamaktadırlar.

7. Lösev Kulübü

Kulüp üyeleri lösemi hastası olan çocuklara ulaşarak onlara yardım etmektedirler. Onlara yardım sağlamak için çeşitli faaliyetler ve kampanyalar düzenlemektedirler. Ayrıca onlarla belirlenen günlerde bir araya gelmektedirler.

8. Sadece Yeşil Kulübü

Bu kulübün amacı daha iyi bir yaşam ve daha güzel bir dünya için okulda öğrencilerde farkındalık yaratmaktır. Bu noktada öğrenciler için kâğıt ve giysi geri dönüşümü yapabilmek önem taşımaktadır. Atıkların sanata dönüştürülmesi sağlanmaktadır. Organik tarım konusunda çiftliklere ziyaret düzenlenmektedir.

9. Yardım Eden Eller Kulübü

Bu kulübe katılan öğrenciler, hastanelerin Çocuk Onkoloji Bölümü'ndeki çocuklarla bir araya gelerek onlarla farklı etkinlikler yapmaktadırlar. Buradaki amaç çocukların yüklerini ve sıkıntılarını azaltabilmek, onları mutlu edebilmektir. Kulüp üyeleri, kulüp saatinde hastane ziyaretlerini gerçekleştirmektedirler.

6.4.3.İzmir Amerikan Koleji'nde Spor Faaliyetleri

İzmir Amerikan Koleji'nde spor faaliyetleri her zaman önemli bir yer tutmuştur. 1960'lı yıllardaki sözünü ettiğimiz spor faaliyetleri de geliştirilerek günümüze (2000'li yıllara) dek gelmiştir. Öğrencilerin sağlık bakımından sporun önemini

kavrayabilmesi, takım çalışmasını öğrenebilmesi, spor anlamında temel bilgileri, becerileri ve alışkanlıkları edinebilmesi okulun amaçları arasında yer almaktadır.(<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=38&dil=tr> adresinden 04.05.2014 tarihinde alınmıştır). Okulda bu anlamda pek çok aktivite yapılmaktadır. Bunlar şu şekildedir:

6.4.3.1. Okul İçi Aktiviteleri

Her öğle tatilinde öğrencileri olumlu yönde etkin kılmak ve yönlendirmek için okul içi farklı spor dallarında turnuvalar düzenlenmektedir. Bu turnuvalar:

Ferdi Masa Tenisi Turnuvası

Minyatür Futbol Turnuvası

Sokak Basketbolu

Üç Sayı Atış Yarışması

Plaj Voleybolu (<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=156&dil=tr> adresinden 04.05.2014 tarihinde alınmıştır.)

6.4.3.2.Okul Dışı Aktiviteleri

Okulun kız – erkek basketbol, voleybol, kros takımları İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün düzenlediği ve ilçenin düzenlediği okulararası turnuvalara katılmaktadır. (<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=156&dil=tr> adresinden 04.05.2014 tarihinde alınmıştır.)

6.4.3.3.Shepard Spor Kupası

Okul takımlarının maç tecrübelerini artırarak, yeni stratejiler belirlemesi, diğer okullarla işbirliğinin sağlanması, oyuncuların kendi branşlarında uluslararası kurallara göre oynayabilmeleri adına ve öğrencilerin sosyalleşmesi için Shepard Cup her yıl Kasım ayında gerçekleştirilmektedir. Bu turnuva geleneksellik kazanmıştır. İzmir'deki bazı okulların katılımıyla gerçekleştirilen turnuvada şu branşlar bulunmaktadır:

Basketbol

Voleybol

Masa tenisi (<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=156&dil=tr> adresinden 04.05.2014 tarihinde alınmıştır).

6.4.3.4. Okul Takımları

Okulun farklı kollarda takımları bulunmaktadır. Bu takımlar her yıl yeni gelen öğrencilerle yenilenmekte ve okulu İzmir Milli Eğitim Müdürlüğü'nün düzenlediği resmi yarışmalarda temsil etmektedir. Bu takımlar şunlardır:

Basketbol (kız – erkek)

Voleybol (kız – erkek)

Masa Tenisi (erkek)

Kros (kız – erkek)

Tenis (kız – erkek)

Badminton (kız – erkek)

Futbol (kız – erkek)

Yüzme (kız – erkek) (<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=154&dil=tr> adresinden 04.05.2014 tarihinde alınmıştır.)

İzmir Uluslararası Koleji, kuruluşundan günümüze dek hem öğretime hem de sosyal aktivitelere çok fazla önem veren bir kurum olmuştur. Bu nedenle nitelikli eğitim anlayışını tarihten günümüze kadar sürdürmeyi başaran bir okul olduğunu söylemek mümkün olacaktır. Eğitim öğretim faaliyetleri ve sosyal alandaki başarısıyla adından söz ettiren bir okul haline gelmiştir. Bu bakımdan araştırmada okulun tüm çalışmaları dikkatle incelenmiştir.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Anadolu toprakları, misyonerler için her zaman ilgi odağı olmuştur. Bunun en önemli nedenlerinden biri bu topraklar üzerinde hüküm süren Osmanlı Devleti'nin çok uluslu bir yapıya sahip olmasıdır. Bu durum misyoner faaliyetleri için en elverişli ortamdır. Özellikle Osmanlı Devleti'nin yabancılara Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve Ferman-ı Adalet ile verdiği imtiyazlar misyonerlerin işini daha da kolaylaştırmıştır. Bu hakların verilmesiyle birlikte misyonerler, Osmanlı Devleti içerisinde 19. yüzyılda geniş bir hareket sahası bulmuşlardır. Anadolu'nun en ücra köşelerine kadar sistemli olarak yayılmışlar, adeta Anadolu'yu istila etmişlerdir.

Misyonerlerin Anadolu'da yayılmak için kullandıkları en büyük silah eğitim olmuş, öncelikle gayrimüslim tebaanın eğitimi ile ilgilenmişler, sonralarında okullarında Müslüman çocukların eğitimini yapmaya başlamışlardır. İlk kez Fransa'ya verilen imtiyazlarla açılmaya başlanan yabancı okullar, Osmanlı Devleti'nin zayıflamasıyla önemli bir artış göstermiştir. Fransa'nın ardından İngiltere, İtalya, Almanya, Amerika, Rusya, Bulgaristan, Avusturya, İran gibi devletler Osmanlı Devleti içinde adeta bir okul açma yarışı içine girmişlerdir. Açtıkları okullarda kendi misyonlarına göre modern bir eğitim vermişler, kendi düşüncelerini aşlamışlardır. Osmanlı devletinde eğitim çalışmalarına ilk olarak Katolikler başlamıştır. Daha sonra Protestanlar da Anadolu'da faaliyete geçmişlerdir.

Anadolu'da açılan yabancı okullar misyoner teşkilatları tarafından da maddi ve manevi olarak desteklenmişlerdir. Bu teşkilatlardan biri de oldukça etkili çalışmalar yapan Amerikan Board Teşkilatıdır. Amerika Birleşik Devletleri tarafından dış ülkelerde Protestan misyonerlik faaliyetlerini sürdürmek amacıyla kurulmuştur. Board teşkilatının temelleri ilk kez Amerika Birleşik Devletleri'nin New England bölgesinde atılmıştır. 1810 yılında ise örgüt ilk toplantısını gerçekleştirerek kurulmuştur. Board teşkilatı, Anadolu'ya çok sayıda misyoner göndererek ilk olarak saha çalışmaları yapmış, ve Anadolu faaliyet için uygun bulunmuştur. Misyonerler bu süreçten sonra Osmanlı'yı bir ağ gibi sarmışlardır. 1839 Gülhane Hattı ve 1856 Islahat Fermanı ile Anadolu'daki faaliyetlerini hızlandırmışlar, çok sayıda kilise,

yetimhane, hastane ve okul açmışlardır. Osmanlı toprakları üzerinde kendilerine misyoner bölgeleri oluşturarak faaliyetlerinin etkisini artırmışlardır.

Osmanlı topraklarında Amerikan Protestan misyonerler tarafından çok sayıda okul açılmıştır. Bursa Amerikan Kız Koleji, Harput Amerikan Koleji, Maraş Amerikan Koleji, Merkezi Türkiye Koleji, Merzifon Amerikan Koleji, Talas Amerikan Koleji, Tarsus Amerikan Koleji, Robert Kolej faaliyet gösteren Amerikan okullarıdır.

Amerikan Protestan misyonerleri tarafından Anadolu, Batı Türkiye misyonu, Doğu Türkiye misyonu ve merkezi Türkiye misyonu olarak üçe ayrılmıştır.

Çalışmana alanında yer alan İzmir, Batı Türkiye Misyonu istasyonlardan biridir. Amerikan Protestan misyonerleri önce İzmir'e gelerek saha çalışması yapmışlardır. İlk olarak American Board of Commisioners for Foreign Missions'ın üyeleri Pliny Fisk ve Levi Parsons 1820 yılı kış aylarında İzmir'e gelmişlerdir. Bu iki kişi, ABCFM tarafından Osmanlı İmparatorluğu'na gönderilen ilk misyonerlerdir. İzmir'de yaşayan halkın dini inanışları konusunda özgür olduğunu gören iki misyoner Amerikan Board'a İzmir'in misyonerlik için uygun olduğunu rapor etmişlerdir. Bu tarihten sonra İzmir'e adeta misyoner akınları başlamıştır. İzmir'de bir merkez istasyon kurulmuş, buna bağlı olarak dış istasyonlar da oluşturulmuştur.

Misyonerler dini çalışmalarını eğitim aracılığıyla gerçekleştirmişler ve buna yönelik okullar açmışlardır. İzmir Uluslararası Koleji de bu amaca yönelik olarak Amerikan Protestan misyonerleri tarafından açılan bir okuldur. Okul 1891 yılında bir erkek okulu olarak kurulmuştur. Ancak daha sonra okula Hazırlık bölümü eklenmiş ve yüksek okul derecesi almıştır. Okulun ilk olarak adı "Boys School"dur. Yüksek okul olduktan sonra bu isim "American High School for Boys" olarak değiştirilmiştir. Ardından "The American Collegiate Institute" adını alan okul 1903 yılında kolej düzeyine yükselerek "The International College" yani İzmir Uluslararası Koleji olarak son şeklini almıştır. Kolej 1934 yılına kadar çalışmalarını sürdürmüştür. Ancak Cumhuriyet hükümetinin yabancı okullar üzerindeki sıkı denetimi nedeniyle 31 Mart 1934'te kapatılmıştır.

İzmir Uluslararası Koleji yöneticileri tarafından okulun fiziki yapılanmasına oldukça önem verilmiştir. Bunun sebebi hem öğrenci sayılarındaki artış nedeniyle bina yetersizliği hem de kaliteli eğitim verme konusundaki inançtır. Okul yerleşkesine,

1913 yılından günümüze dek değişik binalar eklenmiştir. Bu yerleşke içinde, Ana Bina, Spor Salonu, Toplantı Salonu, Personel Evleri, KenardenLodge (Başkan Evi), Bristol Binası (Bristol Hall), İbrahim Taner Binası (Taner Hall), Parsons Binası (ParsonsHall), Beacon Binası (BeaconHall), Greene Müdürlük, West Hall, Hill Fen Merkezi, Shepard Spor Binası, NaomiFoster Kütüphane ve Medya Merkezi ve Blake Evi (Blake House) vardır. Ayrıca erkek öğrencilerin yatılı binası da bulunmaktadır.

Kolejde derslerin işlenmesi bakımından birden çok bölüm oluşturulmuştur. Kolej Hazırlık, Akademik, Ticari, Sosyal Hizmetler ve Ziraat bölümlerinden oluşmaktadır. Hazırlık Bölümleri öğrencilerin dillerine göre şubelere ayrılmıştır. Okulda Yunan Hazırlık Bölümü, Ermeni Hazırlık Bölümü, Türk Hazırlık Bölümü ve Özel Öğrenci Hazırlık bölümleri bulunmaktadır. Misyonerler tarafından bir okulun kalitesinin Hazırlık bölümlerine bağlı olduğuna inanılması nedeniyle bu bölümlerde sıklıkla düzenlemeler yapılmıştır. Ziraat bölümü ise okulun geleceği için önemli görülen bir bölümdür. Bu bölümde öğrencilere çiftlik üzerinde ziraat ilgili eğitim verilmiştir. Bu kapsamda okulun belli bir alanı ziraat faaliyetlerine ayrılmış, öğrenciler bu alanda tarım yapmayı öğrenmişlerdir. Ticari bölümle ilgili ayrıntılı bilgilere ulaşamamıştır. Fakat incelenen belgelerde öğrencilerin bazılarının ticari bölümden mezun olup ticari diploma aldıkları doğrultusunda bilgilere rastlanmıştır. Bu yönüyle kolejin öğrencilerine ilgi ve yeteneklerine göre eğitim ve öğretim sunduğu anlaşılmaktadır. Öğrencileri hayata hazırlarken pratiklere ve aktif öğrenmeye yer vermesi dikkat çekicidir.

Okulda bu bölümlerin yanı sıra karakter eğitime ve İngilizce öğretimine büyük bir önem verilmiştir. Karakter eğitimi kapsamında öğrencilere kazandırılmak istenen özellikler ise ulusa sadakat, dine sadakat, bireye sadakat, öğretmene sadakat, Tanrı'ya sadakat, kendine sadakat, arkadaş çevresine sadakattir. Bu konuda okulun öğretmenleri çok sayıda karakter oluşumu kitabını materyal olarak kullanmıştır. Bunun yanı sıra sınıflarda da öğrencilere okutulan farklı karakter oluşumu kitapları vardır. Karakter eğitimiyle öğrencilerin birey olarak kendilerini tanımları amaçlanmaktadır. Okulun donanımlı öğrenciler yetiştirme isteğinin önemli göstergelerinden biridir.

İngilizce öğretimi ise okulun daima en önemli konularından biri olmuştur. Okulun İngilizce öğretimi için hazırladığı ayrı bir program bulunmaktadır. Bu programda yıllara göre İngilizce öğretiminin dersleri verilmiştir. Program, ilk yıl, ikinci yıl, üçüncü yıl, dördüncü yıl olmak üzere 4 yıllık bir sürece göre yapılmıştır. Bu program İngilizce öğretimi konusunda okulda İngilizce bölüm başkanlığı yapan Bornits Williams'ın sunduğu farklı yöntemler ışığında hazırlanmıştır. Bu doğrultuda okulda yabancı dile verilen önem anlaşılmaktadır.

İzmir Uluslararası Koleji'nde sosyal ve kültürel faaliyetlere de önem verilmiştir. Bu amaçla okul kulüpleri oluşturulmuştur. Okulda edebiyat, spor, müzik ve din kulüplerinin varlığından söz etmek mümkündür. Edebiyat kulüpleri arasında Yunan Edebiyat Kulübü, Ermeni Edebiyat Kulübü ve Türk Edebiyat Kulübü vardır. Bu kulüpler arasında en aktif olanı ise Yunanlılara ait olandır. Okulda her yıl gösteri düzenleyen bu kulüp İzmir şehrinde de adını duyurarak okuldan söz ettirmiştir. Okulun öğrencileri spor kulübüne yoğun ilgi göstermişlerdir. Okulda futbol, jimnastik, tenis, paten kayma, basketbol, beysbol gibi farklı spor dallarında aktiviteler düzenlenmiştir. Özellikle futbol, basketbol, tenis dallarında müsabakalar yapılmıştır. Kolej erkekleri 1910 yılında İzmir'deki diğer kurumlarla düzenlenen futbol müsabakalarında şampiyonluk kupası kazanmışlardır. Bu durum spora duyulan ilginin önemli bir göstergesidir. Bunların yanı sıra okulda izci grupları oluşturulmuştur. Bu gruplara öğrenciler tarafından büyük katılım gerçekleştirilmiştir. Grupların öğrencilerin problem çözme yeteneğini geliştirdiği ve kendilerine güvenme konusunda önemli bir katkı sağladığı gözlemlenmiştir. Müzik kulübü çok aktif olmamakla beraber okulda bir müzik sınıfı bulunmaktadır. Okulun dini kulübünde ise düzenli olarak haftalık toplantılar düzenlenmiştir. Bu durum özellikle dini faaliyetleri yayma konusunda önemli bir yere sahip olduğundan öğrenci katılımlarına büyük önem verilmiştir. Burada özellikle gitar ve mandolin gibi müzik aletleri ile çalışmalar yapılmıştır. Okul kulüplerinin öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri, yeteneklerinin farkına varmaları, yaratıcılıklarını artırmaları için büyük fırsatlar sunduğu anlaşılmaktadır.

Okulda gerçekleştiren diğer faaliyetler ise Kurucular Günü ve Paradise Öğrenci Konferanslarıdır. Kurucular Günü okulda kutlanan önemli günlerden biridir. Bu kutlamanın içeriğinde yöneticiler tarafından yapılan konuşmalar, öğrencilerin okul

marşını söylemeleri yer almaktadır. Kurucular gününün en önemli özelliklerinden biri de o gün düzenlenen spor müsabakalarıdır. Paradise öğrenci konferansları ise hem okul durumunun görüşüldüğü hem de dini içeriği olan konferanslardır. Bu faaliyetler dışında okulda gazetesi çıkarılmakta ve yıl içindeki olaylar, sınıf şarkıları bu gazetede yer almaktadır. Bu aktivitelerin okulun durumunu değerlendirmek, geleceğe yönelik planlar yapmak için önemli olduğu görülmektedir. Ayrıca okul çalışanları, yöneticiler ve öğrenciler arasında bağ kurması bakımından önemlidir.

Okulda pek çok dini faaliyet yapılmıştır. Bunlardan birisi Sabah yapılan kilise aktiviteleri ve İncil sınıflarıdır. Öğrenciler sabah kiliseye götürülmüş hemen sonrasında ise İncil sınıflarında dini eğitim almışlardır. Diğer aktivite ise Pazar kilise hizmetleridir. Bu çalışmanın öğrenciler üzerinde Hıristiyanlık karakterini oluşturacağı düşünülmektedir. Ve bu nedenle Pazar kilise hizmetleri tüm öğrencilere zorunlu tutulmuştur. Kolejdeki dini aktivitelerden biri de haftalık toplantılardır. Bu toplantılar öğrenci kulüplerinde gerçekleştirilmiştir. Y.M.C.A'nın ve White Cross Lig'in organize ettiği bu toplantılara öğrenciler gönüllü olarak katılmışlardır. Okulun dini öğrenci grupları da bulunmaktadır. Bu gruplarda ise öğrenciler arasından dini liderler yetiştirmek amaçlanmıştır. Bu faaliyetlerden anlaşıldığı üzere kolejde dini çalışmalara ayrı bir özen gösterilmiştir. Yapılan tüm aktiviteler bunu kanıtlar niteliktedir.

Kolej yöneticilerinin ve öğretmenlerinin dikkat ettiği diğer bir husus disiplin olmuştur. Yaşanan her disiplin probleminde yeni düzenlemelere gidilmiş aynı problemin tekrar yaşanmaması için önlem alınmıştır. Hem gündüzlü hem de yatılı öğrencilerin okuldaki kurallara uyması için farklı disiplin kuralları oluşturulmuştur. Özellikle yatılı bölümlerden sorumlu öğretmenlerin olması disipline verilen önemin bir göstergesidir. Okulda disiplin konusunda taviz verilmemiştir. Bazı problemlili öğrencilerin okuldaki atılması bu konuda bir örnek teşkil etmektedir. Öğretmenler öğrencilerle yakından ilgilenmişlerdir. Bu durum onların öğrencileri tanımlarını sağlamıştır. Böylece problemlili öğrencilerin tespit edilmesi de kolaylaşmıştır. Öğretmenler ve yöneticiler her konuda disiplinli olma anlayışını öğrencilere kazandırmayı hedeflemiştir.

Okuldaki öğrenciler farklı uluslara mensuptur. Kolejde Türk, Yunan, Ermeni, Yahudi, İngiliz, Amerikan, Alman, Arap, Rus, Arnavut, Kürt, Avustralyalı ve İranlı öğrenciler vardır. Bu yönüyle okulda çok uluslu bir yapının hakim olduğunu söylemek mümkündür.

Öğrencilerin din ve mezhepleri de farklılık göstermektedir. Kolej öğrencileri arasında Müslümanlar, Ortodokslar, Protestanlar, Katolikler, Gregorianlar, Yahudiler bulunmaktadır. Öğretmenlerin ve yöneticilerin Müslüman öğrenciler üzerindeki özel ilgisi ise dikkat çekmektedir. Öğrenci sayılarını kayıt altına alırken Müslüman öğrenci sayılarının önemini vurgulamışlardır. Müslüman öğrencilerin sempatisini kazanmak kolej için ayrı bir önem taşımıştır.

Öğrencilerin sayıları da yıllara göre değişkenlik göstermiştir. Genel olarak öğrenci sayılarında bir artış olduğu söylenebilir. Ancak I. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı yılları öğrenci sayılarını da etkilemiştir. Ülkelerine giden bazı öğrenciler okula geri dönememiştir. Öğrenci sayılarını etkileyen diğer bir faktör de kolej ücretleri olmuştur. Bu bilgiler ışığında bazı dönemlerde öğrenci sayılarının değişkenlik gösterdiği söylenebilir.

Kolej öğretmen kadrosuyla da dikkat çekmektedir. Eğitim ve öğretimin kaliteli olması için okulda görev yapacak öğretmenler de alanında uzman kişilerden seçilmiştir. Kolejde Amerikalı, İngiliz, Fransız, Ermeni, Yunan ve Türk öğretmenler görev yapmıştır. Amerikalı öğretmenler özellikle Amerikan Board Teşkilatı tarafından özel olarak seçilen kişilerden oluşmuştur. Öğretmenlerin donanımlı olması okulun kalitesini artıran faktörlerden biri olmuştur. Aynı zamanda kolej kendi öğrencilerine de mezun olduktan sonra İzmir Uluslararası Koleji'nde öğretmen olma imkanı sunmuştur. Bu yönüyle kendi öğretmenlerini yetiştirdiğini söylemek de mümkün olacaktır.

Kolejin kadrosunda çalışan kadrosu da ihtiyaçlara göre şekillendirilmiştir. Kolejin doktoru, berberi, çalışma salonu sorumlusu, topluluk evi sorumlusu ve sekreteri vardır.

Tüm bu çalışmalar göz önüne alındığında kolejin ileri düzey eğitim vermeyi amaçladığı ve öğrencileri nitelikli yetiştirmek için sistemli çalıştığını söylemek doğru olacaktır.

Kolej günümüzde İzmir Amerikan Koleji olarak eğitim-öğretim hayatına devam etmektedir. İzmir Amerikan koleji, Sağlık ve Eğitim Vakfı'na bağlı olarak eğitim vermektedir. Üsküdar Amerikan Lisesi, Tarsus Amerikan Koleji, Özel SEV Lisesi, İzmir SEV İlköğretim Kurumları, Üsküdar SEV İlköğretim Kurumları ve Tarsus SEV İlköğretim Kurumları İzmir Amerikan Koleji'nin kardeş okullarıdır.

İzmir Amerikan Koleji, Uluslararası Bakalorya(IB) Programı sunmak üzere 2006-2007 yılından itibaren yetkilendirilmiştir. IB Programı ve diploması tüm dünyada en ileri düzey eğitim standardı olarak kabul edilmektedir. Böylece bu diplomayı alan öğrenciler dünyada en seçkin üniversitelere kabul edilme şansı elde etmektedir. Kolej Ege'de bu programı ilk ve tek sunan okul olmasıyla da farkını kanıtlar niteliktedir.

Öğrencilerine nitelikli eğitim imkânı sunan İzmir Amerikan Koleji, İzmir'in önde gelen okullarından biridir. Kolejin öğretim süresi 5 yıldır. Kolejde Türk Dili ve Edebiyatı, Sosyal bilimler, Fen bilimleri, Matematik, İngilizce, ikinci yabancı dil (Fransızca, Almanca, İspanyolca) Beden Eğitimi, Bilişim teknolojileri ve sanat dersleri verilmektedir. Zorunlu derslerin yanı sıra seçmeli dersler de öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin farkına varmaları için önem taşımaktadır.

Okulun eğitim- öğretim kadrosu ise Türk ve yabancı eğitimcilerden oluşmaktadır. Yabancı öğretmenlerin verdiği dersler arasında İngilizce, Fransızca, İspanyolca, Matematik, Biyoloji, Bilgi Kuramı, Görsel Sanatlar ve Tiyatro bulunmaktadır.

Okulun İzmir'in dışından da öğrencileri bulunmaktadır. Bu öğrenciler için yatılılık imkânı sunulmaktadır. Bu öğrenciler için hafta sonu ve gece etkinlikleri düzenlenmektedir. Hafta sonları için çevre gezileri, sinema, yüzme, tiyatro, konser, müze ziyareti gibi etkinlikler organize edilmektedir. Geceleri ise sinema etkinliği yapılmaktadır. Öğrencilerin sınav programlarına göre düzenlenen bu etkinlikler yatılılık hayatını kolaylaştırmak ve öğrencilerin çevreye uyum sağlamaları konusunda önem taşımaktadır.

İzmir Amerikan Koleji öğrenci birliği, kulüpler ve sosyal sorumluluk servisleriyle de dikkat çeken bir okuldur. Öğrenci birliği, idare ile öğrenciler arasında bağlantı sağlayan, toplumda okulu temsil eden bir yapıdır. Öğrenciler isteklerini, düşünce ve önerilerini bu birlik aracılığıyla idareye bildirmektedirler. Öğrenci birliği yıl içinde pek çok aktivite düzenlemekte ve bu aktivitelerden kazandığı gelirleri öğrenci

kulüplerine ve komitelere aktararak sosyal hizmet bilincinin oluşmasını sağlamaktadır. Bu birliğin düzenlediği aktivitelerin başında gelenekselleşen Baazar Day gelmektedir.

Kolejdeki kulüp çalışmaları ise öğrencilerin deneyim kazanmaları adına önem taşımaktadır. Bu bakımdan okul kulüpleri oldukça çeşitlilik göstermektedir. Radyo, astronomi, çikolata, dağcılık, orkestra ve çoksesli koro, gazetecilik, ısta, karikatür, klasik danslar, olta balıkçılığı, robot, rock müzik, satranç, seramik, Tübitak, tiyatro, yap-boz yaratıcı drama gibi kulüpler okulun bu açıdan zenginliğini ortaya koymaktadır. Öğrencilere kulüp çalışmaları sayesinde okulu yurt dışında temsil etme imkânı sunulmaktadır.

Okulun sosyal servisleri de bulunmaktadır. Bunlar Çocuk Hastanesi Kulübü, Görme Engelliler Kulübü, Hayvan Barınağı kulübü, Hünerli Eller Oyuncak Yapım Kulübü, Lösev Kulübü, Sadece Yeşil kulübü, Yardım Eden Eller Kulübü olmak üzere çeşitlilik göstermektedir. Bu kulüplerden de anlaşılacağı üzere topluma hizmet köklü bir gelenek halinde devam etmektedir. Ayrıca sosyal servisler her yıl ihtiyaca göre tekrar düzenlenmektedir. Topluma yararlı olmak adına yapılan sosyal faaliyetler sonucunda öğrenciler kolejin misyon haline gelmiş sloganı olan “Öğrenmek İçin Katıl, Hizmet İçin Ayrıl” sözünü de yerine getirmektedir.

Okuldan mezun öğrencilerin başarısı oldukça yüksektir. Bu durum seçtikleri üniversiteler ve mesleklerde görülmektedir. Okulun mezunları yurt içinde köklü olarak kabul edilen devlet üniversitelerine ve pek çok vakıf üniversitesine burslu olarak yerleşirken, yurt dışında da tanınmış üniversitelere burslu yerleşmektedir. Okulun mezunlarının toplumda saygın mesleklerde istihdam ettikleri dikkat çekmektedir. Okulun mezunları arasında Sanatçı, tiyatrocü, yazar, çevirmen, eleştirmen, büyükelçi bulunmaktadır.

İzmir Amerikan kolejinde mezunlar için “İzmir Amerikan Koleji’nde Yetişenler Derneği” adında bir kuruluş bulunmaktadır. Bu dernek sayesinde mezunların birbirleriyle ve okulla olan iletişimlerinin devam etmesi sağlanmaktadır. Ayrıca dernek üyelerinin okulda sosyal faaliyetlerde gönüllü olarak yer alması da okula olan bağlılıklarının bir göstergesidir. Mezunlar tarafından hazırlanan “The Beacon” ve “Buluşma” dergileri de kolej için önemli bir yere sahiptir.

Yapılan araştırma sonucunda Türkiye’de ortaöğretimde gelecekteki çalışmalar için şu öneriler sunulabilir:

1. İzmir Uluslararası Koleji kuruluşundan itibaren eğitim –öğretim programı ve ders dışı aktiviteleriyle öğrencilerini donanımlı olarak okuldan mezun etmeyi amaçlamıştır. Kolejden mezun öğrencilerin ileri düzey mesleklerde istihdam edilmeleri okulun popülerliğini artıran en önemli faktörlerden biridir. Bu doğrultuda Türkiye’de diğer ortaöğretim kurumları için iyileştirme çalışmaları önerilebilir.
2. Ortaöğretimden mezun olan bir öğrencinin yükseköğrenim için hazırbulunmuşluğu son derece önemlidir. Bu anlamda diğer ortaöğretim için kurumları için teorik bilgilerin yanında öğrencileri hayata hazırlayacak olan pratik bilgilere ve uygulamalara yer verilmesi önerilmektedir.
3. İzmir Uluslararası kolejinde karakter oluşumuna önem verilerek öğrencilerin topluma faydalı bireyler olarak yetiştirilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda okullarda öğrencilerin karakter oluşumu için seminerler, ders dışı aktiviteler ve karakter eğitimi programları düzenlenebilir.
4. Türkiye’de ortaöğretimde İngilizce dersleri için öğrencilerin ilgi alanlarına yönelik seçmeli ders programları hazırlanabilir. Yabancı dil eğitimine daha fazla önem verilerek öğrencilerin dil konusunda hem günlük hayatta hem de akademik anlamda daha başarılı olmaları sağlanabilir. İngilizce dersleri konusunda pratik yapma çalışmaları ders içeriklerine eklenebilir.
5. İzmir Uluslararası Koleji’nde sanat ve spor dalları açısından zengin bir içerik sunulmuştur. Öğrencilerin yaratıcılıkları ve zihinsel gelişim süreçleri için sanatsal faaliyetler çok önemlidir. Türkiye’deki ortaöğretim kurumlarında öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine yönelik farklı seçmeli ders imkânları sunulabilir.
6. Okul kulüpleri öğrencilerin yaratıcılıklarını artıracak, yeteneklerini geliştirecek ve sorumluluk üstlenebilecekleri niteliklere sahip olmalıdır. Kulüp seçeneklerinin artırılması ve kulüp çalışmalarının bir program dâhilinde yürütülmesi önerilebilir. Edebiyat, müzik, dans, bilim, gazetecilik, resim ve iletişim alanlarında kulüplerin açılması öneriler arasındadır.

7. Topluma faydalı bireyler yetiştirme tüm ortaöğretim kurumları için önemlidir. Bu doğrultuda okullarda sosyal servis kulüpleri oluşturulması sağlanabilir. Öğrencilerin topluma hizmet uygulaması yapmaları için okul dışı aktiviteler düzenlenerek deneyim kazanmaları sağlanabilir.
8. Derslerin yanında etüt çalışmaları ile öğretim faaliyetleri desteklenebilir. Etüt programları kapsamında öğrencilerle birebir çalışmalar yapılarak okul yönetimi ve diğer çalışanlar öğrencilerin başarı düzeyi konusunda bilgilendirilebilir. Öğrencilere başarı düzeylerine göre yönlendirmeler yapılabilir.
9. Teknolojik gelişmelerin sayısı her geçen gün artmakta ve teknoloji hayatın her alanına girmektedir. Bu doğrultuda okullarda bilişim ve teknoloji alanında kulüpler açılabilir. Teknoloji ile ilgilenen öğrenciler için yaratıcılıklarını geliştirecekleri özel bilişim odaları oluşturulabilir.
10. Öğretmen adaylarına okutulan Türk Eğitim dersi kapsamında Amerikan okulları ve bu okullardaki eğitim konusunda bilgi verilerek öğretmen adaylarının Türkiye'deki liseler ile Amerikan liseleri arasındaki farklılık ve benzerliklerin farkına varmaları sağlanabilir. Yapılan çalışmanın bu anlamda faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

PAPERS OF THE AMERICAN BOARD OF THE COMMISSIONERS FOR FOREIGN MISSION
(P.A.B.C.F.M), UNIT: 5

Reel 504 No: 518, 519, 520, 528, 529, 530, 532

Reel 508 No: 113, 182, 183, 185, 186, 191, 195, 199, 201, 203, 204, 218, 219, 233,
234, 311, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 328, 329, 330

Reel 628 No: 66, 631, 633, 635, 636, 637, 638, 645, 686, 688, 695, 696, 697, 698, 699,
700, 701, 704, 706, 730, 731, 733, 734, 739, 740, 743, 744, 745, 748, 784, 786, 787

TETKİK ESERLER

Açıkses, E. (2003). *Amerikalıların Harput'taki Misyonerlik Faaliyetleri*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

Açıkses, E. (2000). Osmanlı Devleti'ni Parçalamak Amacıyla Batılı Devletlerin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Siyaseti ve Bölgedeki Faaliyetleri, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 209-222.

<http://web.firat.edu.tr/sosyalbil/dergi/arsiv/cilt10/sayi2/209-222.pdf> adresinden 20.11.2013 tarihinde alınmıştır.

Alan, G. (2002). *Merzifon Amerikan Koleji ve Anadolu'daki Etkileri*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Kayseri.

Baykara, T. (1974). *İzmir Şehri ve Tarihi*, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir.

Beyru, R. (2000). *19. Yüzyılda İzmir'de Yaşam*, Literatür Yayıncılık, İstanbul.

Brian, J. (2004). *Amerikan Board Heyeti; Bilgiye Uzanan Patikalar*, ACI, İstanbul.

Danacıoğlu, E. (1993). *Osmanlı Anadolu'sunda Anglo-Sakson Misyoner Faaliyetler*, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, İzmir.

Demir, C. (2012) Amerikan Board Belgelerine Göre Talas Amerikan Kız ve Erkek Kolejleri, *TurkishStudies, LiteratureandHistory of TurkishorTurkic Volume 7/4*, 1405-1420.

http://www.turkishstudies.net/Makaleler/30259389_81_DemirCenk_S-1405-1420.pdf adresinden 20.11.2013 tarihinde alınmıştır.

Erdoğan, İ.D. (2012). Amerikalı Protestan Misyonerlerinin Raporlarında İzmir İstasyonunun Kuruluşu ve Faaliyetleri (1820-1900), *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, 33, 97-108.

http://www.karam.org.tr/Makaleler/1491365442_008%20erdogan.pdf adresinden 22.01.2013 tarihinde alınmıştır.

Ertuğrul, H. (2010). *Kültürümüzü Etkileyen Okullar*, Nesil Yayınları, İstanbul.

Güngör, E. (2012). *Türkiye'de Misyoner Faaliyetleri*, 5. Baskı, Ötüken Neşriyat, İstanbul.

- Haydaroğlu, İ. P. (1993). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Yabancı Okullar*, Ocak Yayınları, Ankara.
- Hopkins, E.W., Moore, G.F., Halidi, M. Ve Ferruh Ö. (2006). *Tarihte ve Günümüzde Misyonerlik*, Örgün Yayınevi, İstanbul.
- Kocabaşoğlu, U. (2000). *Kendi Belgeleriyle Anadolu'daki Amerika*, 3. Baskı, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara.
- Mutlu, Ş. (2005). *Osmanlı Devleti'nde Misyoner Okulları*, Gökkuşbe Yayınları, İstanbul.
- Ortaylı, İ. (1981). *İkinci Abdülhamit Dönemi'nde Osmanlı İmparatorluğunda Alman Nüfuzu*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- Özsoy, H. (1996). *Kayseri'de Amerikan Misyoner Faaliyetleri ve Talas Amerikan Koleji*, Talas Belediyesi Kültür Yayınları No 2, Kayseri.
- Öztürk, A. (2008). Amerikan Protestan Misyonerlerinin Talas'ta Eğitim Faaliyetleri, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, 343-352. <http://docplayer.biz.tr/4992048-Amerikan-protestan-misyonerlerinin-talas-ta-egitim-faaliyetleri.html> adresinden 22.12.2013 tarihinde alınmıştır.
- Öztürk A. ve Yıldız Ö. (2007). *Amerikan Protestan Misyonerlerinin Türkiye'deki Faaliyetleri*, Arka Oda Yayınları, İstanbul.
- Sezer, A. (1999). *Atatürk Döneminde Yabancı Okullar*, TTK Yayınları, Ankara.
- Stone, F. A. (2011). *Sömürgeciliğin Hasat Mevsimi*, (Çeviren Ayşe Aksu), Dergah Yayınları, İstanbul.
- Şişman, A. (2006). *XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti'nde Yabancı Devletlerin Kültürel ve Sosyal Müesseseleri*, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara.
- Tozlu, N. (1991). *Kültür ve Eğitim Tarihimizde Yabancı Okullar*, Akçay Yayınları, Ankara.
- Uluslararası Amerikan Araştırma Komitesi Raporu, (2000). *İzmir'deki Bazı Sosyal Koşullar Hakkında Bir Araştırma İzmir 1921*, (Çev. Aykan Candemir), İzmir Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayını, İzmir.
- Vahapoğlu, H. (2005). *Osmanlı'dan Günümüze Azınlık ve Yabancı Okulları*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- Vardarlı, B. (2010). *Biz Kolejliz*, Tükemat A.Ş., İzmir.
- Yıldız, Ö. (2007) *Türkiye'de Amerikan Protestan Misyonerlerinin Faaliyetleri Çerçevesinde Bursa Şubesi (İstasyonu) 1834-1928*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Kayseri.
- Yıldız, Ö. (2007). Amerikan Protestan Misyonerlerinin Bursa'da Dini Faaliyetleri (1848'den Günümüze), *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 407-419. http://sbedergi.erciyes.edu.tr/sayi_23/24-%20407-419.%20syf_.pdf adresinden 20.11.2013 tarihinde alınmıştır.
- Yıldız, Ö. (2009). *Misyonerlik ve Amerikan Board Teşkilatı (Türkiye'deki Siyasi ve Sosyal Hayata Etkileri)*, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul.
- Yıldız, Ö. (2011). *Anadolu'da Amerikan Okulları*, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul.
- Yücel, İ. (2005). *Kendi Belgeleri Işığında Amerikan Board'ın Osmanlı Ülkesindeki Teşkilatlanması*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Kayseri.

White, E. G. (1995). *Bir Amerikan Misyonerinin Merzifon Amerikan Koleji Hatıraları*, (Çeviren Cem Tarık Yücel), Enderun Kitabevi, İstanbul.

Albüm ve Yıllıklar

İzmir Amerikan Koleji 1928- 1953 AlumnaeAlbum (1953)

İzmir Amerikan Kız Koleji 1966 Koza YıllığıYıllığı (1966)

İzmir Amerikan Koleji Oluşum Yıllığı

ACI Özel Dergiler

TheBeacon2003

Buluşma Dergisi, Ocak '10/ Sayı 3: 7, In Action Dergisi, 2009-2010.

Buluşma dergisi Şu Çılgın Kolejliler Özel Sayısı Özel sayısı

<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=7&dil=tr> (Erişim Tarihi: 13.04.2014).

<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=186&dil=tr> (Erişim Tarihi: 29.04.2014).

<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=44&dil=tr> (Erişim Tarihi:04.04.2014).

http://www.aci.k12.tr/images/upload/data/files/dokuman/ACI_brosur.pdf (Erişim Tarihi: 29.04.2014).

<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=153&dil=tr> adresinden 29.04.2014 tarihinde alınmıştır.)

<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=86&dil=tr> (Erişim Tarihi: 04.05.2014).

http://www.aci.k12.tr/images/upload/data/files/dokuman/ACI_brosur.pdf (Erişim Tarihi: 29.04.2014).

<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=142&dil=tr> (Erişim Tarihi: 02.06.2014).

[http://www.aci.k12.tr/images/files/SOSYAL\(1\).pdf](http://www.aci.k12.tr/images/files/SOSYAL(1).pdf) (Erişim Tarihi: 02.06.2014).

<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=95&dil=tr> (Erişim Tarihi: 02.06.2014).

<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=166&dil=tr> (Erişim Tarihi: 02.06.2014).

<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=38&dil=tr> (Erişim Tarihi: 04.05.2014).

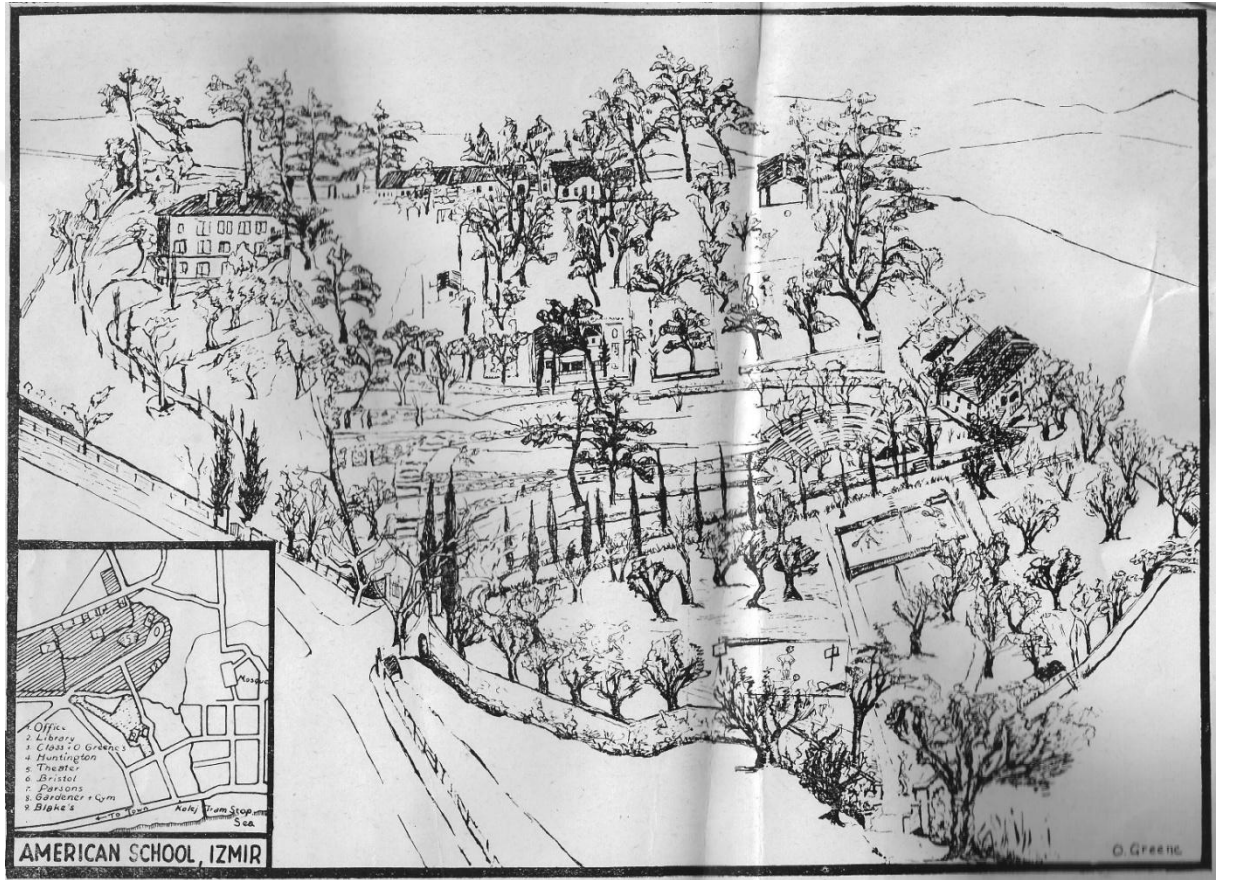
<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=156&dil=tr> (Erişim Tarihi: 04.05.2014).

<http://www.aci.k12.tr/icerik.asp?id=154&dil=tr> (Erişim Tarihi: 04.05.2014).

Ekler

Ek 1.Olive Greene'nin ACI Kampüs Çizimi

İzmir Amerikan Koleji 1928-1953 "Alumnae" albümünden orijinal belge olarak alınmıştır.

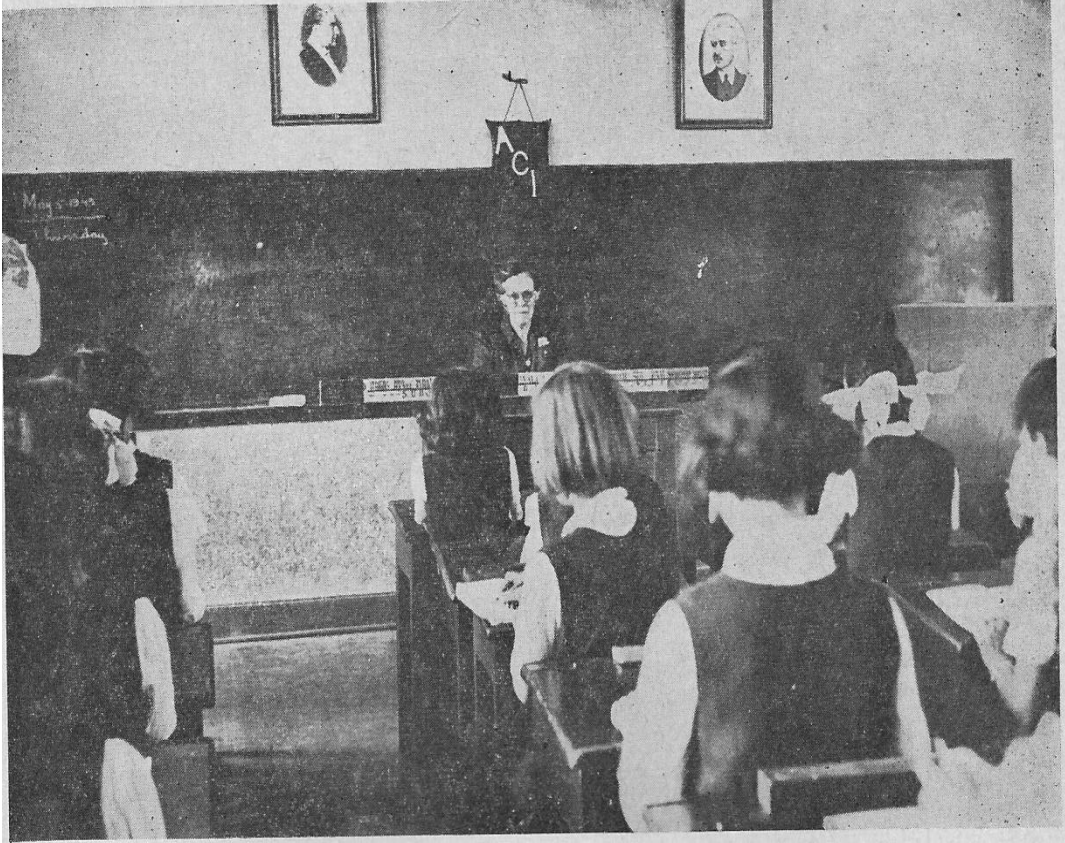
Ek 2.Olive Greene'nin Kampüs Çalışmaları

“OliveGreene” adlı kitaptan alınmıştır.

Ek 3.Olive Greene'nin ACI Dersi

“OliveGreene” adlı kitaptan alınmıştır

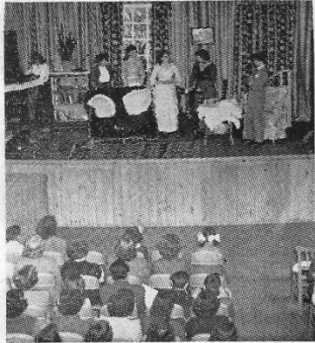
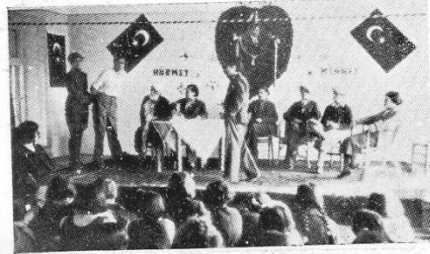
Ek 4.ACI Kampüs Hayatı

İzmir Amerikan Koleji "Koza Yıllığı"ndan alınmıştır.

Ek 5.İzmir Uluslararası Koleji Tiyatro Çalışmaları -İzmir Amerikan Koleji
“Koza Yıllığı”ndan alınmıştır.

*The Arts
Of The
Theatre*

Ek 6.İzmir Uluslararası Kolejinden Görünümler - İzmir Amerikan Koleji
“Koza Yılığ”ndan alınmıştır.

Books

*Work
And
Pray*

Stamps

Rythm

Lab

Study

To the Hills

Queen of the May

May Pole

Ek 7.İzmir Uluslararası Koleji'nde Yaşam-İzmir Amerikan Koleji "Koza Yıllığı"ndan alınmıştır.

Tea for three

Farewell to M^{ss} Parsons

Teachers and seniors, 1937

Thus our teachers
arr'ved at the basketball match

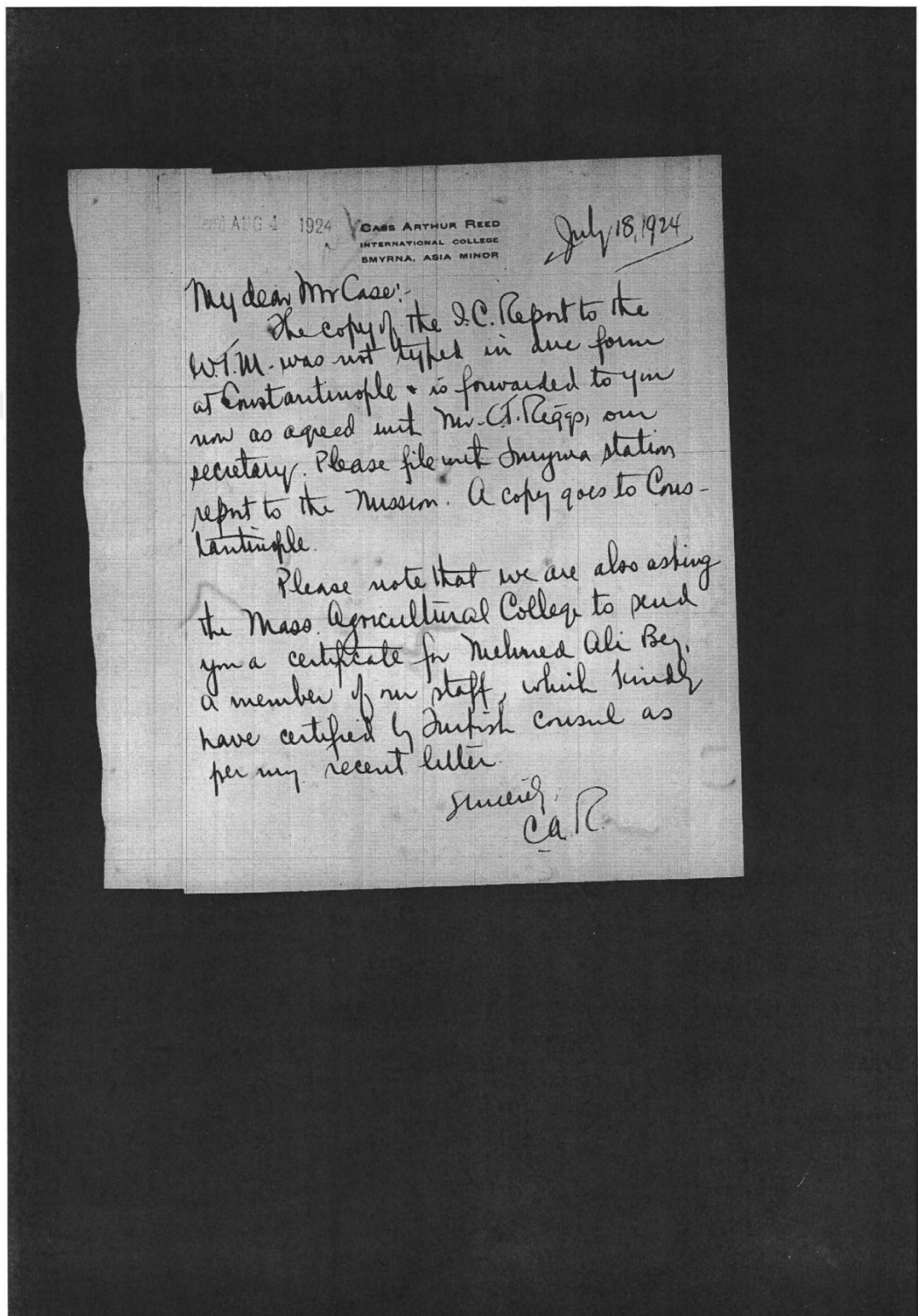

Ek 8.İzmir Uluslararası Koleji Öğrencileri-İzmir Amerikan Koleji “Koza Yıllığı”ndan alınmıştır.

Future

Alumnae

AUG 1 1924 DANS ARTHUR REED
INTERNATIONAL COLLEGE
SMYRNA, ASIA MINOR

July 18, 1924

My dear Mr Case:
The copy of the I.C. Report to the
W.I.M. was not typed in due form
at Constantinople & is forwarded to you
now as agreed with Mr. C. Repp, our
secretary. Please file with Smyrna station
report to the Mission. A copy goes to Con-
stantinople.

Please note that we are also asking
the Mass Agricultural College to send
you a certificate for Mehmed Ali Bey,
a member of our staff, which kindly
have certified by Turkish Consul as
per my recent letter.

Sincerely,
C.A.R.

127

THE TWENTIETH ANNUAL REPORTS

of the

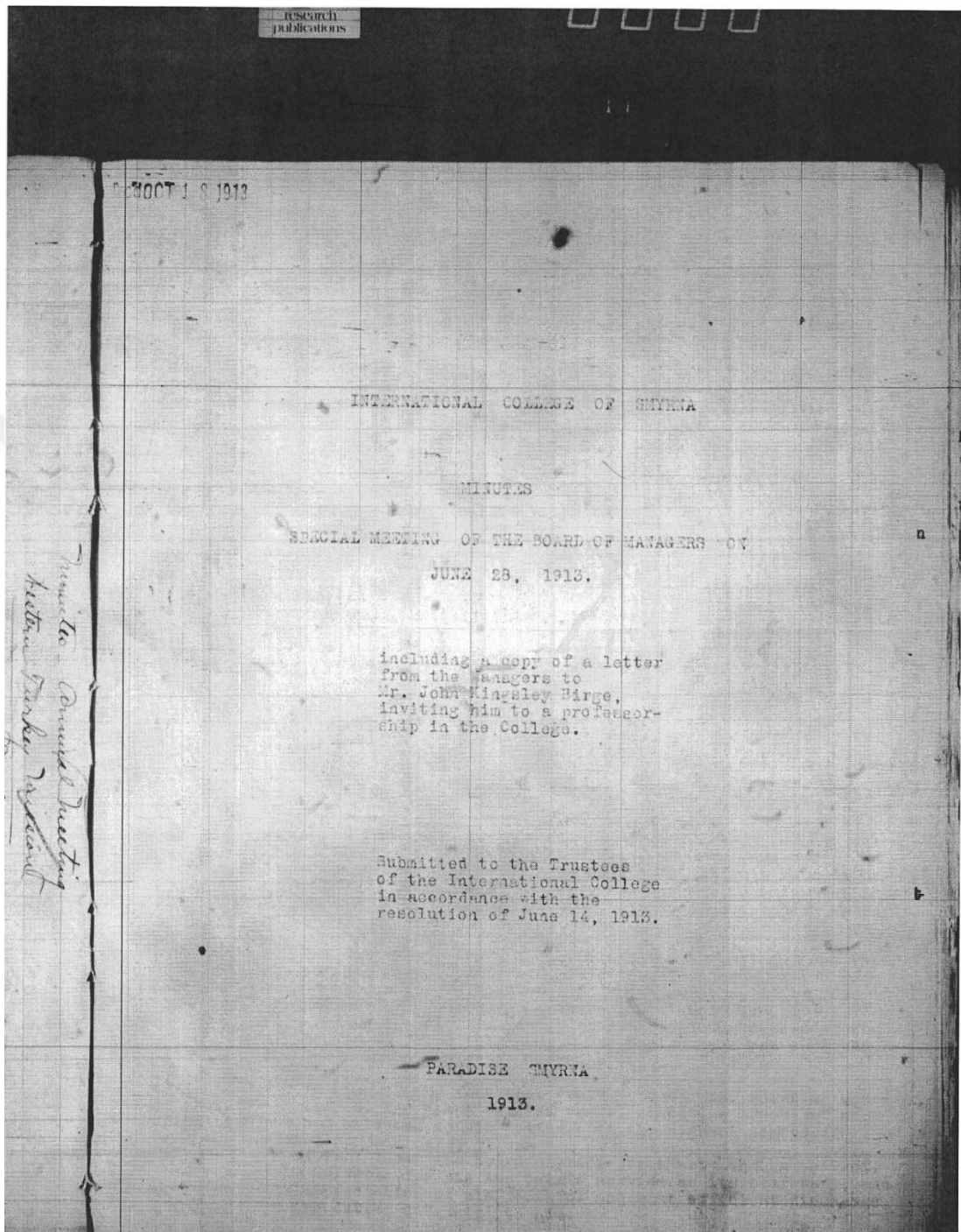
INTERNATIONAL COLLEGE, SMYRNA, ASIA MINOR

FOR THE SCHOLASTIC YEAR 1922-1923

COMPRISING

PRESIDENT'S REPORT
FINANCIAL STATEMENT
DEAN'S REPORT
STATISTICS

International College
Smyrna, Turkey.

SIXTH PARADISE STUDENT CONFERENCE

MORNING WATCH.

Friday, May 21st, 1920

Topic:— WHERE THE SPIRIT OF THE LORD IS, THERE IS LIBERTY.

It is a good thing to show forth Thy lovingkindness in the morning.

And when he opened the book, he found the place where it was written, «The spirit of the Lord is upon me, because He hath anointed me to preach the gospel to the poor; He hath sent me to heal the broken hearted, to preach deliverance to the captives, and recovering of sight to the blind, to set at liberty them that are bruised:» LUKE 4:17-19

Whosoever will be great among you, let him be your minister. And whosoever will be chief among you let him be your servant; even as the son of man came not to be ministered unto, but to minister, and to give his life a ransom for many.

MAT. 20:26-29

Stand fast in the liberty wherewith Christ hath made us free.

GALAT. 5:1

MEDITATION.

Is true freedom but to break
Fetters for our own dear sake
And, with leathern hearts forget
That we owe mankind a debt?
No! true freedom is to share
All the chains our brothers wear
And, with heart and hand to be
Earnest to make others free.

They are slaves who fear to speak
For the fallen and the weak:
They are slaves who will not choose
Hatred, scoffing and abuse.
Rather than in silence shrink
From the truth they need must think;
They are slaves who dare not be
In the right with two or three.

PRAY

That each one of us may feel the Peace and Calm of God in our hearts amid the activity of these Conference days.

That we may not only enjoy the privileges of liberty, but also impart them to others.

That those who have been to our previous conferences, may ever be led closer to Christ.

That to the weakest among us may come the vision of the transformed life of power, made possible through the strength of Jesus Christ, if we but wholly surrender ourselves to Him.

PRAYER.

Our Father in Heaven, who art the Source and Author of all liberty, bind us to Thyself with the chords of true surrender, so that our wills may blend with Thine, Give us grace and wisdom to understand the full meaning of our responsibilities as free citizens of Thy Kingdom. Help us to forget self, and let Christ become our supreme Master, Lord and King. For His dear sake. Amen.

132
SIXTH PARADISE STUDENT CONFERENCE

May 19th - 23rd 1920

PRE - CONFERENCE MEDITATIONS.

WHERE THE SPIRIT OF THE LORD IS, THERE IS LIBERTY.

We look not at the things which are seen, but at the things which are not seen; for the things which are seen are temporal, but the things which are not seen are eternal.

II Cor. 4; 18

Let us all come to the Conference with an understanding heart and a spirit of obedience.

• Let us be sincere with ourselves.

Let us realize that the success of the Conference depends upon the spirit we bring to it.

Let us not look to men rather than to God.

Let us not be rushed; let us take time to think, and let us pray.

Let us rise above petty fault-finding, trivialities, and a depreciating criticism of others, and let us become absorbed with the great interests of the Kingdom.

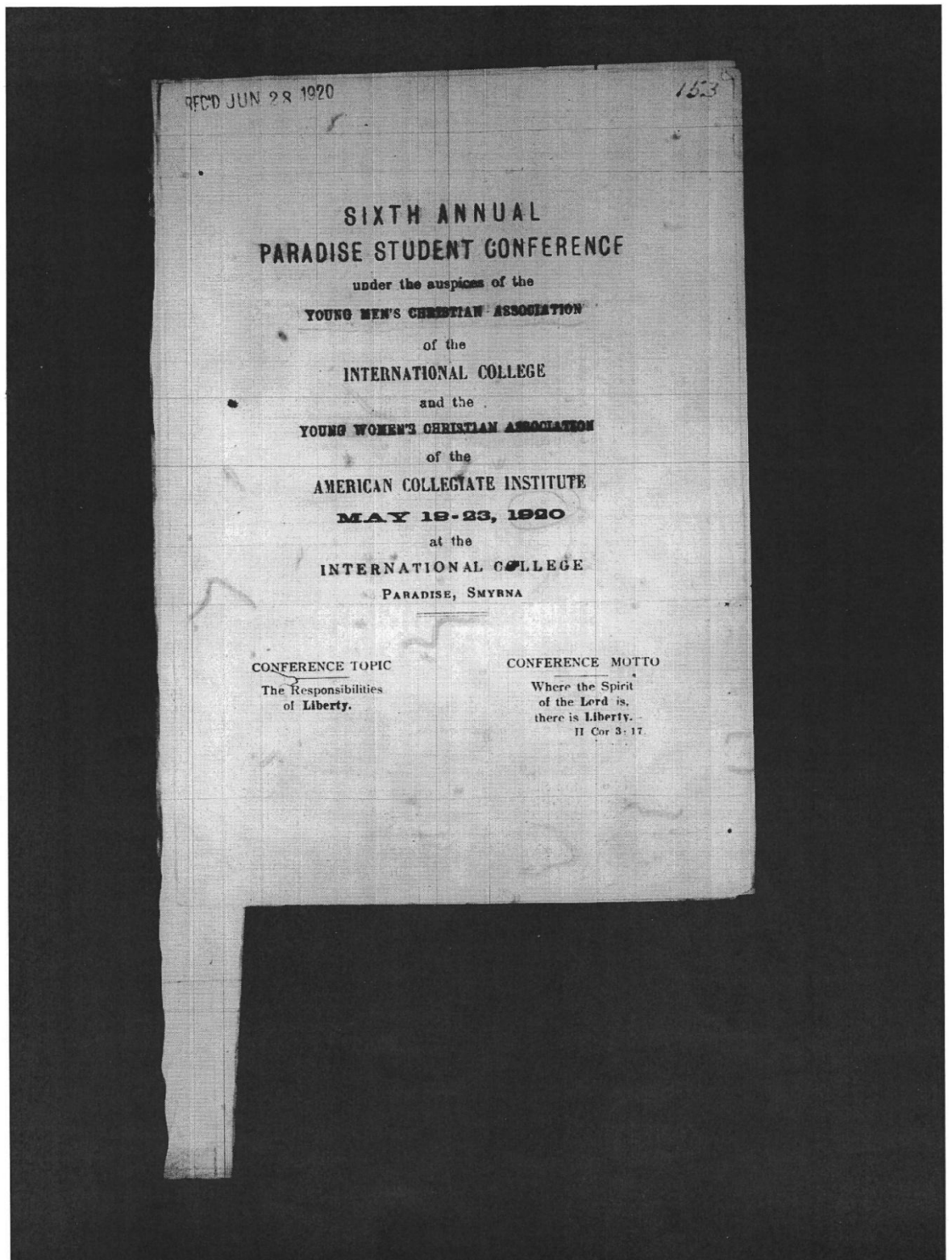
Let us come to the Conference determined to get a definite idea of what Christ would have us do.

Let us spend time each day alone with God, praying not for tasks equal to our powers, but for power equal to our tasks

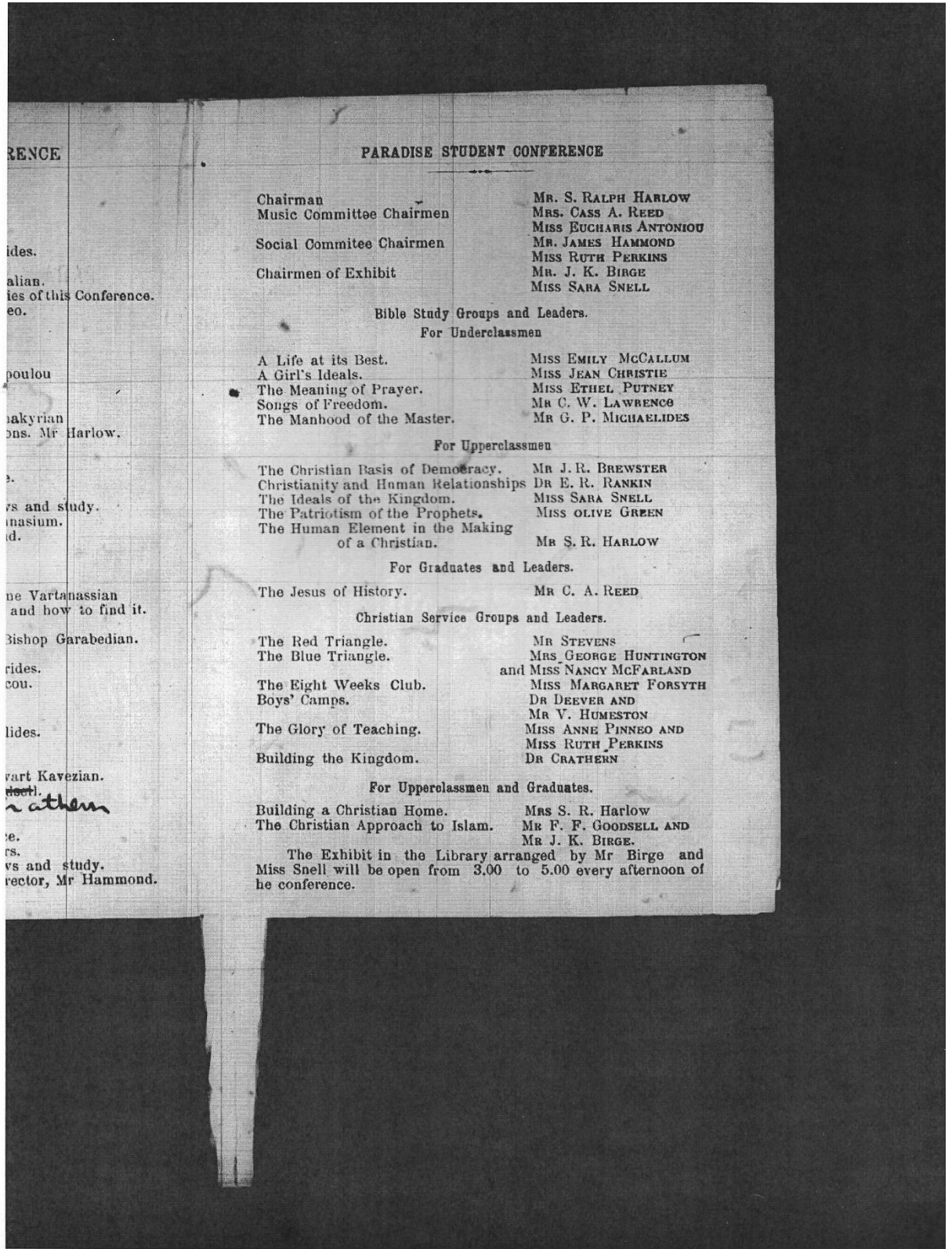
PRAYER

Make me a captive, Lord,
And then I shall be free;
Force me to render up my sword,
And I shall conqueror be.
I sink in life's alarms,
When by myself I stand;
Imprison me within Thine arms,
And strong shall be my hand.

*a few of the
Watch Cards.*

Off the Campus Leaders.		6.15	Supper.
One of the great opportunities of this Conference is to have a personal talk with one or more of these leaders. They are here to help you.		7.15	Sunset Me
			Devotiona
Bishop Garabedian is a graduate of Robert College. Union Theological Seminary in New York and the Armenian Seminary in the Caucasus. He is now locum tenens archbishop for Smyrna.		8.00	The Joy o
			Platform M
			Devotiona
			World Cit
Saturday, May 22:			
Dr Moscou is pastor of the Greek Evangelical Church in the city.		9.15	Devotional
Dr Crather is with the Y.M.C.A. He was in Marash though the siege.			Leader
In America he has been the pastor of a large church.		9.45	Bible Stud
Mr Stevens is also with the Y.M.C.A. and has been appointed to work in the student field of Asia Minor.		11.00	Platform M
Dr Deever has been in charge of the athletics in one of the large military camps of Egypt during the war. He is now with the Y.M.C.A. as athletic director for Constantinople.			Devotion
Mrs George Huntington is chairman of the Executive Committee of the Y.W.C.A. for Asia Minor. She is the wife of the present acting president of Robert College.		12.30	The Peril
Miss Ethel Putney is acting principal of Gedik Pasha School in Constantinople. In America she had charge of important work for young people interested in missions. During the war Miss Putney did splendid service among the refugee Armenian women and children in Egypt.		1.45	Lunch.
Mr Fred Goodsell is from California and is also a theological seminary graduate. After several years as a professor in the Marash Theological Seminary and in Central Turkey College he saw two years service with the Russian armies as a Y.M.C.A. secretary. He is now stationed in Constantinople for evangelistic work among Moslems.		3.00	Christian
Mr J. Riggs Brewster is a professor in the American missionary school in Salonika. For one year Mr Brewster taught in the International college Smyrna.		3.00	Association
Miss Christie and Miss Mc Farland are Y.W.C.A. secretaries in Smyrna.		5.00	Fe
Dr E. R. Rankin was a secretary of the Interchurch World Movement in America. He served with the Y.M.C.A. in France and is now stationed in the city Y.M.C.A. in Smyrna.		5.00	5.00 Quiet
Mr Sage Woolworth is a graduate of Union Theological Seminary in New York and is now engaged in language study in Broussa. He is under appointment for evangelistic work in the interior.		6.15	Conference
		7.15	Supper.
			Sunset Me
			Devotiona
			Why I w
			Thi
		8.00	Platform
			Devotiona
			The Peril
Sunday, May 23rd			
		9.15	Devotional
			Lea
		9.45	Bible Stud
		11.00	Platform
			Devotiona
			The Irrit
		12.30	Lunch.
		1.45	Christian
		3.00-5.00	Quiet
		5.00	Afternoon
		5.45	Vesper M
		7.00	Sunset Me
			Lea
			What the C
			Testimoni
		8.00	Closing P
			Devotiona L
			The Glor

RENCE

PARADISE STUDENT CONFERENCE

Chairman
 Music Committee Chairmen
 Social Committee Chairmen
 Chairmen of Exhibit

MR. S. RALPH HARLOW
 MRS. CASS A. REED
 MISS EUCHARIS ANTONIOU
 MR. JAMES HAMMOND
 MISS RUTH PERKINS
 MR. J. K. BIRGE
 MISS SARA SNELL

Bible Study Groups and Leaders.
 For Underclassmen

A Life at its Best.
 A Girl's Ideals.
 The Meaning of Prayer.
 Songs of Freedom.
 The Manhood of the Master.

MISS EMILY McCALLUM
 MISS JEAN CHRISTIE
 MISS ETHEL PUTNEY
 MR C. W. LAWRENCE
 MR G. P. MICHAELIDES

For Upperclassmen

The Christian Basis of Democracy.
 Christianity and Human Relationships
 The Ideals of the Kingdom.
 The Patriotism of the Prophets.
 The Human Element in the Making
 of a Christian.

MR J. R. BREWSTER
 DR E. R. RANKIN
 MISS SARA SNELL
 MISS OLIVE GREEN
 MR S. R. HARLOW

For Graduates and Leaders.

The Jesus of History.

MR C. A. REED

Christian Service Groups and Leaders.

The Red Triangle.
 The Blue Triangle.

MR STEVENS
 MRS GEORGE HUNTINGTON
 and MISS NANCY MCFARLAND
 MISS MARGARET FORSYTH
 DR DEEVER AND
 MR V. HUMESTON
 MISS ANNE PINNEO AND
 MISS RUTH PERKINS
 DR CRATHERN

The Eight Weeks Club.
 Boys' Camps.

The Glory of Teaching.
 Building the Kingdom.

For Upperclassmen and Graduates.

Building a Christian Home.
 The Christian Approach to Islam.

Mrs S. R. Harlow
 MR F. F. GOODSSELL AND
 MR J. K. BIRGE.

The Exhibit in the Library arranged by Mr Birge and Miss Snell will be open from 3.00 to 5.00 every afternoon of the conference.

ides.

alian.
 ies of this Conference.
 eo.

poulou

akyrrian
 ons. Mr Harlow.

.

rs and study.
 nasium.
 d.

ne Vartanassian
 and how to find it.

Bishop Garabedian.

rides.
 cou.

lides.

vart Kavezian.
 echl.

~ athen

re.

rs.

vs and study.
 rector, Mr Hammond.

SIXTH PARADISE STUDENT CONFERENCE.

AFTER CONFERENCE MEDITATIONS.

MY FREEDOM IS THY GRAND CONTROL

Choose ye this day whom ye will serve. JOSH. 24 : 15.

Here am I, Lord, send me. ISAIAH 6 : 8

Ye have not chosen me, but I have chosen you and ordained you, that ye should go and bring forth fruit, and that your fruit should remain ; that whatsoever ye shall ask of the Father in my name, He may give it you. JOHN 15 : 16

For a great door and effectual is opened unto me and there are many adversaries. I COR. 16 : 9

Scripture Reading Ephes. 3 : 14 - 21

Let us daily pray that God may supply us with sufficient grace and strength to live up to the truth and ideals which the Conference days revealed to us.

Are we ready to say

All to Jesus I surrender

All to Him I freely give

or is there some trifling which bars the way of unconditional and free surrender ?

Let us try to say from now on

«Take my will, and make it Thine

It shall be no longer mine»

Let us be careful lest the enthusiasm we got at the Conference dies away and we find ourselves unable to carry on and put into practice all we have felt we ought to do for His sake.

PRAYER.

Search me O God, and know my heart, try me and know my thoughts, and see if there be any wicked way in me, and lead me in the Way Everlasting.

The Lord bless thee, and keep thee ;

The Lord make His face to shine upon thee, and be gracious unto thee.

The Lord lift up His countenance upon thee, and give thee peace. Amen.

SIXTH PARADISE STUDENT CONFERENCE

MORNING WATCH.

Sunday, May 23rd, 1920

Topic: THE IRRETRIEVABLE PAST, THE ALL POSSIBLE FUTURE.

«In the morning a great while before day, He rose up and went out and departed into a solitary place, and there He prayed».

For I am the least of the Apostles, that am not meet to be called an Apostle, because I persecuted the Church of God. But by the grace of God, I am what I am; and His grace which was bestowed upon me, was not in vain; but I laboured more abundantly than they all; yet not I, but the grace of God which was with me. I Cor. 15: 9-10

But this one thing I do, forgetting those things which are behind, and reaching forth unto those things which are before, I press toward the mark of the prize of the high calling of God in Christ Jesus. PHILP. 3: 13-14

Let us lay aside every weight, and the sin which doth so easily beset us, and let us run with patience the race that is set before us, looking unto Jesus the author and perfecter of our faith. HEBR. 12: 1-2

MEDITATION.

We turn and look upon the value of the past. There below are the spots, stained by our evil and fear. But as we look, a glow of sunlight breaks upon the past, and in the sunshine is a soft rain falling from heaven. It washes away the stain and from the purity of the upper sky a voice seems to descend and enter our sobered hearts. «My child, go forward, abiding in Faith, hope and love for lo, I am with you always».

From step to step it win its way against a host of sin
Part of the battlefield is won and part is yet to win
Then join with faithful hearts, and strong and bravely onward go
The triumphs that await us yet, are greater than we know.

PRAY

That we may be able to forgive and forget all past grievances.

That we may not go away empty hearted from this Conference.

That this last day of the Conference may mark a turning point in our lives towards nobler and higher aims

That in the last Sunset Meeting those who have received a blessing from the Conference may have the courage to testify.

That the eyes of our souls may not be blind to the glorious possibilities of a future wholly lived with Christ.

PRAYER.

Dear Lord, we have journeyed far, but Thy voice has followed: we know we can never roam where that voice will not follow, nor shall we ever try again; for we know it leads to joy and rest, to happy service and to perfect freedom. So long, so late, and many of us so sad, yet at last we come. Fold us with Thy sheep, number us among Thy family, and call us to be Thy Friends. Amen.

154

FOUNDER'S DAY
at the
INTERNATIONAL COLLEGE
PARADISE - SMYRNA

Monday October 25th 1920

MORNING PROGRAM
of the ceremonies to be held
in the newly decorated College Chapel.

Train leaves the Point at 9.00 A. M. (Smyrna time)

MORNING PROGRAM

9.30 -- Informal reception of guests.

9.45 -- Students assemble in Chapel.

9.50 -- Alma Mater Hymn by students.

Hail! All Hail! Our Alma Mater Hail!
God and our Country first and then our praise to thee
We gladly bring and will ever sing
With heart and voice until
All thy sons in this and every land
Join in the song and swell the glad refrain.
International! International!
God guide and bless thee now and evermore. *(repeat)*.

10.00 -- Invocation -- Introductory words -- Scripture lesson. DR. MACLACHLAN.

Hymn N° 445 "FAITH OF OUR FATHERS, LIVING STILL."

Founders Day address.

Prof. HARLOW

Vocal Solo

Selected

Miss CHAKIRIAN

Unveiling of Students and old Boys' War Memorial Window.

Earl RUSSELL Esq. Acting *U. S. Consul General*.

Hymn N° 414 "FIGHT THE GOOD FIGHT."

Unveiling of Bronze Relief Medallion of the late
Mr JOHN STEWART Kennedy, *Christian Philanthropist.* DR. MACLACHLAN.

Hymn N° 444 "FOR ALL THY SAINTS" College double Quartette.

Presentation of British Officers' Prisoners of War Sports Challenge Cup.
Major JOHNSTON *M. C. (Royal Artillery)*

Unveiling of Memorial Window for British and Indian officers and men who fell
here and who were buried on this Campus.
Revd. R. P. ASHE, *M. A. British Chaplain, Bouljah.*

Hymn N° 416 "MY SOUL BE ON THY GUARD."

Messages from representative Guests.

Long Meter Doxology.

(Organist Miss KYRIARIDES, assisted by Violin Quartette).

over

AFTERNOON ATHLETIC PROGRAM.

3. 00. P. M. FOOTBALL MATCH. — Sub Freshmen vs. College Classes.
VOLLEY BALL MATCH. — I Sub Freshmen vs. II Sub Freshmen.
BASKET BALL MATCHES. — (Gymnasium).
4. 30. Faculty vs. Students.
5. 15. Sub Freshmen vs. Freshmen.

SEMI MONTHLY PAPER

THE VIM

AMERICAN INTERNATIONAL COLLEGE

Motto: *Vires Acquirit Eundo*

VOL. I No. 13 JUNE 13, 1922. PRICE 10 CENTS

Class Day Exercises - Monday Afternoon, 3:00 P.M. June 12, 1922.

Social Service Department

Class Stunt - Representation of the life of an immigrant girl from her arrival in this country, thru all her activities up to her graduation from the S.S. Department of A.I.C. and then her practical application of this course.

Class History --- Violet Rogers
Class Prophecy and Will --- Augie Mardovin

CLASS SONG

Dear students of A.I.C.,
Gathered here from lands afar,
We would that you might see
That we follow a beacon star.
Service, service, gladness and mirth,
Spread o'er the earth, show what we're worth,
Service, service, answer the call
Of the Master and Friend of us all.

When we would serve our King,
Help others to do their best,
We're going His will just the same,
In the name that is always blest.
Service, service, new life sublime,
Standard divine, life for all time,
Service, service; loyal and true,
Our devotion we pledge anew.

When He leads us we cannot stray,
Scattering joy in some lonely way,
His love that is steadfast and true,
We would that this service you knew.
Service, service, life now is sweet,
Our joy complete let us repeat,
Service, service, come all that may
He will guide us along the way.
By Violet M. Rogers.

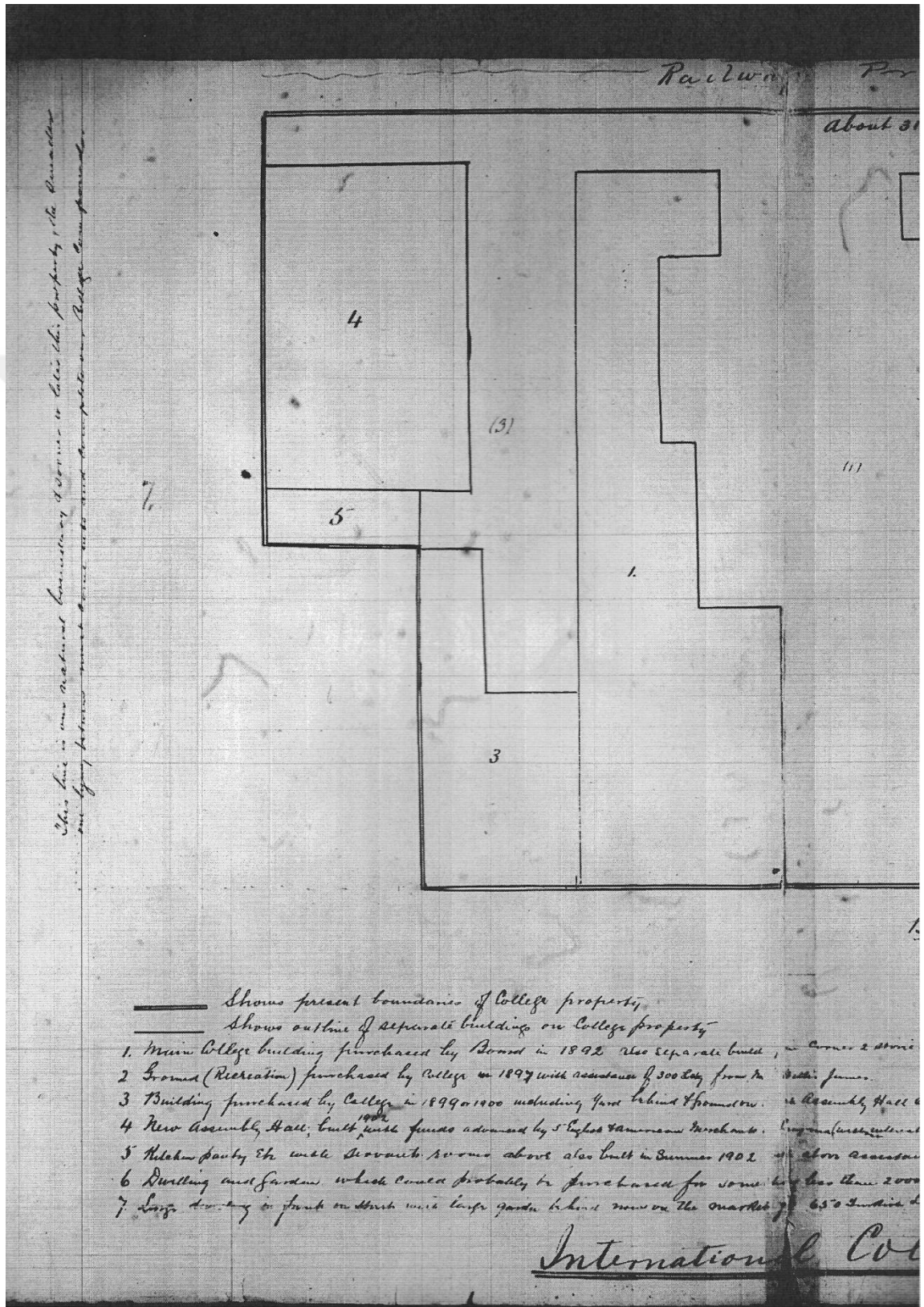
ACADEMY CLASS of 1922

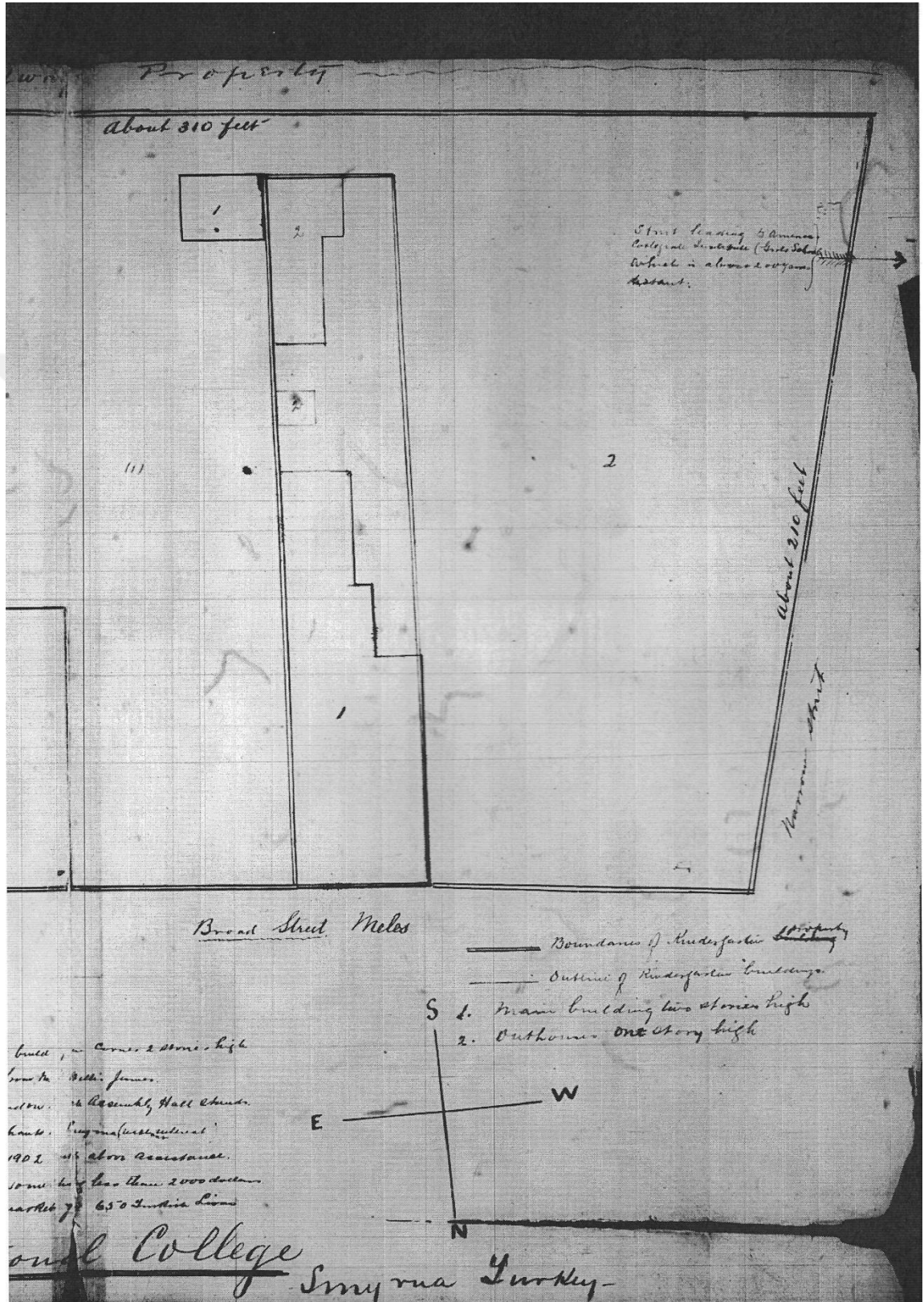
Motto-Omnia Vincit Labor
Colors-Black and Gold

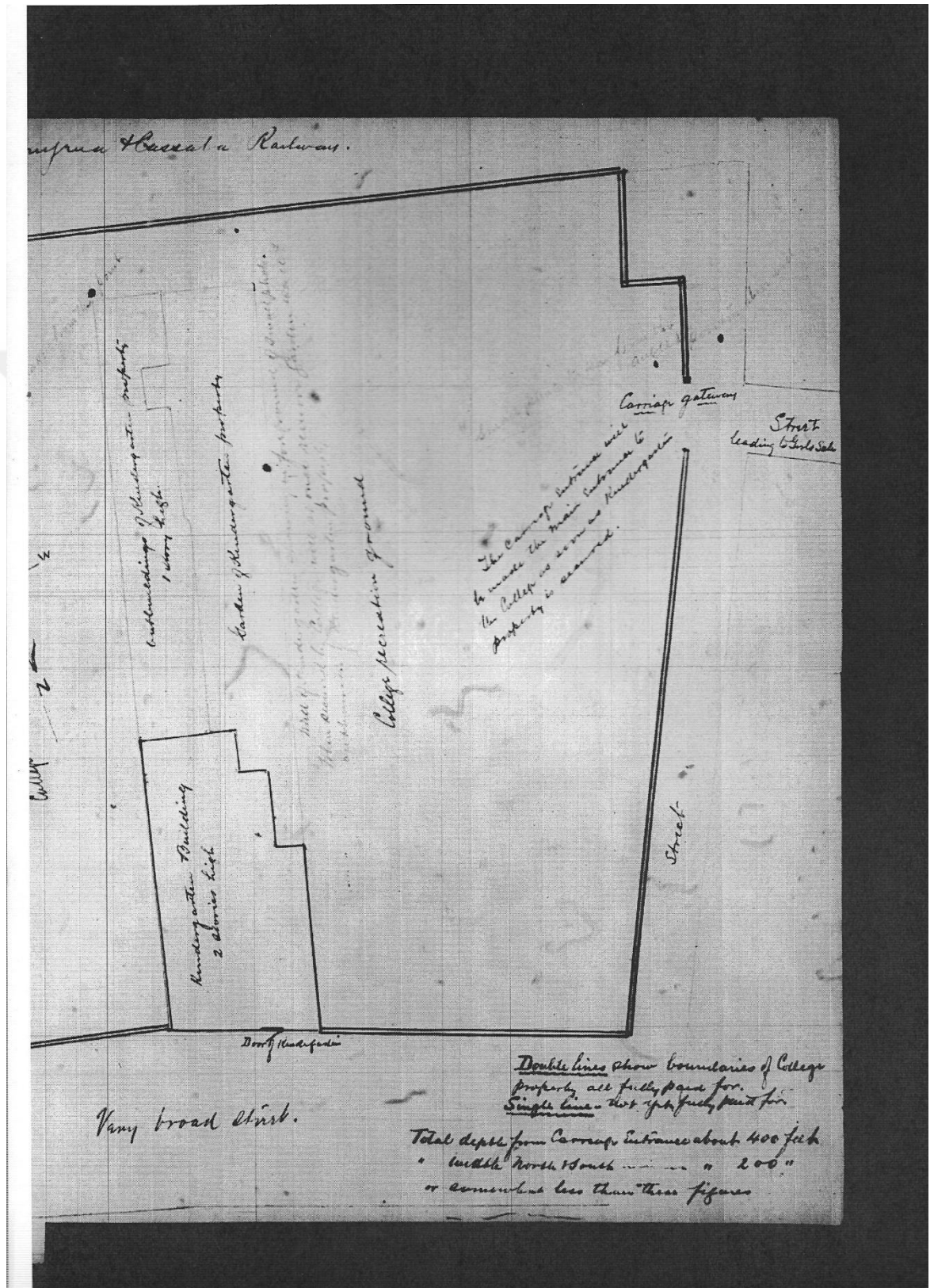
Class History George Zaginailo
College Form Stunt--Meeting of the Board of Directors of A.I.C. in 1922.
Class Motto David Keshish
Third Form Academy Stunt--Song to the tune of "How I hate to get up in the morning" including a few gentle knocks at the Academy graduates.
Class Prophecy Harry Jaffe
Second Form Academy Stunt--Symbolic groups representing the Goddess of Liberty guarded by a soldier and a sailor, and surrounded by figures representing the countries which have contributed to the citizenship of America.
Farewell Address Paul Komisar
First Form Academy Stunt--Animated letters answering questions relating to A.I.C.
Class Will Lawrence Ruggie
Introductory Stunt-- Class Song and Class Yell.
Class Song Class of 1922
Song A.I.A. Crowning Day
Tree Speech, on the Campus,
Charles Ksieniewicz

Class Song, 1922

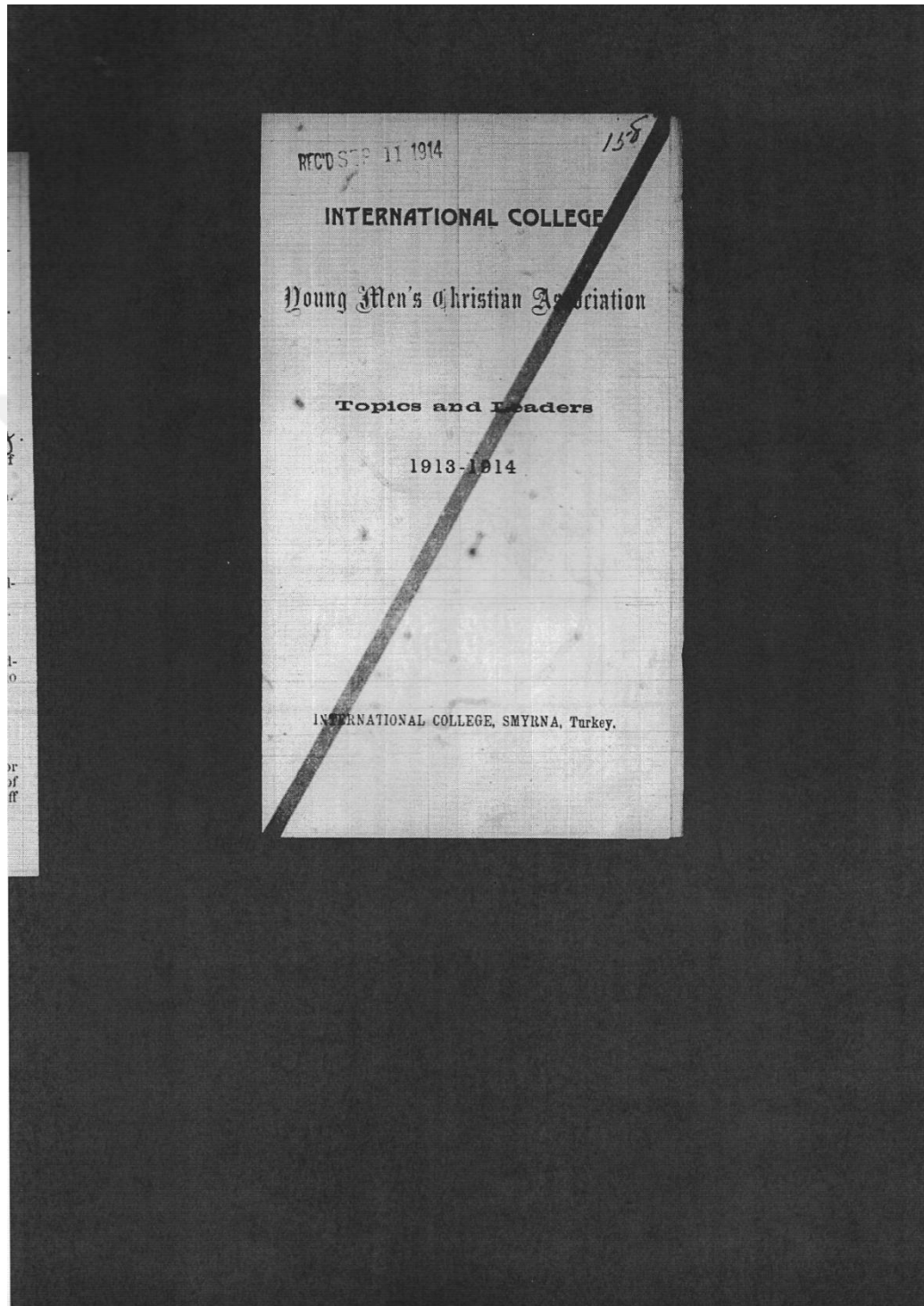
I
The days fast are flying
And soon we'll be leaving
The dear halls which we learned
to love so well.
'Tis sad to be parted from
comrades and teachers,
But duty calls and onward we must go.
(continued on page 26)

Ek 27. P.A.B.C.F.M. REEL: 508 BELGE NO: 336

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Selin KESİCİ

Doğum Tarihi: 23.02.1990

Doğum Yeri: İzmir

Medeni Hali: Bekar

Eğitim

Lise 2004 – 2008: Manisa/Saruhanlı Anadolu Lisesi

Lisans 2008 – 2012: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı

Yabancı Dil: İngilizce

Akademik Çalışmalar

Kesici, S. Ve Yıldız, Ö. (2014) Zaman İçinde Türk İslam Bilginleri, *ATED*, 4, 27-44.

Doi: <http://www.ated.info.tr/article/view/5000162325/5000146195>.

Kesici S. (2013). Ali Coşkun'un Küreselleşme Çokkültürlülük ve İslam (Din Sosyolojisi ve Antropoloji Yazıları) kitabının incelemesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 30, 159-163.